

9-10-11-12-13-14-15
Handelingen -16-17-18-19-20-21-22

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1984-1985

Vergaderingen van januari en februari 1985

ZANDWINNING NATUURGEBIED DENDERBELLE-BROEK
AANTASTING CULTUREEL PATRIMONIUM DOOR ZURE REGEN
AFVALWATERCOLLECTOR ALBERTKANAAL
AANPASSINGEN BEGROTING 1984
UITGAVENBEGROTING 1985
SAMENSTELLING SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VOOR VLAANDEREN
VERANDERING NATUURWETENSCHAPPELIJKE GEBIEDEN IN RECREATIEGEBIEDEN
FINANCIELE SITUATIE VLAAMS WONINGFONDS
MOEILIKHEDEN MUZIEKONDERWIJS
PROBLEMATIEK STORTEN VAN AFVAL
DRINKWATERVOORZIENING VLAANDEREN
INVESTERINGSFONDS SUBSIDIERING GEMEENTELIJKE INFRASTRUCTUURWERKEN
OUDERBIJDRAGE KINDERKRIBBEN EN PEUTERTUINEN
RESIDENTIELE ZORG MENTAAL GEHANDICAPTEN HALLE-VILVOORDE
VERWERKING GIFTIG INDUSTRIEEL AFVAL EN SANERING HOOGHE MAEY
VERENVERWERKENDE BEDRIJVEN
FLANDERS TECHNOLOGY INTERNATIONAL 85
JAARBOEK 1983-1984 VLAAMSE RAAD VOOR HET LEEFMILIEU
REGLING SCHOOLVAKANTIES 1985-1986
WERKZAAMHEDEN NEDERLANDSE TAALUNIE
AFSLUITING ELECTRICITEIT, GAS EN WATER IN STRENGE WINTERPERIODE
BEGROTINGSTABELLEN

Inhoud

Nr. 9 22 januari 1985
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 273

Begrotingsstukken

Indiening en verwijzing, blz. 273

Ontwerpen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 273

Voorstel van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 273

Verslagen

Indiening, blz. 273

Geschilberaadslaging van de Vlaamse Executieve

Indiening, blz. 274

Mededeling van het Rekenhof

Indiening, blz. 274

Motie

Indiening, blz. 274

Schriftelijkevragen

Indiening, blz. 274

Onderzoek naar de taalgroep, blz. 274

Samenstelling van Commissies

Wijzigingen onder de vaste en de plaatsvervangende leden, blz. 274

Dringende vraag (R.v.O. art. 66, 5)

Dringende vraag van de heer J. De Mol tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening, Landinrichting en Natuurbehoud, over de aanvraag betreffende zandwinning in het natuurgebied Denderbelle-Broek, blz. 275

Regeling van de werkzaamheden, blz. 275

Vragen (R.v.O. art. 66)

Vraag van de heer J. De Mol tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de aantasting van ons cultureel patrimonium en in het bijzonder de beiaardklokken door zure regen, blz. 275

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de afvalwatercollector langs het Albertkanaal, blz. 276

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse

Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 11 (+ Bijlagen) (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Interpellatie van de heer J. Valkeniers tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid, over de niet-vertegenwoordiging van de gezinsorganisaties in de Sociaal-Economische Raad voor Vlaanderen (Toegevoegd aan de begrotingsmaterie economie en werkgelegenheid)

Interpellatie van de heer J. De Mol tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening, Landinrichting en Natuurbehoud, over de wijzigingen van de door KB vastgestelde gewestplannen en meer in het bijzonder de verandering van natuurwetenschappelijke gebieden in recreatiegebieden (Toegevoegd aan de begrotingsmaterie ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud)

Interpellatie van de heer J. Valkeniers tot de heer J. Buchmann, Gemeenschapsminister van Huisvesting, over de financiële situatie van het Vlaams Woningfonds en de subsidiëring ervan (Toegevoegd aan de begrotingsmaterie huisvesting)

Interpellatie van de heer A. Laridon tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de problemen en moeilijkheden met betrekking tot het muziekonderwijs (Toegevoegd aan de begrotingsmaterie onderwijs)

Interpellatie van de heer D. Vervaeke tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over het storten van afval in het algemeen en in Brussel-Halle-Vilvoorde in het bijzonder (Toegevoegd aan de begrotingsmaterie leefmilieu en waterbeleid)

Interpellatie van de heer O. Meyntjens tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de veiligheidsnormen in de petrochemische bedrijven (Toegevoegd aan de begrotingsmaterie leefmilieu en waterbeleid)

Interpellatie van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de uitbreiding van de drinkwatervoorziening in Vlaanderen (Toegevoegd aan de begrotingsmaterie leefmilieu en waterbeleid)

Algemene bespreking, blz. 277

Sprekers : de heren G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid, H. Schiltz, Ge-

meenschapsminister van Financiën en Begroting, F. Vermeiren, verslaggever, G. Verhaegen, J. Van Elewyck

Regeling van de werkzaamheden, blz. 297

Nr. 10 22 januari 1985
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 299

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 11 (+ Bijlagen) (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellatie (R.v.O. art. 67, 9) Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 299

Sprekers : de heren R. Maes, E. Beyssen, W. Seeuws, G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid, H. Schiltz, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, P. Peeters

Economie en werkgelegenheid, blz. 313

Sprekers : de heren P. Deprez, verslaggever, O. Van Ooteghem, M. Olivier, N. De Batselier, A. Denys, F. Geyselings, F. Debussere, J. Ansoms, J. Gabriels, G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid

Regeling van de werkzaamheden, blz. 336

Nr. 11 23 januari 1985
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 337

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— II-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 11 (+ Bijlagen) (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Binnenlandse aangelegenheden, blz. 337

Sprekers : de heren P. Tant, verslaggever, A. Denys, G. Temmerman, E. Vankeirsbilck, J. Desseyn, A. De Beul, M. Galle, Minister van Binnenlandse Aangelegenheden, E. Beysen

Regeling van de werkzaamheden, blz. 357

Nr. 12 **23 januari 1985**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 359

Ontwerp van decreet houdende instelling van een Investeringsfonds ter verdeling van de subsidies voor bepaalde werken, leveringen en diensten die in het Vlaamse Gewest door of op initiatief van de gemeenten worden uitgevoerd

— 285 (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 359

Sprekers : de heren H. De Loor, verslaggever, E. Vankeirsbilck, W. Taelman, G. Temmerman, J. Desseyn, E. Desutter, J. De Seranno, P. Tant, M. Galle, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden

Artikelsgewijze bespreking, blz. 373

Sprekers : de heren J. De Seranno, M. Galle, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar

1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— II-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen) (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, blz. 376

Interpellatie van de heer J. De Mol tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening, Landinrichting en Natuurbehoud, over de wijzigingen van de door KB vastgestelde gewestplannen en meer in het bijzonder de verandering van natuurwetenschappelijke gebieden in recreatiegebieden, blz. 400

Sprekers : de heren G. Beerden, verslaggever, F. Verberckmoes, mevrouw J. De Loore-Raeymaekers, de heren J. Leclercq, J. De Mol, T. Kelchtermans, F. Geyselings, E. Desutter, D. Vervaeke, mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche, mevrouw M. Smet, de heren J. De Seranno, P. Akkermans, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening, Landinrichting en Natuurbehoud

Regeling van de werkzaamheden, blz. 408

Nr. 13 **Donderdag 24 januari 1985**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 409

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— II-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen) (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Huisvesting, blz. 409

Interpellatie van de heer J. Valkeniers tot de heer J. Buchmann, Gemeenschapsminister van Huisvesting, over de financiële situatie van het Vlaamse Woningfonds en de subsidiëring ervan

Sprekers : de heer A. Coppieters, verslaggever

Regeling van de werkzaamheden, blz. 412

Vragen (R.v.O. art. 66)

Vraag van de heer J. Valkeniers tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van Gezin en Welzijnzorg, over de ouderbijdrage voor kinderkribben en peuterspeelplaatsen, blz. 412

Vraag van de heer J. Valkeniers tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van Gezin en Welzijnzorg, over de uitbreiding van de residentiële zorg voor mentaal gehandicapten in Halle-Vilvoorde, blz. 413

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— II-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen) (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Huisvesting (Voortzetting), blz. 414

Interpellatie van de heer J. Valkeniers tot de heer J. Buchmann, Gemeenschapsminister van Huisvesting, over de financiële situatie van het Vlaams Woningfonds en de subsidiëring ervan

Sprekers : de heren H. De Loor, J. Buchmann, Gemeenschapsminister van Huisvesting, W. Taelman, M. Olivier, O. M eyntj ens, J. Van Elewyck, T. Kelchtermans, J. De Mol, G. Temmerman

Regeling van de werkzaamheden, blz. 429

Nr. 14 **Donderdag 24 januari 1985**
 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 431

Motie van Orde

Regeling van de werkzaamheden, blz. 43 1
Spreker : de heer J. Van Elewyck

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)
— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)
Algemene bespreking (Voortzetting)

Huisvesting (Voortzetting), blz. 432

Interpellatie van de heer J. Valkeniers tot de heer J. Buchmann, Gemeenschapsminister van Huisvesting, over de financiële situatie van het Vlaams Woningfonds en de subsidiëring ervan, blz. 437

Sprekers : de heren C. Marchand, J. Buchmann, Gemeenschapsminister van Huisvesting, H. De Loor, J. Van Elewyck, M. Olivier, G. Temmerman, J. Valkeniers, J. De Mol

Regeling van de werkzaamheden, blz. 438

Ontwerp van decreet houdende instelling van een Investeringsfonds ter verdeling van de subsidies voor bepaalde werken, leveringen en diensten die in het Vlaamse Gewest door of op initiatief van de gemeenten worden uitgevoerd

— 285 (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Aangehouden stemmen, blz. 438

Spreker : de heer J. De Seranno

Hoofdelijke stemming, blz. 439

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer T. Kelchtermans tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de stortproblematiek in Limburg, van de interpellatie van de heer L. Vanvelthoven tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de verwijdering van industrieel afval in het algemeen en de gevolgen van een eventuele sluiting van de Hooge Maey in het bijzonder, van de interpellatie van mevrouw L. Detiege tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de oprichting van één centrale inrichting voor verwijdering en verwerking van giftig en gevaarlijk industrieel afval in het Vlaamse Gewest en de sanering van de industriële stortplaats Hooge Maey te Antwerpen en van de interpellatie van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over het afvalbeleid en de gebrekkige overheidscontrole op de stortplaatsen in het Vlaamse land

Hoofdelijke stemming, blz. 440

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer J. De Mol tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de inplanting en exploitatie van verenverwerkende bedrijven in Vlaanderen

Hoofdelijke stemming, blz. 44 1

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)
— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Gezondheidsbeleid; blz. 442

Sprekers : de heer J. De Bremaecker, verslaggever, mevrouw C. Smitt, de heren G. Anthuenis, L. Hancké, W. Peeters, F. Geyselings, H. Van Rompaey, J. Sleenckx, J. Caudron, R. De Wulf, Gemeenschapsminister van Gezondheidsbeleid

Regeling van de werkzaamheden, blz. 466

Nr. 15 **5 februari 1985**
 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 467

Begrotingsstuk

Indiening, blz. 467

Ontwerpen van decreet

Indiening, blz. 467

Verslag

Indiening, blz. 467

Jaarboek

Indiening, blz. 467

Motie

Indiening en verwijzing, blz. 467

Schriftelijke vragen (R.v.O. art. 65)

Indiening, blz. 467

Dringende vragen (R.v.O. art. 66, 5)

Dringende vraag van de heer J. De Mol tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid, over de aanwezigheid van oorlogsmateriaal op Flanders Technology International '85, blz. 468

Dringende vraag van de heer J. De Mol tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over het door de Vlaamse Executieve goedgekeurde Jaarboek 1983-1984 van de Vlaamse Raad voor het Leefmilieu, blz. 468

Dringende vraag van de heer R. Declercq tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de afwezigheid van hedendaagse Vlaamse Cultuur op Flanders Technology International '85, blz. 469

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— II-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)
— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Onderwijs, blz. 470

Interpellatie van de heer A. Laridon tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de problemen en moeilijkheden met betrekking tot het muziekonderwijs, blz. 484

Sprekers : mevrouw M. Panneels-Van Baelen, verslaggever, de heren A. Laridon, C. Moors, L. Vanhorenbeek, E. Beysen, H. Van Rompaey, J. Somers, E. Desutter, T. Kelchtermans, J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs

Regeling van de werkzaamheden, blz. 487

Nr. 16

5 februari 1985
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 489

Interpellatie (R.v.O. art. 67)

Indiening, blz. 489

Motie

Indiening en verwijzing, blz. 489

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— II-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar

1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)
— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Onderwijs (Voortzetting), blz. 489

Interpellatie van de heer A. Laridon tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de problemen en moeilijkheden met betrekking tot het muziekonderwijs

Sprekers : de heren J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, T. Kelchtermans, A. Laridon

Leefmilieu en waterbeleid, blz. 496

Interpellatie van de heer D. Vervaeke tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over het storten van afval in het algemeen en in Brussel-Halle-Vilvoorde in het bijzonder, blz. 514

Interpellatie van de heer O. Meyntjens tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de veiligheidsnormen in de petrochemische bedrijven, blz. 515

Sprekers : mevrouw G. Devos, de heren J. Somers, J. Bosmans, L. Vanvelthoven, T. Kelchtermans, mevrouw O. Lefeber, de heren G. Cardoen, M. Capoen, P. Matthys, mevrouw W. De-meester-De Meyer, de heer C. Marchand, mevrouw M. Smet, de heren D. Vervaeke, L. Vanhorenbeek, O. Meyntjens, J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs

Regeling van de werkzaamheden, blz. 529

Nr. 17

13 februari 1985
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 531

Ontwerp van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 531

Voorstel van decreet

Intrekking, blz. 531

Verslagen

Indiening, blz. 531

Moties

Indiening en verwijzing, blz. 531

Mededeling van het Rekenhof

Indiening, blz. 532

Interpellaties (R.v.O. art. 67)

Indiening, blz. 532

Mondelinge vraag (R.v.O. art. 66)

Indiening, blz. 532

Schriftelijke vragen (R.v.O. art. 65)

Indiening, blz. 532

Motie van orde

Wijziging in verwijzing naar Commissie, blz. 532

Spreker : de heer J. De Seranno

Dringende vragen (R.v.O. art. 66, 5)

Dringende vraag van de heer E. Beysen tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de regeling van de schoolvakanties voor het schooljaar 1985-1986, blz. 533

Dringende vraag van de heer J. Van Elewyck tot de heer M. Galle, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden, over zijn beslissing niet verder aan de werkzaamheden van de Nederlandse Taalunie deel te nemen, blz. 534

Dringende vraag van de heer J. De Mol tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid, over zijn verklaring van 13 februari jongstleden in verband met de bestemming van de winst van de organisatie van Flanders Technology International '85, blz. 535

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— II-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)
— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Buitenlands beleid, blz. 535

Sprekers : de heren C. De Cooman,

verslaggever, E. Beysen, A. Steverlynck, J. Van Elewyck, P. Van Grembergen, H. Weckx, R. De Clercq, K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Cultuur, J. Buchmann, Gemeenschapsminister van Huisvesting

Regeling van de werkzaamheden, blz. 551

Nr. 18 **19 februari 1985**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 553

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985
— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)
— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)
Algemene bespreking (Voortzetting)

Bijstand aan personen, blz. 553
Sprekers : de heren E. De Groot, verslaggever, H. Van Wambeke, verslaggever, M. Vandenhove, A. Deneir, R. Declercq, A. Bourgeois, L. Hancké, W. Peeters, J. Somers, mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van Gezin en Welzijnzorg

Regeling van de werkzaamheden, blz. 581

Nr. 19 **20 februari 1985**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 583

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985
— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)
— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)
Algemene bespreking (Voortzetting)

Culturele Aangelegenheden en Pedagogische en Didactische Vorming, blz. 583
Sprekers : de heren E. Desutter, verslaggever, J. Van Elewyck, E. Beysen, A. De Beul, P. Breyne, R. Van Steenkiste, P. Peeters

Regeling van de werkzaamheden, blz. 601

Nr. 20 **20 februari 1985**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 603

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985
— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)
— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)
Algemene bespreking (Voortzetting)

Culturele Aangelegenheden en Pedagogische en Didactische Vorming (Voortzetting), blz. 603
Sprekers : de heren C. De Clercq, W. Seeuws, R. Declercq, A. Diegenant, mevrouw L. Detiège, de heren D. Vervaet, R. Windels, K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Cultuur, E. Beysen

Regeling van de werkzaamheden, blz. 627

Nr. 21 **21 februari 1985**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 629

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985
— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)
— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)
Algemene bespreking (Voortzetting)

Mediabeleid, blz. 629
Sprekers : de heren J. Bosmans, verslaggever, I. Van Belle, C. De Clercq, J. Van Elewyck, E. Beysen, K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Cultuur

Regeling van de werkzaamheden, blz. 642

Nr. 22 **21 februari 1985**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 643

Interpellaties (R.v.O. art. 67)
Indiening, blz. 643

Dringende vraag (R.v.O. art. 66, 5)
Dringende vraag van de heer G. Temmerman tot de heer M. Galle, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden, over zijn initiatieven inzake afsluiting, wegens wanbetaling, van de nutsvoorzieningen elektriciteit, gas en water tijdens de strenge winterperiode, blz. 643

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Artikelsgewijze bespreking, blz. 644

Hoofdelijke stemming, blz. 645

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Artikelsgewijze bespreking, blz. 646

Hoofdelijke stemming, blz. 647

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Artikelsgewijze bespreking, blz. 648

Hoofdelijke stemming, blz. 649

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)

— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Artikelsgewijze bespreking, blz. 650

Sprekers : de heren J. Gabriels, W. Seeuws, J. Somers, G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid, H. Schiltz, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, J. Van Elewyck, G. Temmerman

Hoofdelijke stemming, blz. 673

Sprekers : de heren G. Geens, Voorzit-

ter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid, J. Van Elewyck, E. Beysen, A. De Beul, G. Verhaegen

Ontwerp van decreet betreffende de milieuvergunning

— 291 (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Voorstel tot wijziging in verwijzing naar Commissie, blz. 675

Sprekers : de heren J. De Seranno, A. De Beul

Regeling van de werkzaamheden, blz. 675

Bijlagen

Begrotingstabellen, blz. 677

16e vergadering

Dinsdag 5 februari 1985
Middagvergadering

VOORZITTER : de heer M. Olivier,
0 ndervoorzitter

— *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

— *De vergadering wordt geopend om 14.05 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

C. Boeraeve-Derycke, F. Piot, J. Verniers ; gezondheidsredenen.

L. Kelchtermans ; buitenslands.

M. Heughebaert, G. Sprockeels ; ambtsverplichtingen.

INTERPELLATIE (R.v.O. art. 67)

Indiening

De Voorzitter : De volgende interpellatie werd ingediend :

— door de heer J. Valkeniers tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, **Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid**, over de **niet-vertegenwoordiging van de gezinsorganisaties in de Sociaal-Economi-**

sche Raad voor Vlaanderen.

MOTIE

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : De volgende motie werd ingediend :

— Amnestiemotie van de gemeenteraad van Herzele.
Verwezen naar het Bureau.

ONTWERP VAN DECREET houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

ONTWERP VAN DECREET houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

ONTWERP VAN DECREET houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

ONTWERP VAN DECREET houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)

— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

TOEGEVOEGDE INTERPELLATIES (R.v.O. art. 67,9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

ONDERWIJS

Interpellatie van de heer A. Laridon tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de problemen en moeilijkheden met betrekking tot het muziekonderwijs

De Voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de voortzetting van het begrotingsdebat. Wij behandelen verder de eerste materie waarvoor Minister Lenssens bevoegd is, met name onderwijs.

De heer Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, heeft het woord.

Minister J. Lenssens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik wil vooraf mevrouw Panneels-Van Baelen, lid van de Commissie voor Onderwijs, danken voor haar verslag omdat zij op een trouwe en nauwgezette manier verslag heeft uitgebracht, zowel schriftelijk, als deze morgen, mondeling, op deze tribune, van de werkzaamheden in de Commissie. Zij heeft ook een aantal statistische gegevens verwerkt in haar verslag die bij voorbeeld omtrent de hervorming van het stelsel van studietoelagen voor het onderwijs een appreciatiekans te meer bieden voor degenen die in die materie geïnteresseerd zijn.

Lenssens

Een achttal collega's hebben in het debat het woord gevoerd waarbij zij hun bezorgdheid hebben geuit, suggesties hebben gedaan en soms vrij gedetailleerd zijn ingegaan op bepaalde materies uit de onderwijswereld. Het is mij vanzelfsprekend niet mogelijk, de tijd is er niet voor beschikbaar, om daar in detail op te antwoorden. U zal mij dus toelaten globaal de diverse onderdelen, die de collega's hebben aangesneden, te beoordelen.

Er zijn een zevental rubrieken. Over de communautarisering van het onderwijs werd gesproken door de heren Moors, Laridon, Vanhorenbeek en Beysen. Zij hebben alle vier verwezen naar het op 24 januari jongstleden ondertekende akkoord tussen de Executieve en de vier Vlaamse partijvoorzitters omtrent de restrictieve interpretatie van artikel 59, § 2, 2° van de Grondwet.

-De heer J. Pede, Voorzitter, treedt op nieuw als Voorzitter op.

Sommigen, zoals de heer Moors en de heer Laridon, hebben gezegd dat er op het veld weinig gewijzigd is. En ze hebben ook gelijk. Men moet de politieke betekenis van de ondertekening van deze overeenkomst niet overschatten, maar men mag ze ook niet onderschatten. Ik ben van oordeel dat ze een belangrijke mijlpaal is — en de toekomst zal het uitwijzen — in de groei naar consensus binnen de Vlaamse Gemeenschap omtrent de onderwijsbevoegdheden. Vooral ten aanzien van de Franstaligen lijkt het mij belangrijk dat wij binnen de Vlaamse Gemeenschap tot een consensus zijn gekomen. Morgen of overmorgen zal in ieder geval opnieuw inzake de communautarisering van het onderwijs tussen de Gemeenschappen moeten worden onderhandeld. Op dat moment zal men de volle draagwijdte van deze overeenkomst beseffen. Omdat in de technische werkgroep van de Vlaamse Executieve ook deze problemen specifiek aan bod zijn gekomen, heeft onder meer de heer Moors, hierin bijgetreden door de heer Beysen, gesproken over de autonomie van het Rijksonderwijs. Ik kan de uitspraken van de heer Moors onderschrijven waar hij zegt

dat het overdreven centralisme van het Rijksonderwijs nefast is en geen soepelheid toelaat en waar hij de daaruit voortvloeiende politisering aan de kaak stelt. Zoals de heer Moors zei, kan een grotere autonomie van het Rijksonderwijs er niet in bestaan de bevoegdheden die nu nationaal zijn, en morgen tot de Gemeenschappen zullen behoren, enkelvoudig over te dragen aan een zogenaamde autonome raad die zoals voorheen centralistisch zou optreden en de onderwijsproblemen politiseren.

De heer Vanhorenbeek heeft gesuggereerd dat een Vlaams Schoolpact aangewezen zou zijn. Ik wil daar op dit ogenblik niet dieper op ingaan. Ik raad de heer Vanhorenbeek wel aan niet al te snel over te gaan tot een vertaling van het nationaal Schoolpact voor de Vlaamse Gemeenschap. Er moet ruimte zijn voor enige creativiteit zodat men op een andere manier dezelfde fundamentele waarborgen, ingeschreven in het nationaal Schoolpact sinds 1958, kan handhaven. Ik denk aan de waarborgen voor een vrije keuze, gelijke behandeling van de verschillende netten en dergelijke meer. Volgens mij is het perfect denkbaar dat deze waarborgen via de Vlaamse Raad, via de Commissie voor Onderwijs van de Vlaamse Raad worden ingebouwd. Andere formules hebben het over een grondwettelijke waarborg. Ook zo'n formule is het overwegen waard.

De heer Laridon heeft de knelpunten omtrent een grotere autonomie van het Rijksonderwijs heel goed samengevat. Sta mij toe ze nog even op te sommen: ten eerste, welke criteria dienen gehanteerd te worden bij de financiering van het Rijksonderwijs? Met andere woorden, moet het Rijksonderwijs worden gefinancierd naar behoefte? Daarover gaat de discussie. Op 24 januari laatstleden heeft men op een bijeenkomst van de Vlaamse Executieve met de vier Vlaamse partijvoorzitters dit probleem kwantitatief tot een heel klein segment herleid. Dat is niet onbelangrijk.

De technische werkgroep heeft opdracht gekregen datgene waarover nog gediscussieerd wordt te preciseren.

Een tweede knelpunt is dat een centrale raad van beheer met een ruime centralistische bevoegdheid eventueel kan delegeren aan lagere niveaus. Wij kunnen ook een verregaande decentralisatie van de bevoegdheid nastreven, zoals de heer Moors en nog anderen — naar mijn oordeel terecht — voorstaan.

Ten derde is er de samenstelling van de beslissingsorganen in een parastatale instelling. Ook daarover is men het binnen de technische werkgroep van de Vlaamse Executieve nog niet eens.

Een ander belangrijk kapittel dat werd aangeraakt en waarop vooral de heer Van Rompaey en ook de heer Vanhorenbeek allusie hebben gemaakt, heeft betrekking op de samenwerking tussen het onderwijs en het bedrijfsleven met daaraan gekoppeld het onderricht van de informatica in het onderwijs.

Mijnheer Van Rompaey, ik kan op dat stuk heel vrijmoedig stellen dat wij, gelet op de stand van de communautarisering van het onderwijs, in het domein van de samenwerking onderwijs-bedrijfsleven niet zoveel initiatieven hebben kunnen nemen en ook niet over veel marge beschikken. Dit heeft ook te maken met de vaststelling dat, na drie jaar — ik sluit hier aan bij hogergenoemde communautarisering — zelfs al zijn wij het eens over de restrictieve interpretatie van de zeven uitzonderingen van artikel 59bis, het in de praktijk uitermate moeilijk blijkt deelbevoegdheden over te hevelen, op gevaar af de homogeniteit van de onderwijspolitiek te schaden. Ook dat aspect mogen wij niet uit het oog verliezen.

Thans wil ik even ingaan op de vragen van de heer Van Rompaey.

Wij zijn doende met drie initiatieven. In de eerste plaats hebben wij voor de hoogst gekwalificeerden het programma Invomec opgezet dat, in samenwerking tussen de Vlaamse universiteiten en de Vlaamse industriële hogescholen, een bijscholing in de micro-electronica heeft georganiseerd voor hun professoren en docenten. Dit programma is gestart met een vorming voor docenten die intussen

Lenssens

beëindigd is. Op dit ogenblik wordt door de aldus bijgeschoolde docenten — dat is dan het multiplicator-effect van het Invomec-systeem — in elk van hun instellingen een op dezelfde leest geschoeide vorming aan hun studenten doorgegeven, altijd in de micro-electronica en meer bepaald in de VLSI-chipontwerptechniek.

Dan is er een tweede aspect voor een andere categorie van jongeren in het Vlaamse land, een 15.000 tal, met name de laaggeschoolde jongeren die geen betrekking vinden. Met laaggeschoolden bedoel ik degenen die hoogstens één jaar lager secundair onderwijs hebben gevolgd en waarvan sociologisch onderzoek heeft uitgezwezen dat zij praktisch altijd **schoolmoe** zijn, maar niet **leermoe**. Zij staan dus nog wel open voor andere vormen van opleiding dan schools onderwijs.

U zal zich herinneren dat wij vorig jaar bij wijze van experiment in de arrondissementen Turnhout, Sint-Niklaas en Leuven drie proefprojecten hebben opgezet. Daarbij hebben wij telkens een twintigtal van die laaggeschoolde jongeren gedurende zes maanden en speciale vormingscycli laten volgen met een zeer specifiek programma. Ik verwijs hieromtrent naar het verslag van mevrouw Panneels-Van Baelen dat daarop uitvoerig ingaat.

Door het beheerscomité van de RVA werd op mijn voorstel beslist dit jaar in vijftien Vlaamse arrondissementen het proefproject te laten starten. Op 25 februari eerstkomende zullen in elk van die vijftien plaatsen die cycli een aanvang nemen. Ik som even de steden op : Brugge, Oostende, Ieper, Roeselare, Gent, Oudenaarde, Dendermonde, Sint-Niklaas, Aalst, Turnhout, Leuven, Vilvoorde, Peer, Tongeren en Genk. Telkens wordt dus een OSP-onderwijsinstelling van het Rijksnet of van het vrij of gemeentelijk net met de RVA samengebracht om de specifieke opleiding voor jonge werklozen vlot te laten verlopen, met het doel — u zal zich dat herinneren — een schakelfunctie te vormen voor de jongeren opdat zij, nadat zij die cycli hebben gevolgd, zouden kunnen overschakelen naar het onderwijs

voor sociale promotie of naar meer klassieke vormen van **beroepsopleiding** van de RVA of naar de **middenstandsopleiding**. Dit is een tweede initiatief inzake het onderwijs dat de moeite waard was even te citeren.

Ten derde — het is een primeur voor de Vlaamse Raad — hoop ik, zeer binnenkort te kunnen starten met de algemene basisopleiding over informatica voor jonge werklozen en werkzoekenden die een middelbare schoolopleiding hebben gevolgd.

De besprekingen met de ASLK, die aan bepaalde scholen in Vlaanderen computers ter beschikking heeft gesteld, met de RVA en het onderwijs zijn in zoverre gevorderd dat ik met zekerheid kan stellen dat nog tijdens het jaar 1985 in vijftig gemeenten van het Vlaamse land met de basisopleiding kan worden gestart. Hier zullen in totaal op jaarbasis 3.000 jonge werklozen een initiatie-opleiding in de informatica kunnen volgen. Deze cyclus zal in halftijds verband twaalf weken duren en opnieuw een schakelfunctie vervullen. Hij moet jonge werkzoekenden de weg wijzen naar meer gespecialiseerde cursussen in informatica in onderwijsinstellingen voor sociale promotie of in de beroepsopleiding van de RVA.

Dit beantwoordt ongetwijfeld aan een reële behoefte bekeken vanuit een professionele hoek en ook vanuit maatschappelijk oogpunt. Het fenomeen van de ver doorgedreven informatica hoef ik hier wel niet verder te onderstrepen. De informatica heeft een grote impact naar de toekomst toe. Op dat terrein kan moeilijk voldoende inspanning worden geleverd om al degenen die daartoe de kans niet hebben in hun onderwijsopleiding, te initiëren in die belangrijke nieuwe wetenschap.

Mijnheer de Voorzitter, een aantal collega's hebben opmerkingen gemaakt over de studietoelagen, waaronder vooral mevrouw Panneels-Van Baelen en de heren Laridon en Theo Kelchtermans. Het nieuw berekeningsstelsel van de studietoelagen voor het hoger onderwijs is vrij positief ontvangen. Dat wil niet zeggen dat er geen vragen rijzen, maar men heeft kunnen appreciëren aan de

hand van de cijfers in het rapport opgesteld door mevrouw Panneels-Van Baelen, dat de doelstellingen van de nieuwe berekeningswijze gehaald zijn.

De heer Laridon pleit voor een nog veel fundamenteeler herziening van het hele stelsel van de studietoelagen waarbij rekening zou worden gehouden met het gezinsinkomen. Dit is een uitermate belangrijk principieel standpunt waarvan ik het beginsel graag onderschrijf. In de sector van de studietoelagen moet rekening kunnen worden gehouden, in de mate dat wij in de toekomst mechanismen kunnen vinden om geval per geval te onderzoeken, met de gezinstoestand alvorens het bedrag wordt bepaald van de studietoelage.

Hoewel ik met het volgende ietwat mijn bevoegdheid te buiten ga, wil ik toch even een bij komende opmerking formuleren omdat ik ze van zeer groot belang acht. Ook op het vlak van de sociale zekerheid zullen wij, al was het maar om budgettaire redenen en uit sociale rechtvaardigheidsoverwegingen, de komende jaren voor een aantal sociale prestaties rekening moeten houden met het gezinsinkomen. Dit zij terloops opgemerkt. Collega Laridon, wij kennen de voorstellen die al enkele jaren ter tafel liggen, maar u weet dat wij voor twee jaar de voorkeur hebben gegeven aan een hervorming van louter de berekeningswijze omdat alleen dit binnen een redelijke termijn kan geschieden, wat niet mag beletten dat het debat over een hervorming ten gronde verder wordt gevoerd, onder meer, in de Hoge Raad voor Studietoelagen.

Wat betreft de toelagen voor het secundair onderwijs, hebben terecht verschillende collega's erop gewezen dat de financiële middelen beperkt zijn.

Collega Laridon vroeg of niet kon worden overwogen voor het lager secundair onderwijs de studietoelagen gewoon af te schaffen en de aldus vrijgekomen budgettaire middelen aan te wenden voor de leerlingen van het hoger secundair onderwijs. Ik meen dat zulks een vrij belangrijke wending zou zijn in het beleid inzake studietoelagen van de laatste twintig jaar. In

Lenssens

elk geval zou de wet dienaangaande moeten worden gewijzigd. Zonder mij in dit verband ten gronde uit te spreken, is mijn eerste reflex hierop eerder negatief. Ter zake steun ik mij op de gegevens van de enquête omtrent de werkelijke studiekosten in het secundair onderwijs. Deze enquête leert ons — en u hebt ook van deze gegevens kennis gekregen — dat een leerling in het secundair onderwijs gemiddeld, facultatieve uitgaven inbegrepen, twee jaar geleden meer dan 17.000 frank per jaar kostte. Dit cijfer in acht genomen, meen ik dat wij eerder aan te weinig gezinnen die het nodig hebben een ernstig bedrag kunnen waarborgen. Dit is een budgettair probleem en tevens een probleem van interne herverdeling. In elk geval kan de suggestie te zijner tijd worden onderzocht.

Collega Kelchtermans heeft een heel preciese vraag gesteld omtrent de fiscaliteit en de studietoelagen, met name de gevolgen voor een aantal bursalen van de nieuwe fiscale aanslagwijze voor vervangingsinkomens ingevoerd door een van de herstelwetten. Begin oktober 1984 heeft de Vlaamse Executieve op mijn voorstel een wijziging goedgekeurd ten einde dit probleem te ondervangen. Waarin bestaat de oplossing? Wat betreft het stelsel studietoelagen voor gezinnen waarvan het inkomen hoofdzakelijk, dit wil zeggen voor 70 procent of meer, bestaat uit een vervangingsinkomen — werklozensteun, ziekte- en invaliditeitsvergoeding, arbeidsongevallenvergoeding en dergelijke meer — wordt vanaf dit schooljaar voor het toekennen van een studietoelage het netto belastbaar inkomen — en dat is de berekeningsbasis — verminderd met een bedrag gelijk aan de forfaitaire bedrijfslasten zoals zij van toepassing zijn op wedden en lonen, maar berekend op het bedrag van de vervangingsinkomens. Dit geeft voor de lagere inkomens een recuperatie ten aanzien van de fiscale wijziging. Bijgevolg leveren zij op het vlak van studietoelagen niet zoveel in dan ze zouden hebben ingeleverd indien men deze correctie niet had aangebracht.

Dit systeem werd voor één schooljaar ingevoerd ten einde toe te laten, op

grond van de gegevens van de administratie, over enkele maanden een grondige evaluatie te doen en eventueel de nodige correcties aan te brengen. Dit is echter een zeer technische aangelegenheid; wij hebben door specialisten inzake fiscale aanslag een groot aantal voorbeelden laten uitwerken. Verschillende formules waren in onderzoek en uiteindelijk hebben wij de huidige formule voor dit schooljaar toegepast.

De heer T. Kelchtermans : Ik betwist de goede bedoelingen niet. Nochtans, de berekeningsnota waarop de Dienst voor Studietoelagen zich moet baseren, is niet beschikbaar en bijgevolg heeft de maatregel niet het beoogde effect voor de gezinnen.

Minister J. Lenssens : Er werd met de Minister van Financiën, met zijn Kabinet en met zijn Administratie, afgesproken dat vooralsnog deze gegevens via de fiscale administratie zouden worden verstrekt. Mocht u concrete gevallen kennen, zou ik het op prijs stellen mocht u mij deze laten kennen, ten einde ze nader te onderzoeken. U moet er tevens rekening mee houden dat ons besluit pas in oktober werd getroffen, zodat er enige vertraging kon plaats hebben, omdat de fiscale diensten nog niet werden ingelicht.

Ten slotte kom ik tot het probleem van de studietoelagen. Hiervoor verwijs ik naar het verslag van mevrouw Panneels-Van Baelen over de gegevens inzake de socio-professionele spreiding van de studietoelagen in het hoger onderwijs in het oude en in het nieuwe stelsel.

Vervolgens kom ik tot enkele vragen in verband met het zeevisserijonderwijs, die door de heer Desutter en de heer Laridon werden gesteld.

Mijnheer Laridon, sta mij toe u te zeggen dat ik zorgvuldig nota heb genomen van de door u aangehaalde punten, met name de keuze van de tweede taal, de wedden van de leerkrachten, het ontbreken van een afdoend statuut voor sommige personeelsleden, de deeltijdse leerplicht. Ik zal deze problemen met de meeste welwillendheid laten onderzoeken, ten einde tot een oplossing te komen. Ik ben echter niet bij machte hier het gepaste

antwoord te geven.

De heer Desutter heeft preciese en niet onbelangrijke vragen gesteld, meer bepaald in verband met de toepassing van het koninklijk besluit van 29 juni 1984 inzake de leerplicht en de toepassing ervan op het zeevisserijonderwijs.

Wij hebben inderdaad vastgesteld dat de structuur van het zeevisserijonderwijs aan dit koninklijk besluit moet worden aangepast. Er is een voorontwerp van tekst klaar; thans wordt dit ontwerp-besluit, ter consultatie, in de verschillende werkgroepen en commissies besproken. Ik kan u verzekeren dat alles in het werk wordt gesteld opdat voor Pasen dit **Executievebesluit** zou worden getroffen. Dit zal echter slechts een confirmatie zijn van een bestaande toestand. Inderdaad, ik heb toegelaten dat de betrokken zeevisserij scholen de splitsing, die zich opdrong tussen bepaalde vormen van beroeps- en technisch onderwijs in het eerste jaar, vanaf 1 september laatstleden doorvoerden.

De heren Laridon en Moors hebben gesproken over het probleem van de open universiteit.

Mag ik eraan herinneren dat ik een maand geleden in deze Raad antwoord gaf op een mondelinge vraag van collega De Beul, waarin ik vrij uitvoerig de behandeling van dit dossier tijdens de jongste drie jaar schetste.

Mijnheer Laridon, ik wil er op wijzen dat de Commissie voor Onderwijs van de Vlaamse Raad, waarvan u Voorzitter bent, in feite haar activiteiten nooit heeft beëindigd. Er werden interessante hoorzittingen met specialisten ter zake gehouden, maar het debat werd nooit gesloten.

Inmiddels weet u dat, door tussenkomst van de VLIR, er een afspraak is met de Nederlandse open universiteit. Dit is een volledig eigenmachtige beslissing van de VLIR en de daarbij aangesloten Vlaamse universiteiten.

Ingevolge het voorstel van de Nederlandse Minister Deetman, ten einde een ambtelijke commissie — bestaande uit ambtenaren van hoog niveau van de Nederlandse Administratie van Onderwijs en de Vlaamse — sa-

Lenssens

men te stellen, heeft collega Coens mij verzocht ook een afvaardiging aan te duiden. Ten einde aan de besprekingen van deze ambtelijke commissie deel te nemen werd door mij de heer Vanhove, Regeringscommissaris bij de UIA, aangeduid.

Ik wijs er evenwel op dat al de problemen inzake de open universiteit die in de werkgroep ad hoc van de Vlaamse Executieve reeds twee jaar geleden de kop opstaken, zoals budgettaire maar vooral ook bevoegdheidsproblemen, door de Grondwetgever nationaal werden gehouden. Men kan moeilijk stellen dat de open universiteit opgevat zoals in Nederland, met enige vorm van gestructureerde samenwerking, onmiddellijk dat probleem oplost. In ieder geval heeft de opening die de VLIR heeft gemaakt naar de Vlaamse geïnteresseerden - blijkbaar een duizendtal alhoewel we moeten afwachten of die allemaal reëel van de open universiteit Nederland gebruik hebben gemaakt - het voordeel dat dit ons zal toelaten een evaluatie te maken. Parallel daarmee kan de ambtelijke commissie starten en ik vermoed dat dit eerstdaags zal gebeuren. Dit moet ons dan leiden tot een afspraak tussen de nationale Ministers en de Vlaamse Executieve omtrent de richting die wij ter zake in Vlaanderen willen uitgaan.

Collega Somers heeft andermaal een lans gebroken voor zijn Beiaardschool te Mechelen en voor de problematiek van het getuigschrift of het peil van die studies. Mijnheer Somers, ik bevestig u wat ik u op 27 november laatstleden heb gezegd in antwoord op uw mondelinge vraag. Ik had eerstdaags en bij eenkomst met alle betrokkenen in het vooruitzicht gesteld. In voorbereiding daarvan heb ik op 28 september 1984 de directeur van de Beiaardschool in een schrijven verzocht zijn voorkeur uit te drukken omtrent de conservatoria of instellingen waarmee volgens hem de samenwerking best zou worden georganiseerd. Een vroegere contactname was niet mogelijk omwille van de opdrachten van de directeur in het Verre Oosten. Dat is u bekend. Op 2 januari 1985 liet de directeur van de school mij weten dat hij geen heil ziet in een samenwer-

kingsformule met een school van het hoger kunstonderwijs. Hij wijst de afspraken met één of meerdere Vlaamse muziekconservatoria, of het Lemmensinstituut of allemaal, van de hand daar waar wij er een oplossing in zagen. Hij ziet een oplossing in een erkenning van de Beiaardschool van Mechelen als een school voor hoger muziekonderwijs. De argumenten waarom het niet zo meteen kan heeft u zelf reeds opgesomd, mijnheer Somers. Er is ondermeer de remwet van 1973, die formele nationale wet die ook van toepassing is op het kunstonderwijs. Alleen dat reeds is een juridische rem om snel tot een oplossing te komen.

Ook wil ik onderstrepen dat zowel het hoofdbestuur van de Administratie als de Inspectie van het muziekonderwijs herhaaldelijk aan de directeur hebben meegedeeld dat zij er een andere visie op nahielden. Zij hebben het nastreven van het uitreiken van een eigen eerste prijs afgeraden omdat zij ervan uitgaan dat de Beiaardschool, die nu een specifieke school is maar met een ontzettend grote faam in het buitenland, door zich te integreren in de administratieve structuur van het hoger kunstonderwijs in Vlaanderen, zich op die manier in een juridisch keurslijf zou plaatsen, dat minder soepelheid biedt dan het huidige vrije regime van de Beiaardschool. Die school heeft dat diploma van de eerste prijs „Beiaard” voor het buitenland helemaal niet nodig. Dat is u bekend. De internationale faam van de instelling zal in geen enkel opzicht groter worden wanneer wij er een instelling van maken die een eigen eerste prijs „Beiaard” kan uitreiken.

Mijnheer Somers, wij zitten op dit ogenblik dus een beetje in een impasse. Ik neem de nodige initiatieven om dit gesprek eerstdaags opnieuw aan te kondigen en te laten doorgaan al was het maar om nog eens de verschillende visies te toetsen aan de inzichten van de directie van de school in Mechelen. Gezien de aard en de ingewikkeldheid van de dingen kan ik u helaas geen oplossing op zeer korte termijn beloven.

De heer Desutter heeft een tweetal vragen gesteld met betrekking tot de

zeevisserij. Eerst en vooral heeft hij gevraagd wat wij denken over de toekomst inzake het zeevisserijonderwijs. Ook de heer Laridon heeft deze zorg geuit. Ik meen dat wij in het kader van de deeltijdse leerplicht en het deeltijdse onderwijs het zeevisserijonderwijs structureel moeten aanpassen. Dit is in onderzoek Wij moeten de mogelijkheden onderzoeken om, bij het aanpassen van het zeevisserijonderwijs aan de nieuwe technologie, één gemeenschappelijk technologisch en nautisch centrum voor de vijf scholen op te richten. Het heeft geen zin voor vijf kleine individuele scholen vijfmaal de dure technologische apparatuur aan te kopen wanneer dit perfect mogelijk in één centrum kan worden georganiseerd.

De hervorming van de cursus sociale promotie in het zeevisserijonderwijs, ook één van de zorgen van de heer Laridon, is op dit ogenblik bij de bevoegde Commissie in onderzoek.

Vervolgens vind ik dat men ook moet onderzoeken of in het kader van de tewerkstelling in de haven van Zeebrugge geen nood is aan specifieke scheepvaart gebonden beroepen waarvan de opleiding zou kunnen thuishoren in het zeevisserijonderwijs zodanig dat het beroepenveld waartoe de zeevisserijscholen vandaag een opleiding verzorgen iets zou kunnen worden verruimd. Dat zou de levenskracht en uiteraard ook de schaal van de instellingen zelf kunnen vergroten.

De heer Desutter heeft ook nog gevraagd of het opleidingsschip „De Broodwinner” - ook de heer Laridon heeft daarop gealludeerd - aan de verwachtingen beantwoordt. Ik meen daarop positief te mogen antwoorden. De opleiding op „De Broodwinner” is uiterst waardevol en bereidt de betrokken jongeren vanuit de praktijk van het zeevaren en het zeevissen, voor op hun later beroep.

Wij hebben aan de programmacommissie gevraagd een programma voor te stellen dat zou toelaten de opleiding aan boord nog verder uit te werken want dit is inderdaad een uitstekende gelegenheid om, aldus gebruik makend van de jarenlange ervaring van het oefenschip, na te gaan welke vaardigheden men moet of kan aanle-

Lenssens

ren en welke doelstellingen men kan nastreven.

Ik kom thans aan het kunstonderwijs. Ter zake hebben de collega's Laridon, Moors, Vanhorenbeek, Theo **Kelchtermans** en nogmaals de heer Laridon met zijn interpellatie over het muziekonderwijs, het woord gevoerd.

De meeste collega's hebben gewag gemaakt van de moeilijkheden specifiek verbonden aan de sector van het Vlaamse muziekonderwijs. Ik zal daar dan ook vrij uitvoerig op antwoorden.

De heer Vanhorenbeek heeft mij gevraagd wanneer er schot komt in de hervorming van het hoger en secundair kunstonderwijs. Het is niet onjuist dat het probleem reeds gedurende tien jaar in allerlei commissies besproken werd. Ik kan eraan toevoegen dat er reeds sinds vorige eeuw hervormingen vooropgesteld werden in het muziekonderwijs. Hoe dan ook, inzake kunstonderwijs hoeven wij in Vlaanderen niet te blozen. Zowel in de beeldende kunst als in het muziekonderwijs hebben wij een kwalitatief hoogstaand complementair onderwijs dat in vele landen mag worden benijdd. Hierbij beweer ik echter niet dat er zich geen problemen stellen.

De heer Laridon heeft onder meer allusie gemaakt op de gebrekkige coördinatie met het vernieuwd secundair onderwijs, dat onder nationale bevoegdheid ressorteert en waar opties muziek worden toegelaten. Op dit ogenblik zijn er slechts vier opties muziek toegestaan door de Minister van Onderwijs, met name twee in het Rijksonderwijs en twee in het vrij onderwijs. Uw zorg is niet onterecht in de mate dat dit een grote escalatie zou worden. Momenteel zijn er mij geen nieuwe vragen bekend, zodat het probleem vrij beperkt blijft.

Vervolgens zal ik de verschillende rubrieken door verscheidene collega's aangehaald, overlopen. De wachtlijsten in het muziekonderwijs zijn reëel, doch niet nieuw. Stellen, zoals sommigen doen, dat dit het gevolg is van de maatregelen door de Vlaamse Regering op 20 juli 1983 getroffen, is onterecht en onjuist. Ze bestaan zelfs

verscheidene jaren en de oorzaken zijn complexer dan de besparingsmaatregelen die wij twee jaar geleden hebben ingevoerd. De remwet van 1973 speelt onder meer ook in het muziekonderwijs, zolang er geen rationalisatie komt voor het onderwijs met beperkt leerplan. De wachtlijsten hebben ook te maken met een penurie, een tekort aan kandidaat-leraars in het verleden in het muziekonderwijs. Enkele jaren geleden was er een tekort, waardoor een normale expansie niet mogelijk was. Dit alles heeft echter niet belet dat ongeveer tussen 1950 en 1980 het muziekonderwijs een expansie, een explosie heeft gekend van 10.000 leerlingen naar 90.000. Men mag niet de indruk wekken dat het kunstonderwijs en het muziekonderwijs in het bijzonder geprangd heeft gezeten. Het was een van de meest expansieve sectoren. Ook tijdens de jongste jaren heeft men een aangroei gekend. Ik ontken echter niet dat de wachtlijst op 8.000 leerlingen geraamd wordt.

De heer A. Laridon : Mijnheer de Minister, u stelt zelf vast dat er een penurie is van bekwame leerkrachten. Waarom heeft u het probleem van deze penurie dan nog bemoeilijkt door de nefaste cumulwet ?

Ik kom daar straks op terug. Ik doe u wel opmerken dat u nu in tegenspraak bent met wat u deze ochtend hebt verklaard. U hebt gezegd dat er een grote werkloosheid is bij de muziekleraars. Welnu, dit is niet juist. Ik heb de normen niet verhoogd. Wel heb ik aan de Vlaamse Executieve voorgesteld — de maatregel is ondertussen reeds anderhalf jaar van kracht en de Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten was het ermee eens — dat in het eerste jaar van het lager secundair muziekonderwijs met beperkt leerplan men voortaan in plaats van twee leerlingen per uur er nu drie dienden te nemen. En, mijnheer Laridon, een aantal muziekpedagogen hebben mij toen in 1983 persoonlijk gezegd dat ik die maatregel zou moeten doortrekken tot het tweede jaar. Tot nu toe heb ik dat niet gedaan. Wij moeten ons eerlijk durven afvragen of wij in de toekomst nog een algemene en individuele solistische opleiding van iedereen kunnen betalen.

Immers, de leerlingen zijn allemaal geen toekomstige Beethovens of Mozartjes. Vandaar het belang dat wij moeten hechten aan de hervormingsvoorstellen van de Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten.

De heer A. Laridon : Mijnheer de Minister, u weet evengoed als ik dat een groot deel van de leerlingen uit het muziekonderwijs een betrekking ambiëren als leraar. Ingevolge uw blokkeringsmaatregel zijn een groot aantal betrekkingen weggefallen. Het is dus normaal dat ik zeg dat u de werkloosheid in de hand hebt gewerkt. Daarom ook heb ik gezegd dat ingevolge uw maatregel voor de eerste keer sedert de Tweede Wereldoorlog werkloosheid is ontstaan bij de afgestudeerden van het muziekonderwijs.

De heer J. Lenssens : Ik ben zo vrij dit formeel te betwisten.

De heer A. Laridon : U hebt de opdrachten nefast verminderd.

De heer J. Lenssens : De wachtlijsten zijn een probleem. Er zijn nu drie leerlingen per uur in het eerste jaar instrument verplicht in de scholen waar er wachtlijsten waren. Daardoor staan er nu ongeveer duizend leerlingen minder op de wachtlijst. Voorts werd het herstructureringsvoorstel van de Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten onmiddellijk overgemaakt aan de adviescommissie. Het is een uitstekend voorstel met een zeer goede differentiatie tussen de pre-beroepsopleiding en de liefhebbers en met een differentiatie tussen kinderen en volwassenen. Het aantal volwassenen stijgt, dus wordt de wachtlijst voor de kinderen steeds groter.

De heer A. Laridon : Nu hebt u het toch verkeerd voor.

De heer J. Lenssens : Er zijn 8 procent volwassenen in het muziekonderwijs ; in de beeldende kunsten zijn er nog meer. Acht jaar geleden was dit nog 2 procent. Het aantal volwassenen stijgt voortdurend. Het aantal volwassenen stemt overeen met het aantal kinderen op de wachtlijsten.

Het herstructureringsvoorstel wordt op het ogenblik besproken in de Adviesraad voor het Muziekonderwijs.

Mevrouw O. Lefeber (SP) drong vooral aan op een drastisch beleid tegen luchtverontreiniging

Ik wacht dus het advies af.

Tevens is er het probleem van het blokkeren van de uren op het niveau per school van het schooljaar 1981-1982. Het is de vierde keer dat dit bij de begroting wordt voorgesteld. Ik geef toe dat het een drastische maatregel is geweest maar die ook budgettaire effecten heeft gehad omdat de explosie werd afgeremd. Sinds we deze maatregel hebben genomen stijgt de begroting in normale termen, terwijl er de voorgaande jaren telkens opnieuw zeer grote budgettaire meeruitgaven waren. Welnu, ik kan u zeggen dat, indien wij deze maatregel de jongste drie jaar niet hadden gehandhaafd, de uitgaven voor het kunstonderwijs in het algemeen – die nu 3,2 miljard frank bedraagt op de begroting 1985 – minstens 600, zomet 800 miljoen frank meer zouden hebben bedragen.

Daarvoor zou de Vlaamse Gemeenschap, binnen de begrotingscontext, niet de middelen hebben gehad.

De heer A. Laridon : Dat is een optie.

Minister J. Lenssens : Een optie, inderdaad. Ik geef toe dat het een heel drastische maar een zuivere begrotingsmaatregel was. De schooldirecties en inrichtende machten hadden wel de mogelijkheid om zelf, binnen hun globale portefeuille aan uren, verschuivingen te doen. Dit kon gebeuren naar opties of naar instrumenten, maar binnen het hen toegekende urenpakket. De scholen konden ook verschuivingen doen naar een meer groepsgericht onderricht. Waar staat er geschreven dat ieder kind in Vlaanderen individueel, instrumentaal solistenonderricht moet hebben gedurende 8 à 10 jaar ? Ik herhaal dat, indien u dit wenst, mijn begroting dan de eerste vijf jaar zal moeten verdubbelen en u trouwens dan nog over onvoldoende middelen zult beschikken.

Ten aanzien van de problematiek, door de heren Laridon, Moors, Vanhorenbeek en Kelchtermans naar voren gebracht, kan ik zeggen dat ik op dit moment een aantal objectieve criteria onderzoek die het mij moeten mogelijk maken om de gerechtvaardigde uitbreidingen vooralsnog in een aantal scholen wel toe te staan. Ik herhaal dat ik objectieve criteria onderzoek opdat geen enkele zweem van willekeur aan mogelijke uitbreidings-toelatingen zou kleven. De eerstvolgende veertien dagen zal ik een inspanning doen om de meest „behartigenswaardige gevallen” te kunnen opvangen. Immers, na een paar jaar wordt het nu duidelijk dat er door die drastische beperking anomalieën ontstaan die niet gerechtvaardigd zijn. Een school zonder directeur kan niet. Ik poog voor dat soort gevallen en voor nog een hele reeks andere – volgens objectieve criteria te bepalen – een oplossing te vinden, waarvoor ik een grote inspanning lever.

De heer A. Laridon : Mijnheer de Minister, het is met genoegen dat ik van uw beslissing akte neem.

Minister J. Lenssens : Zo kom ik tot het probleem van de regeling inzake cumulatie in het kunstonderwijs. Deze regeling valt onder de nationale bevoegdheid. Ze is opgelegd door de nationale Regering in de genummerde koninklijke besluiten en ook reeds in een programmawet van 1976 – zoals u weet -- waarvan de toepassing be-

hoort tot de Gemeenschap. Welnu, in tegenstelling met wat sommigen, niet hier maar in het milieu zelf, beweren, houden wij wel degelijk rekening met de specificiteit van het kunstonderwijs. Ter illustratie van wat ik zojuist kom te zeggen, heb ik voor het secundair muziekonderwijs met beperkt leerplan, voor het schooljaar 1983-1984,80 procent van de aanvragen om afwijking van de regeling inzake cumulatie toegestaan.

Voor het lopende schooljaar ben ik thans in het bezit van 250 aanvragen van scholen voor afwijking op de regeling inzake cumulatie. Ik kan u zeggen dat 90 procent daarvan zijn toegestaan. Dames en heren, dit bewijst dat wij ernstig rekening houden met de specificiteit van het kunstonderwijs.

Ik voeg er nog aan toe, mijnheer Laridon, dat de keuze inzake de toepassing van de cumulatie er niet, of zelden, in bestaat te kiezen tussen orkestmuzikant of les geven, maar dat de keuze zich in grote mate situeert op het vlak van de cumulatie binnen het onderwijs. Men is bijvoorbeeld directeur van een muziekschool of academie en men doceert nog aan een conservatorium.

De heer A. Laridon : Dit sluit niet uit, mijnheer de Minister, dat u door deze regeling inzake cumulatie zeer bekwame mensen uit orkesten hebt uitgestoten.

Minister J. Lenssens : Ik ben het volkomen eens om te zeggen dat bekwame kunstenaars in Vlaanderen, zowel in de muziek als in de beeldende kunsten, door geen enkele regeling inzake cumulatie mogen belemmerd worden om een kwalitatieve, uitzonderlijk belangrijke en onontbeerlijke inbreng te blijven doen in het kunstonderwijs. Dit beginsel moet ten alle tijde worden toegepast.

Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik zou nog kunnen uitweiden over de structuren maar, sta mij toe als besluit te zeggen dat wij inzake kunstonderwijs, specifiek het muziekonderwijs, naar oplossingen moeten zoeken voor de problemen betreffende de structurering van dat onderwijs, hoger en secundair muziekonderwijs.

Ik stel ook vast dat er een hele reeks

Lenssens

kleinere problemen is, zoals die wachlijsten. Wij kunnen daar niet onverschillig tegenover blijven. Wij moeten streven naar oplossingen.

Wij moeten ook in de betrokken milieus duidelijk kunnen zeggen hoe wij de regeling inzake cumulatie interpreteren en toepassen.

In dit jaar van de muziek, 1985, stel ik vast dat bij het muziekonderwijs in Vlaanderen de onrust en de risico's voor misverstanden, groeien. Ik ontken dat niet. Ik wens echter die onrust en deze misverstanden te voorkomen of weg te nemen. Het is niet goed voor de kwaliteit van het onderwijs dat er een sfeer van ontmoediging zou ontstaan die er heden ten dage nog niet is.

In dat licht kondig ik u een initiatief aan. Om tegemoet te komen aan de bezorgdheid van verschillende collega's, onder meer de heren Moors en Laridon, zal ik deze maand nog een grote **rondetafelconferentie** bijeenroepen. Daar zal worden gehandeld over alle problemen van het **muziekonderwijs** in Vlaanderen. Ik wil alle betrokkenen uitnodigen, zoals vertegenwoordigers van de nationale en de Gemeenschapsadministratie, vertegenwoordigers van de inrichtende machten, het Rijk, de gemeenten en het vrij onderwijs, vertegenwoordigers van de directies van de scholen, vertegenwoordigers van het personeel, via de syndicale organisaties in het onderwijs, en ook vertegenwoordigers van de ouders, indien het mogelijk is een delegatie samen te stellen. Op die rondetafelvergaderingen wil ik alle aspecten bekijken die voor een grondige structuurhervorming noodzakelijk zijn. Men moet daar geen pasklare oplossingen vinden, maar wel een consensus bereiken rond de algemene oriëntering, wat ons moet toelaten eerst op korte **termijn**, maar ook nadien, hervormingen door te voeren. Ik vind dit uitermate belangrijk. Elk probleem dat verband houdt met het Vlaamse **muziekonderwijs** moet daar aan bod kunnen komen. Alles moet daar gezegd mogen worden.

Ik heb ook een timing. Ik vraag uitdrukkelijk **vóór** oktober 1985, nog tij-

dens deze legislatuur, een rapport over alle daar besproken punten en voorstellen voor oplossingen.

Ik hoop dat deze groep, en deze **rondetafelconferentie**, moge worden beantwoord vanuit een positieve, maar vooral ook vanuit een creatieve ingesteldheid van al diegenen in Vlaanderen die veel over hebben voor dat muziekonderwijs.

Met die ingesteldheid kunnen wij in dit jaar van de muziek voor ons Vlaams muziekonderwijs een begin maken met het aanbrengen van de nodige correcties met diegenen die ter zake reeds verantwoordelijkheid dragen; niemand is perfect, voor wat in het verleden fout is gelopen. (**Applaus op verschillende banken**)

LEEFMILIEU EN WATERBELEID

Interpellatie van de heer D. Vervae tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over het storten van afval in het algemeen en in Brussel-Halle-Vilvoorde in het bijzonder

Interpellatie van de heer O. Meyntjens tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de veiligheidsnormen in de petrochemische bedrijven

De Voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de voortzetting van het begrotingsdebat. Wij behandelen nu de tweede materie waarvoor Minister Lenssens bevoegd is, met name leefmilieu en waterbeleid.

Mevrouw Devos heeft het woord.

Mevrouw G. Devos : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw Boeraeve is wegens ziekte verhinderd hier aanwezig te zijn. Zij heeft mij gevraagd te verwijzen naar haar verslag.

De Voorzitter : De heer Somers heeft het woord.

De heer J. Somers (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, het belang van het milieubeleid is de jongste tien jaar enorm toegenomen omwille van het groeiend milieubewustzijn en de toenemende invloed van onze samenleving op de omgeving. Mede omwille

van de regionalisering is het milieubeleid in Vlaanderen gevoelig uitgebreid. Sinds de wetten van 1980 op de hervorming van de instellingen, stellen wij een toenemende parlementaire activiteit vast op het gebied van de milieuzorg en de concrete aanpak op het vlak van zowat alle milieu-aspecten zoals water, afval, lucht, geluid en vergunningen voor bedrijven ter reglementering van hun eventuele ingreep op onze leefomgeving.

Mijnheer de Minister, gedurende meer dan drie jaar heeft u ter zake een beleid kunnen uitstippelen. U heeft pionierswerk kunnen verrichten omdat inzake milieuzorg nog zeer veel moest gebeuren. De Commissie voor Leefmilieu en Waterbeleid heeft u hierin zeker niet afgeremd, wel integendeel.

De decreten die tot stand zijn gekomen en de uitvoering van het milieubeleid hebben echter enkele knelpunten veroorzaakt. Wij denken hier aan de weinig overzichtelijke wetgeving, aan de klachten in verband met vergunningsprocedures, de klachten over het gebrek aan controle en inspraak van milieubewusten evenals aan de zeer snelle stijging van de financiële lasten voor de Gemeenschap en voor de industrie veroorzaakt door het milieubeleid.

De relatie tussen milieu en economie vergt een verduidelijking van de interne samenhang van het milieubeleid. Er moeten prioriteiten worden vastgelegd en eventueel moet het beleid zelfs worden omgebogen. Het is in elk geval de hoogste tijd dat de belangen van de economie en van het milieu duidelijk worden afgewogen. In industriële kringen volgt men, om begrijpelijk te redenen, kritisch de evolutie van het vergunningsbeleid. Men beweert dat de overheid zich te veel laat leiden door externe druk bij de inspraakproblematiek en men legt er de nadruk op dat een efficiënt milieubeleid gebaseerd moet zijn op een voortdurend overleg tussen overheid en bedrijfsleven.

Zonder vooruit te willen lopen op de bespreking van het ontwerp van decreet betreffende de milieuvergunningen en van de voorstellen van decreet houdende de regeling van de mi-

Somers

lieu-effectrapportering, de veiligheidsrapportering en de coördinatie van de milieuvergunningen, willen wij opnieuw waarschuwen voor het zwakke punt dat het milieubeleid mijns inziens nu bijna vier jaar kenmerkt.

De aanpak van de besluitvorming inzake de milieuproblemen kan men niet beperken tot een gesprek tussen de overheid en de industrie. Wij zijn van oordeel dat nog een derde partner inspraak moet krijgen namelijk zij die ongevraagd de beslissingen van overheid en industrie in hun leefmilieu zullen aanvoelen. Wij weten allen dat de democratische besluitvorming en de inspraakmogelijkheden van deze derde groep eerder beperkt is.

Het advies wordt eerder genegeerd of geminimaliseerd. Milieubewusten worden eerder als zonderlingen beschouwd en als hinderlijk kvoor het uitvoeren van beslissingen die industrie en overheid als noodzakelijk aanzien bij het ingrijpen in de milieusituatie.

Het beleid van de Minister heeft voor mij dan ook een belangrijke schaduwzijde : de rechtstreeks betrokkenen moeten enige inspraak kunnen verwerven. Zij zijn de zwakke partner in het gesprek. Zij zijn niet of onvoldoende georganiseerd. Zij beschikken niet altijd over de juiste informatie. Zij hebben geen beslissende invloed om mede het beleid te bepalen.

In de toelichting van de Minister bij de begroting 1985 lezen we op bladzijde 14 wat hij onderneemt om de Vlaamse bevolking te sensibiliseren en te informeren door een georganiseerde leefmilieucampagne.

Het inrichten van de Groene Lijn die milieuklachten in Vlaanderen verzamelt, is een poging om de milieubewusten en de milieuactivisten op te vangen.

De bedoeling is goed. Wij stellen echter ook vast dat de gesensibiliseerden vaak gefrustreerd worden daar ze meestal geen voldoening krijgen of de indruk hebben dat ze onmachtig staan ten opzichte van beslissingen waarbij ze niet worden betrokken en waarover ze te weinig informatie ontvangen.

Toen we bij het begin van het beleid van de Minister in 1981 het voorstel van decreet hebben ingediend houdende de inrichting van streekcommissies voor advies inzake het leefmilieu, hebben wij willen tegemoetkomen aan het gebrek aan betrokkenheid van de burger inzake de omgevingszorg. Bij de bespreking van ons voorstel van decreet heeft de Minister verklaard dat de provinciale structuur van ons afwegingsmechanisme inzake ingrijpende effecten op het milieu door beslissingen van de overheid of door activiteiten van industrie of particulieren te log was. Hij zou dit opvangen door een Vlaamse Raad voor het leefmilieu. Wij vinden echter dat daardoor ons doel niet werd bereikt.

Wij willen nog steeds de burger, de geïnteresseerde of milieubewuste burger, bij het milieubeleid betrekken via inzagerecht, advies en inspraak, en dit vanuit de basis. Zo kan men kleine vergrijpen, bepaalde handelingen en toestanden die het leefmilieu kunnen schaden, tegengaan, voorkomen en terugdringen.

De kleinschaligheid, die we met ons voorstel beogen, brengt de burger dichter bij het gezag. De burger die door de Minister werd gesensibiliseerd, moet de kans krijgen terecht te komen bij een „milieuombudsraad” die de streekcommissie voor advies inzake de milieuzorg zou zijn. Deze commissie moet worden samengesteld uit personen uit de sociale, economische en culturele sector, uit milieuactivisten en de overheid. In overleg, bijgestaan door deskundigen, kan dan een gemotiveerde besluitvorming tot stand komen.

Dit aspect van kleinschaligheid ontbreekt nog steeds in het beleid. Wij zijn de mening toegedaan dat het verkeerd was een dergelijke expansie van beleidsmaatregelen tot stand te laten komen sinds de hervorming van de Staat toen de mogelijkheid werd geboden een eigen Vlaams beleid uit te stippelen, zonder deze ombudsfunctie te creëren.

Het was verkeerd een beleid te ontwikkelen zonder de voorziening van een inspraakinstrument, dat wordt aangeboden aan de derde gesprekspartner, de geïnteresseerde en betrok-

ken burger, naast de inspraak- en overlegmogelijkheid die aan de Staat en de industrie werd geboden via de gebrekkige en onvolledige reglementering waardoor het overleg beperkt bleef tot twee belanghebbenden.

Vandaag zijn we er meer dan ooit van overtuigd dat ons voorstel van decreet een stap in de goede richting zou kunnen zijn. Ten eerste is de industrie duidelijk bereid het overleg met de overheid te organiseren. Ten tweede voorziet de Minister thans in het ontwerp van decreet betreffende de milieuvergunning en meer bepaald in artikel 12, in de oprichting van een provinciale en gewestelijke milieuvergunningscommissie die respectievelijk de Bestendige Deputatie en de Vlaamse Executieve advies zal geven.

Ik ben de mening toegedaan dat er moet naar gestreefd worden in de samenstelling van deze Commissie de derde partner te betrekken : de burger heeft een structuur nodig zodat hij niet enkel maar moet toezien hoe goed het gezag en de industrie het nu wel zullen doen. De milieuombudsfunctie, die we reeds in 1981 hebben voorgesteld, moet in deze geplande Commissie aan bod kunnen komen. De betrokkenheid van milieubewusten en milieuactivisten moet nu kans krijgen op inspraak en op ruime informatie.

Zoals ik zei in het begin van mijn betoog, is er de jongste jaren heel veel gepresteerd en gepland inzake het milieubeleid. Er is echter ook een schaduwzijde aan dit beleid : de burger heeft nog steeds geen absolute rechtzekerheid die zijn inspraak mogelijk maakt. Zou de Minister dit kunnen verwezenlijken, dan kunnen we zeggen dat de milieuzorg in Vlaanderen op korte tijd — wat is vier jaar ? — heel wat weg heeft afgelegd en dat het aan bod komen van de eigentijdse inzichten bij de ontwikkeling en het onderzoek van het milieubeleid in de juiste richting evolueert. **(Applaus bij de VU)**

De Voorzitter: De heer Bosmans heeft het woord.

De heer J. Bosmans (op de tribune): Mijnheer de Voorzitter, vooraleer over te gaan tot mijn betoog, wil ik van

Bosmans

de gelegenheid gebruik maken de verslaggeefster te feliciteren voor haar uitstekend en overzichtelijk verslag, dat een nauwkeurige weergave is van de commissiebesprekingen.

Het beleid dat de Minister voor Leefmilieu en Waterbeleid momenteel voert is er een dat moet werken in drie richtingen. Vooreerst wordt ons leefmilieu aangetast en bezwaard door erfenissen uit het verleden. Denken wij hierbij maar aan de zogenaamde „black points” die ontstaan zijn als gevolg van ongecontroleerd en ongereguleerd storten in het verleden.

De resultaten betreffende een **15-tal** stortterreinen zouden wijzen in de richting van min of meer ernstige bodem- en grondwaterverontreiniging. Ongeacht verdere onderzoeksresultaten verklaarde de Minister in commissie dat de sanering van deze „black points” wellicht verschillende miljarden frank zal kosten.

Voor de toekomst wijst dit duidelijk uit dat er noodzaak is aan een preventief beleid inzake afval.

Het ontstaan van nieuwe probleemgebieden dient absoluut vermeden te worden. Vlaanderen heeft dringend behoefte aan stortplaatsen die alle waarborgen inhouden tegen milieuverontreiniging in het algemeen en tegen bodem- en **grondwaterverontreiniging** in het bijzonder.

Heden beschikt Vlaanderen over te weinig storten voor industriële afval. Deze industriële afval is een noodzakelijk kwaad en gevolg van onze produktiemaatschappij. Bij de **inplantingsplannen** voor stortplaatsen stelt men meer en meer tegenstand vast van de plaatselijke bevolking. Dit kan gerust verklaard worden vanuit negatieve ervaringen uit het verleden die een overgevoeligheid hebben teweeggebracht.

Bij de sensibilisering inzake leefmilieu wordt er ons inziens onvoldoende aandacht geschonken aan het tekort aan stortplaatsen en leeft de bevolking nog teveel met de idee dat er eerder teveel zijn in plaats van te weinig. En dit, mijnheer de Minister, is ook een taak van uw departement. Sluiten

van stortplaatsen is nu eenmaal populairder dan ze te openen. U hebt op een zeer open manier deze problematiek uiteengezet in de Commissie en wij appreciëren dit ten zeerste.

— *Mevrouw G. Devos, Eerste Ondervoornitter, treedt als Voorzitter op.*

De dringende noodzaak aan een **verwerkingsfabriek** voor **probleemafvalstoffen** blijft. Wij hopen dat zo spoedig mogelijk een inplantingsplaats zal gevonden worden voor de NV Indaver die ontegensprekelijk zal tegemoetkomen aan een bestaande behoefte.

Met betrekking tot de waterzuivering pleiten wij in de eerste plaats voor een vergroting van het rendement van de bestaande waterzuiveringsstations. Dit optimaal rendement kan bereikt worden door rationele en planmatige uitbouw van de collectoren voor afvalwater.

Maar in mijn betoog zou ik vandaag uw bijzondere aandacht willen vragen voor ons voorstel van decreet houdende coördinatie van de milieuvergunningen.

De huidige milieuwetgeving is historisch en sectorieel gegroeid. Er is een aangroei van wetten, decreten en uitvoeringsbesluiten vanaf de jaren zestig en zeventig, die spectaculair genoemd mag worden. Deze aangroei betekent daarom nog niet noodzakelijk een afdoende bewaking en instandhouding van de milieukwaliteiten als dusdanig. Vooral de sectoriële opdeling van de milieuwetgeving, lucht, water, geluid, afval en dergelijke, staat een inhoudelijke procedurele overeenstemming in de weg en dus ook een integrale afweging van milieueffecten die teweeggebracht worden.

Bovendien moet opgemerkt worden dat naast archaische wetten, die vaak nog teruggrijpen naar Napoleontische decreten, ook een meer recente, zij het gefragmenteerde milieuwetgeving gekoppeld aan een wirwar van bepalingen, voorschriften en normeringen, opduikt. Daarnaast dienen op supranationaal niveau nog de milieulichlijnen van de Europese Gemeenschap in rekening gebracht te worden.

Met andere woorden, de huidige mi-

lieuwetgeving vertoont een divers en uiteenlopend karakter en een chaotisch kluwen van wetteksten en verordeningen ter zake, die zelfs de deskundige geen inzicht meer verschaffen, laat staan de burger in de Staat.

In de vigerende milieuwetgeving komt ons inziens de vergunningverlening als eerste in aanmerking om tot een wettelijke regeling te komen die de onderlinge samenhang en eenheid van wetgeving inzake leefmilieu bevordert. Doch ook in de vergunningverlening loopt het een en ander mank en na een analyse van de geldende vergunningstelsels kunnen dan ook de volgende conclusies vooropgesteld worden.

De vergunningstelsels bezitten inhoudelijk en procedureel een divers en uiteenlopend karakter wat tot uiting komt in het feit dat de procedures niet eenvormig zijn, de vergunningverlening veel tijd vergt en onder meer ook de afwikkeling van de verschillende vergunningen niet in eenzelfde tijdspanne behandeld kan worden.

Bovendien dient te worden opgemerkt dat een eenheid in de regels inzake aanspraak, openbaar onderzoek en beroep ontbreekt.

Voor het uitvoeren van een activiteit zijn vaak meerdere vergunningen nodig.

De milieuvergunningen staan los van elkaar en opereren autonoom ten opzichte van mekaar qua vergunningverlening, wat tot tegenstrijdige beslissingen kan leiden.

Niet iedereen kan een vergunning aanvragen en bovendien wordt er een discriminerend onderscheid gemaakt naargelang de aanvraag uitgaat van een particulier of een instelling van de Staat.

De aanvragen worden qua administratief onderzoek, adviesverlening, beroepsinstanties en vergunningverlening, afzonderlijk en naast elkaar behandeld door diverse instanties.

Het ontbreekt van een sluitend systeem inzake openbaar onderzoek, inspraak en beroep.

Het verkrijgen van een vergunning

Bosmans

betekent nog niet dat automatisch ook andere vergunningen kunnen worden verkregen.

Het ontbreekt in eerste instantie aan een procedurele coördinatie in de vergunningverlening en in tweede instantie aan een inhoudelijke koppeling tussen de vergunningstelsels.

Om deze redenen is het voor iedereen duidelijk dat gestreefd moet worden in de eerste plaats naar een grotere bestuurlijke efficiëntie van het overheidsapparaat dat betrokken is bij de vergunningverleningen naar een in-korting en stroomlijning van de procedures en, in de tweede plaats, naar een vermindering, vereenvoudiging en vooral uniformisering van de bestaande voorschriften en normen binnen een wettelijk kader en naar een inhoudelijke integratie van de bestaande vergunningstelsels in één enkele milieuvergunning.

Dit houdt ook in dat een deregulering op milieugebied gewenst is. Wij pleiten voor een vermindering en vereenvoudiging van de wet- en regelgeving op milieugebied, zonder daarom afbreuk te doen aan de heersende en toekomstige milieukwaliteiten.

In ons voorstel van decreet is de hele termijn duur beperkt tot vijf en een halve maand. Een inrichting wil immers vanuit bedrijfseconomisch standpunt zo snel mogelijk overgaan tot de bouw, het opstarten en het exploiteren van de inrichting. Een termijn van vijf en een halve maand tussen de aanvraag en de uiteindelijke beslissing is dan ook welvoeglijk en gepast voor het bedrijf in kwestie, ook vanuit het oogpunt van de rechtszekerheid en de werkgelegenheid.

Bovendien dient concurrentievervalsing met de ons omringende landen waar de procedures veel soepeler verlopen – in het bijzonder met de grensstreek met Nederland – vermeden te worden.

De aanvraag om coördinatie in de vergunningverlening is niet- verplicht, doch vrijwillig en gebeurt op initiatief van diegene die wettelijk twee of meer vergunningen voor zijn inrichting nodig heeft.

Uitzondering wordt expliciet gemaakt voor inrichtingen van de Staat en openbare instellingen, waarbij een constructie uitgedacht wordt waardoor dergelijke aanvragen verplicht een gecoördineerde en procedurele behandeling vereisen, ongeacht het feit of een of meerdere aanvragen ingediend worden. Men moet immers constateren dat aanvragen vanwege particulieren en aanvragen van de staat of openbare instellingen een verschillende afwikkeling, zowel op het inhoudelijk vlak als op het procedurele vlak, kennen.

Wanneer de vergunningaanvraag uitgaat van de staat of een openbare instelling worden namelijk minder strenge regels en kortere procedure aangehouden. Dit is discriminatoir, onrechtvaardig en een democratische rechtstaat onwaardig.

Met ons voorstel van decreet wordt ook de provinciale beslissingsbevoegdheid uitgebreid, bevestigd en recht aangedaan door de gecoördineerde behandeling van de vergunningaanvragen aan de Bestendige Deputatie toe te wijzen. Immers, de provincie, als bestuurlijk niveau en brugfunctie tussen het Gewest en de Gemeente, werd in de laatste jaren meer en meer in het hoekje gedrukt.

Ons voorstel van decreet beoogt dan ook dit intermediaire niveau, in navolging van de recente roep om de provincies meer armslag te geven, in zijn functie te herstellen en te bevestigen.

In verband met gegevensverstrekking vanwege de aanvrager werd het spiegelbeeld van de huidige bepalingen ter zake geformuleerd, waardoor de aanvrager de gelegenheid krijgt om, niet alleen ten aanzien van de gegevensverstrekking maar ook ten aanzien van andere stukken die door hem ingebracht worden, ook geheimhouding te verzoeken. In Nederland waar een min of meer gelijklopende bepaling werd geformuleerd, werd slechts in één ten honderd van de aanvragen gebruik gemaakt van deze bepaling.

In de procedurele afwikkeling van de aanvraag voor gecoördineerde behandeling heeft de adviesverlening plaats vooraleer het openbaar onderzoek

wordt aangevat, dit in tegenstelling met de procedures die worden aangehouden in de vergunningstelsels uit de individuele milieuvergunningwetgeving.

Het betaamt een democratie dat in principe iedereen inzage krijgt, niet alleen in de aanvraag maar ook in alle ambtelijke stukken.

Ons voorstel van decreet beoogt ook ten aanzien van de huidige situatie een aanmerkelijke verbetering van het openbaar onderzoek, de terinzagelegging en het indienen van bezwaren. En bovenal komt het tegemoet én aan de milieubelangen, én ook aan economische belangen. Het is als het ware een evenwichtspunt tussen beide.

Ik ben ervan overtuigd, mijnheer de Minister, dat dit voorstel een gezond en efficiënt milieubeleid zal ten goede komen. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Vanvelthoven heeft het woord.

De heer L. Vanvelthoven (op de tribune) : Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, mijn tussenkomst zal vrij beknopt zijn om twee redenen : de aan de fracties toegemeten tijd is vrij kort en persoonlijk wens ik mij te beperken tot het afvalstoffenbeleid, terwijl fractiegenoten enerzijds de luchtverontreiniging en anderzijds het waterbeleid zullen onderzoeken.

Wie over een tiental jaren het in België en Vlaanderen gevoerde afvalstoffenbeleid zal bestuderen, zal vaststellen dat de Gemeenschapsminister een drietal jaren geleden voor een moeilijke om niet te zeggen chaotische toestand stond inzake afvalstoffenbeleid. Gedurende tientallen jaren was elk beleid afwezig. Hij zal echter tevens moeten vaststellen dat u, mijnheer de Minister, door uw voorganger, de heer Galle, op uitstekende wijze werd bewapend : het decreet van 2 juli 1981 en de OVAM zijn inderdaad geduchte wapens om een ernstig afvalstoffenbeleid te voeren.

Laten we even overlopen of deze instrumenten goed werden gebruikt.

Een ernstig afvalstoffenbeleid dient te

Vanvelthoven

steunen op drie pijlers :

1. voorkomen van de produktie van afvalstoffen ;
2. terugwinnen van afvalstoffen ;
3. verwijderen van afvalstoffen.

Welnu, inzake het stortplaatsenbeleid inzonderheid in de strijd tegen de illegale stortplaatsen werden successen geboekt door OVAM : twee jaar geleden telde Vlaanderen 325 stortplaatsen zonder vergunning tegen 150 die een vergunning hadden in het oude regime. Welnu, 80 procent van deze stortplaatsen is gesaneerd. Vlaanderen is niet langer een Nederlandse vuilnisbelt. Er kan echter niet ontkend worden dat het veel treuriger gesteld is met de verwijdering van de industriële afvalstoffen en de sanering van black-points. Het overheidsbeleid ter zake wordt gekenmerkt door non-informatie en minimalisering van de risico's. Op pertinente vragen wordt heel dikwijls stereotiep geantwoord dat verder onderzoek wordt verricht en dat wetenschapskringen nog niet tot eensluidende oplossingen zijn gekomen.

Ondertussen blijven voor de hand liggende saneringsmaatregelen uit in verband met belangrijke black-points die ook in Vlaanderen aanwezig zijn.

Bedroevend klein is het bedrag, dan nog uitsluitend voorzien voor verder onderzoek, met name 200 miljoen frank, terwijl geen kredieten voorzien zijn voor de eigenlijke sanering van deze black-points.

Maar er is meer. Geen saneringsgeld is aanwezig, evenmin wordt een doortastende vooruitgang geboekt inzake de exploitatie van één klasse-I-stortplaats per provincie.

De Minister heeft er reeds op gewezen dat de Vlaamse Executieve hem heeft toegelaten twee gecontroleerde stortplaatsen te verwerven, in te richten en uit te baten.

Op de begroting is 40 miljoen frank voorzien voor de aankoop ; voor de uitrusting voorziet het OVAM-investeringsfonds 60 miljoen frank. Vraag is natuurlijk wat precies met deze miljoenen frank zal worden gedaan. Het lijkt, het is in ieder geval ongetwijfeld

onvoldoende voor het in werking stellen van één klasse-I-stort per provincie.

En er rijzen vragen. Welke grootte hebben deze stortten ? Hoe zullen ze worden uitgebouwd ? Hoe is de personeelsbezetting ? Wanneer wordt hun inwerkingstelling voorzien ? Allemaal vragen zonder antwoord, op een ogenblik dat de bestaande stortten met een bezorgde blik worden bekeken.

Vlot het niet met de inrichting van de klasse-I-stortten, het vlot evenmin met de verwerking van giftige afvalstoffen.

Goedgekeurd door de Vlaamse Executieve als principe op 23 juli 1983, als NV-vorm op 25 juli 1984, trappelen we te plaatse wat de verwezenlijking op het terrein betreft.

Welke streefdatum inzake het opstarten van INDAVER kan de Minister vooropstellen ? Welke bedrijven investeren nu mee ? Welke bedrijven doen niet mee ?

Als men weet dat in het zogenaamde neutrale scenario wordt voorzien dat INDAVER in het 5de jaar van zijn activiteit een maximale hoeveelheid zal verwerken van 117.73 1 ton industrieel probleemafval, dan is elk laks optreden onvergeeflijk.

Trouwens, mag ik nog eens wijzen op het feit dat de respons op de meldingsplicht voor industriële afvalstoffen in 1983 – zo blijkt uit het OVAM-jaarsverslag – niet zo denderend was : 68 procent voor de chemische nijverheid : 25 procent voor de metaal- en machinebouw.

Welke maatregelen hebt u genomen om degenen die in 1983 niet gemeld hebben (afsluitingsdatum februari 1984) te sanctioneren of minstens om ze in 1984 tot melding te bewegen ? Welke maatregelen hebt u in het algemeen genomen om de respons in de toekomst te verhogen en te continueren ? Hebt u onderhand repressieve maatregelen uitgewerkt ? Ergens moet er toch een tijdstip zijn waarop u beslist dat er moet gemeld worden. Wanneer zal dat tijdstip worden vastgesteld en op welke datum ? Hoe gaat u dat bewerkstelligen ?

Een derde bezorgdheid geldt het ge-

brek aan enig initiatief inzake landbouwfalstoffenverwijdering. Ook hier wordt door niemand de noodzaak aan ingrijpen betwist.

Niemand betwist dat overbemesting onze drinkwatervoorziening ernstig bedreigt. Het decreet van 1981 voorziet dat de Vlaamse Executieve ter zake maatregelen neemt. Het is onbegrijpelijk dat de Minister tot op heden ter zake nog geen enkel initiatief heeft genomen.

Mijnheer de Minister, collega's, het afvalstoffenbeleid dient te steunen op drie pijlers, zo vermeldt het decreet, ik herhaal :

1. het voorkomen van produktie van afvalstoffen ;
2. terugwinnen van afvalstoffen ;
3. verwijderen van afvalstoffen.

Wat het voorkomen van afvalstoffen betreft, wordt door iedereen, begaan met het leefmilieu, gepleit voor een nieuwe fundamentele aanpak inzake produktie, consumptie, distributie.

De produktie van duurzame produkten wordt bepleit met zuiniger gebruik van grondstoffen en energie en met het oog op de mogelijke terugwinning van grondstoffen.

De consument moet meer oog krijgen voor duurzame produkten, meer aandacht schenken aan verpakking, bereid zijn mee te werken aan recycling... De distributie moet de verpakking beperken tot milieuvriendelijke vormen en materie.

Welnu, mijnheer de Minister, ook wat het voorkomingsbeleid betreft, dienen wij helaas vast te stellen dat er weinig inspanningen van overheidswege te noteren vallen.

Hoofdstuk II – het in wezen belangrijkste van het afvalstoffendecreet – namelijk de voorkoming van het ontstaan van afvalstoffen werd tot op heden niet uitgevoerd. Milieuheffingen op produkten en de milieuheffingen op vergunninghouders, waarvoor een advies van de Raad van State van 21 juni 1984 voorhanden is, kennen op dit ogenblik geen uitwerking en geen toepassing.

Kortom, inzake preventie en voorkomingsbeleid werden de voorbije jaren

Vanvelthoven

weinig of geen initiatieven genomen.

Een produktiestop van bepaalde produkten zit er niet in. Milieueffingen op produktie van bepaalde stoffen, blijkbaar denkt u er niet aan onder druk van het bedrijfsleven. Milieueffingen op de vergunninghouders. Ze blijven uit in de volgende begroting.

Ondertussen groeit de afvalberg, met alle gevolgen van dien. Zo blijft de Gemeenschap verder opdraaien voor het organiseren van de verwijdering van de steeds groter wordende berg afvalstoffen ; voor het saneren van black-points ; voor het aanbrengen van de noodzakelijke voorzieningen inzake waterzuivering, het voorzien van drinkwater enzovoort. Energie en grondstoffen worden verspild. Het leefmilieu wordt verder aangetast.

Mijn besluit is derhalve als volgt. Vlaanderen voert een leefmilieubeleid op maat geknipt voor het economisch leven onder invloed wellicht van het Vlaams Economisch Verbond en de Boerenbond, zeker voor wat de landbouwafvalstoffen betreft, terwijl al te weinig ernstige inspanningen worden geleverd om de maffia-praktijken in de afvalsector onder controle te krijgen.

Hopelijk zijn de meest recente gebeurtenissen rond de Hooge Maey en het REMO-stort van aard om de overtreders af te schrikken en om ook de schuldige firma's zwaar en voorbeeldig te sanctioneren.

Nog enkele concrete punten. Voor wat de vervuiling met zware metalen in Noord-Limburg betreft hebben studies uitgewezen dat **Vieille-Montagne** en **Métallurgie te Hoboken-Overpelt** verantwoordelijk zijn voor bodem- en putwatervergiftiging en de bestendige vervuiling van lucht.

Ik heb een aantal vragen in dit verband. Welk bedrag is er op dit ogenblik aan studies besteed ? Talrijk zijn de studiegroepen die op dit terrein sedert ongeveer twee jaar actief zijn. Dit kost hopen geld aan studie en wetenschappelijk onderzoek. Kan de Minister ons bij benadering een idee geven van de kosten van dit alles ? Op welke wijze hebben de vervuilers in de financiering van het wetenschappelijk

onderzoek bijgedragen ? Is de bodemsanering mogelijk ? Wat is daarvan de budgettaire weerslag en wie zal uiteindelijk deze sanering betalen ? Is er op dit vlak reeds contact opgenomen met de gekende vervuilers zodanig dat zij enige financiële bijdrage tot sanering kunnen leveren ?

Inzake drinkwatervoorziening is er helaas geen sanering voor putwater op korte termijn mogelijk. Er blijft derhalve de overheid niets anders over dan te zorgen voor drinkwater voor alle getroffen. Ook op dit vlak wil ik vernemen of er vanwege de overheid pogingen zijn geweest om de vervuilers te laten betalen. In dit verband moet uiteraard de vraag worden gesteld of enige sanering zinvol is zolang men er niet in slaagt de luchtvervuiling tegen te gaan. Op dit ogenblik wordt in de studies nog steeds emissie van zware metalen vastgesteld. Een eventuele sanering zou dus op termijn weer teniet worden gedaan. Moet niet dringend ervoor worden gezorgd dat in ieder geval door de vervuilers alles in het werk wordt gesteld niet alleen om de vervuiling tot een minimum te beperken maar ook om elke vervuiling onmogelijk te maken.

Is het in dit verband niet zinvol een kadaster van vervuilde gronden op te stellen, zodanig dat wie dergelijke gronden koopt, weet of hij een vergiftigde, al of niet vervuilde grond verwerft ? Gezien het feit dat vervuilde en vergiftigde grond een mindere waarde kent, is een aanpassing van het kadastrale inkomen van de vervuilde percelen niet wenselijk of mogelijk ?

Vervolgens wens ik een paar vragen te stellen in verband met REMO en de Hooge Maey. Mijnheer de Minister, hoe is op dit ogenblik de stand van zaken ? Zijn er feiten bekend in verband met de aanhoudingen die reeds werden verricht ? Hoever staat het met een mogelijke sanering van REMO en van de Hooge Maey ? Wanneer zal een dergelijke sanering aanvangen ?

Welke van de vijftien bekende black-points zullen het voorwerp uitmaken van grondige studies, waarvoor trouwens financiële middelen in uw begroting zijn ingeschreven ?

Ten slotte, mijnheer de Minister, durf

ik pleiten voor een beetje meer respect voor de inspanningen van de leden van de Vlaamse Raad. Het is immers zó dat u blijkbaar initiatieven van de Raad op decretaal vlak niet bijzonder in het hart draagt, alleszins niet aanmoedigt. Inderdaad, ik kan mij vergissen, maar op dit ogenblik zijn weinig voorstellen van decreet van de leden van de Vlaamse Raad tijdens de laatste drie jaren ingediend goedgekeurd. Ik zou u het verhaal kunnen vertellen van het MER-decreet dat in 1982 werd ingediend. In de eerste plaats werd het verwezen naar de werkgroep van de medewerkers van de Vlaamse Executieve. Deze werkgroep kwam helaas nooit bijeen. Daarna werd het verwezen naar een werkgroep van de Vlaamse Executieve op het vlak van de Ministers en ook daar werd nooit een initiatief genomen. Daarna werd het verwezen naar de Raad van State, dit als verdragingsmaneuver.

Minister J. Lenssens : Mijnheer Vanvelthoven, u moet eerlijk zijn. U weet dat een uitvoerend orgaan in ons parlementair regime verplicht is elk voorontwerp van decreet voor te leggen aan de Raad van State. U beweert dat zulks een verdragingsmaneuver is. Dit is intellectueel oneerlijk.

De heer L. Vanvelthoven : Mijnheer de Minister, wij zullen dit onderwerp morgen bespreken. In ieder geval had u het in 1982 in plaats van in 1983 aan de Raad van State kunnen voorleggen.

Nog steeds in verband met het MER-decreet hebt u op een bepaald ogenblik betwistingen inzake bevoegdheid - nationaal of gewestelijk - ingeroepen. Ten slotte werden op onze aanvraag hoorzittingen ingericht. Wij wachten nog steeds op een verslag.

Met dit alles wil ik slechts aantonen dat, wanneer een voorstel van decreet in 1982 wordt ingediend, dit in 1984 geen kans maakt op een ernstige bespreking. Een dergelijke gang van zaken is weinig ernstig.

Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de Minister, tot besluit spreek ik de vrees uit dat degenen die uiteindelijk de geschiedenis van het Vlaamse Leefmilieu zullen schrijven, zullen moeten

Vanvelthoven

concluderen dat in de zeventiger jaren veel op het terrein werd uitgevoerd, zonder voorafgaandelijk ke planning, zodat mislukkingen schering en inslag waren.

Tevens vrees ik dat diezelfde geschiedschrijvers moeten constateren dat in de tachtiger jaren heel veel werd bestudeerd en gepland, zonder dat op het terrein iets werd uitgevoerd.

Men zal alleszins de SP er niet van kunnen beschuldigen dat zij die weinig doortastende houding niet heeft voorzien en aangeklaagd en dat zij inzake wetgevend werk geen inspanning heeft geleverd.

Met u hoop ik dat in 1985 nieuwe wegen zullen worden bewandeld en dat u de grote achterstand die werd opgelopen zal weten in te halen.

De Voorzitter : De heer Theo Kelchtermans heeft het woord.

De heer T. Kelchtermans (op de tribune) : Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, ik wens niet te herhalen wat door mijn voorgangers reeds werd gezegd. Wel wens ik een drietal bondige randbeschouwingen te maken.

Ten eerste, het probleem dat reeds door de heer Vanvelthoven werd aangehaald en waarvan ik een groot deel van zijn vragen — niet van zijn vaststellingen — kan onderschrijven ; ten tweede, de milieueffing op vaste afvalstoffen ; ten derde, het probleem van de geluidshinder.

Het oorzakelijk verband tussen de verontreiniging, van de bodem, vooral in Noor-Limburg, werd door de heer Vanvelthoven gesteld als zijnde toe te schrijven aan de aanwezigheid van de metaalfabrieken. Ik denk dat dit verband algemeen kan worden aanvaard. Ik ben het niet helemaal eens met zijn vaststelling als zou er de laatste jaren niets ten goede zijn veranderd. Inderdaad, vooreerst zijn de uitbatingsvoorwaarden thans heel wat strenger en ten tweede, hebben de bedrijven zelf een aantal opmerkelijke inspanningen gedaan om verdere bodempollutie te voorkomen. Dit moet ook van

op deze tribune worden toegegeven.

Inderdaad, ik heb de inspanningen van een aantal van deze bedrijven persoonlijk kunnen vaststellen.

Waar tot op heden nog geen afdoende maatregelen voor werden getroffen is het probleem van het drijfmest.

Het afvaldecreet van 2 juli 1981 voorziet in zijn artikel 3 uitdrukkelijk de uitzondering van „dierlijk ke faecaliën” die in de land- en tuinbouw worden gebruikt.

Ook de aanvulling van het decreet betreffende het beheer van afvalstoffen van 23 maart 1983, dat de aanvoer van afvalstoffen uit het buitenland naar Vlaanderen reglementeerde, voorziet niet in de verbodsbepaling voor drijfmest of aal, bruikbaar in land- of tuinbouw. Blijkbaar zijn er dus nogal wat problemen om via een decreet tot een dergelijk verbod te komen.

De grensgemeenten, en vooral de agrarische onder hen, komen onder steeds stijgende druk van de lokale bevolking te staan die duidelijke maatregelen verwacht. Gemeentebesturen hebben ter zake reeds een aantal initiatieven genomen, waarvan u trouwens op de hoogte is, zoals een provinciale werkgroep voor overleg, maar ze kunnen enkel maatregelen nemen op het vlak van de politiereglementeringen : verbodsbepalingen met betrekking tot dagen en uren van het storten, beperking van de tonnages op landbouwwegen, verplichting akkers onmiddellijk te bewerken, enzovoort. Deze beperkte reglementeringen zijn echter niet van aard om het probleem ten gronde op te lossen. Het gevolg is en blijft dat vooral nu en tijdens de voorbije maanden tonnen drijfmest over de grens werden aangevoerd en onmiddellijk gestort of voorlopig „gebunkerd” in afwachting van een meer geschikt tijdstip tot spreiden.

De enorme vraag naar maïs en de dominantie van deze teelt momenteel bij veeteeltbedrijven, werkt dit nog meer in de hand.

U weet ongetwijfeld dat dit probleem in Nederland op een andere manier werd opgelost. Men heeft daar onder meer een regeling uitgewerkt via de

meststoffenwet en precies daardoor zijn de grensgemeenten opnieuw nog meer onder druk komen te staan, vooral deze met grote landbouwbedrijven, als achterpoort voor deze beperkende maatregel aan Nederlandse zijde. Nederland heeft een overvloed aan varkens- en kippemest. In Nederland spreekt men dan ook van „mestbanken” waar de boeren hun overschot aan mest kunnen inleveren. Transport en administratiekosten zijn er voor rekening van de boeren. En precies daarom is de „Belgische oplossing” zo aantrekkelijk voor Nederlandse landbouwers, die hun vrachten over de grens transporteren en die dus praktisch zonder enige bij komende heffing op Belgische akkers kunnen verspreiden. Er is geen enkele controle op de hoeveelheid die per hectare gestort wordt. Gemeenten die met deze problemen geconfronteerd worden constateren dan ook binnen de kortst mogelijke tijd een grondige verstoring van de kwaliteit van het drinkwater, zoals reeds aangehaald door collega Vanvelthoven.

Ook andere biologisch schadelijke neveneffecten treden daarbij op. Een hoge nitraatverontreiniging is praktisch altijd aanwezig.

Ik weet dat men in landbouwmiddens zelf ook een aantal initiatieven aan het ontwikkelen is met betrekking tot het probleem van de overbesteding en ook dat zij het verband tussen mest en nitraten in het grondwater niet zó maar aanvaarden. Zij stellen zich vragen omtrent het gevolg van het weg-pompen van steeds grotere hoeveelheden grondwater en of de verhoogde nitraatverhouding in de bodem ook niet het gevolg is van deze evenwicht-verstoring.

Liever dan ons op de weg van deze eindeloze discussie te begeven, durf ik bepleiten ook hier op korte termijn te komen tot een — zoals in Nederland — meststoffenwet waardoor mestbanken worden ingevoerd, waar het probleem van de mestoverschotten wordt geregeld, er heffingsbevoegdheid is, en vooral ook waarin er controle- en sanctiebevoegdheid is voorzien. Via transport, tijdelijk opslaan en distributie is het mestvraagstuk oplosbaar maar verwachten dat dit via vrije medewerking gaat is zeker ijdel en ver-

T. Kelchtermans

wachten dat gemeentebesturen de geëigende maatregelen kunnen nemen via politiereglementeringen is al even ijdel. De vraag is dus concreet : voor wanneer voorziet u ter zake efficiënte maatregelen, met name het geëigende decreet dat tegemoetkomt aan de bezorgdheid die ik zojuist heb uitgedrukt. Een tweede probleem betreft de milieueffing op de vaste afvalstoffen.

U hebt het zelf reeds bij herhaling gesteld : Vlaanderen produceert jaarlijks ongeveer 6 miljoen ton afvalstoffen van industriële oorsprong, dit is circa 24.000 ton per dag. Visueel voorgesteld : per jaar is dit een afvalberg van 6 hectare op 100 m hoogte. Dit spreekt toch wel tot de verbeelding.

Recente negatieve publiciteit rond én de Hooge Maey én REMO — dat werd hier reeds gezegd — met betrekking tot de problematiek van de industriële vestigingsplaatsen heeft ongetwijfeld de noodzaak aan oplossingen op korte termijn nog bij komend aangetoond. De OVAM noemt de toestand trouwens gewoonweg onhoudbaar.

Ik dring eveneens aan op snelle beslissingen. Te lang werd hier een spelletje gespeeld van kat en muis . . . met als gevolg dat iedereen zo wat op eigen houtje zijn plan begon te trekken.

Het probleem van de huishoudelijke afvalstoffen — iedereen moet dit erkennen — werd op een prijzenswaardige wijze door u aangepakt en op relatief korte termijn in goede banen geleid. Dit moet ook kunnen met het industriële afval.

Het zogenaamde INDAVER-project — dat hier ook reeds ter sprake kwam — waar giftig afval zijn opwerking en vernietiging moet krijgen moet dus zo vlug mogelijk operationeel worden.

Inzake dit project vraag ik u dan ook wanneer u de concrete opstarting ervan voorziet.

Ik kom thans tot het probleem van de geluidshinder. In uw toelichting beperkt u zich ertoe te wijzen op maatregelen die u genomen hebt op het vlak van de controle en het toezicht. Zo wilt u een betere controle en regle-

mentering op het gebruik van tegeleide modelvliegtuigen, auto's en boten. Hetzelfde beoogt u bij het inrichten van wedstrijden, test- en oefenritten met motorvoertuigen. Zelfs de bestrijding van het muzieklawaai — ondanks het jaar van de muziek — heeft uw aandacht.

Ik lees echter geen woord over een andere belangrijke vorm van geluidspollutie, met name het vliegtuiglawaai. In tegenstelling met de geluidsvoortbrenging van motorvoertuigen die vrij nauwkeurig geregeld werd, vinden wij slechts niet-algemene wetgeving betreffende deze zeer storende bron van geluidspollutie.

De goedkeuring bij wet van 14 juli 1966 van de Conventie van Rome van 1952 bepaalt wel dat, ik citeer : „Iedere persoon die op het aardoppervlak schade lijdt, onder de bij het Verdrag bepaalde voorwaarden, recht heeft op vergoeding.”

Maar hiervoor moet men dan weer bewijzen dat de piloot de luchtverkeersregels niet heeft gerespecteerd. U zal het met mij eens zijn dat dit een quasi onmogelijke opdracht is. En deze wetgeving is dan nog niet eens van toepassing op het militair luchtverkeer. Vooral de Provincie Limburg is met dit geluidsprobleem opgezeald. Ruim drievierde van het luchtruim is constant bezet met dit militair luchtverkeer op relatief lage hoogte. In de buurt van de militaire vliegvelden Peer (Kleine Brogel) en St.-Truiden (Brustem) is dit nog erger, maar quasi onhoudbaar is de toestand in de buurt van het NATO-schietveld te Houthalen-Helchteren. Ik stelde u hierover trouwens reeds een aantal schriftelijke vragen.

Dit is de reden waarom ik op 16 maart 1984 een voorstel van decreet heb ingediend. Dit voorstel wil komen tot het instellen van geluidshinderprotectiezones in de omgeving van militaire schiet- en vliegvelden. Binnen deze protectiezones, door de Vlaamse Executieve vastgelegd, dient men het niveau van geluidshinder vast te stellen. Aan eigenaars van een woning, gelegen in een geluidsprotectiezone, worden belangrijke tegemoetkomingen verleend om geluidswerende werken uit te voeren.

Ik weet dat u positief staat tegenover dit voorstel van decreet. Het probleem is echter — dat heeft u ook onderstreept — dat verschillende bevoegdheden bij dit voorstel betrokken zijn : de nationale overheid, in zoverre het een reglementering betreft, de verschillende Gewestministers van Ruimtelijke Ordening : (afbakening), zelfs huisvesting : (geluidsisolatiepremie) en leefmilieu : (omwille van het probleem zelf).

Ik heb dit voorstel bij de Commissie Leefmilieu ingediend, eenvoudig omdat het probleem geluidshinder hier thuishoort. Mag ik van u vernemen of u via dit voorstel van decreet, of via een aangepast ontwerp, op relatief korte termijn een initiatief zult nemen ?

Mijn slotbeschouwing zal kort zijn. Gedurende de 3 jaar dat u de beleidsverantwoordelijkheid voert over dit zo belangrijk Departement, werd een enorme weg afgelegd. Dit is mogelijk minder opvallend voor wie iedere dag de verschillende deelstappen moet voorbereiden en concrete inhoud geven.

Bekijkt men echter de tabel van besluiten en decreten welke niet alleen tekst zijn maar ook operationeel werden gemaakt, dan moet iedereen, hetzij voor of tegen, de kwantiteit van het geleverde werk toegeven. De kwalitatieve verfijning — wat dit betreft ga ik met u akkoord — is een werk van langere adem, maar ook dit is voor u de blijvende uitdaging.

Toch zou ik u willen vragen ook hier de overdrijving te mijden. Ter zake bepleit ik de constante dialoog tussen studiediensten, beleidsvoerders en dagdagelijks veldwerkers, onder meer ook bedrijven. Te veel bedrijven beklagen zich nu reeds minder om de voorgestelde reglementeringen maar wel om de loodzware paperasserie die hiermede vaak gepaard gaat.

„Hoe meer wetten en reglementen, hoe minder recht” zal dan ook het gevolg zijn, indien men deze weg blijft volgen.

Ten slotte herhaal ik wat ik reeds bij herhaling stelde : de samenwerking met het vele vrijwilligerswerk in de talrijke milieuverenigingen of elders

T. Kelchtermans

moet zelfs nog worden aangemoedigd. Hun compromisloze benadering van vele leefmilieuproblemen is vaak een stimulans en ruggesteun gebleken voor vele initiatieven die vandaag door iedereen als vanzelfsprekend worden ervaren. Dit wens ik vanop deze tribune ten overstaan van de vele milieuwerkers te beklemtonen. **(Applaus bij de CVP)**

De Voonitter : Mevrouw Lefebber heeft het woord.

Mevrouw O. Lefebber (op de tribune) : Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, ik zal mij enkel beperken tot het probleem van de luchtverontreiniging.

De problematiek omtrent de luchtverontreiniging, is een onderwerp waarmee wij regelmatig worden geconfronteerd.

„Zure neerslag” wordt de verontreiniger genoemd, die verantwoordelijk is voor de vergiftiging van fauna en flora, het aantasten van gebouwen en monumenten en ook de teloorgang van vennen en meren. Wat de gevolgen zijn voor de gezondheid van de mens, blijft een niet te ontwijken vraag.

Deze „zure neerslag” ontstaat doordat zwaveldioxyde en stikstofoxyde, terecht komen in de atmosfeer en zich vermengen met waterdamp, aldus neervalt en zo het milieu aantast.

Ik ga niet de geschiedenis van de luchtverontreiniging uiteenzetten, maar het probleem dateert zeker niet van vandaag. Al reeds van op het einde van de 19de eeuw, bij de zogenaamde aanvang van de industrialisatie, werden schadelijke gevolgen van de luchtverontreiniging waargenomen.

Rond 1960 kreeg het probleem opnieuw aandacht, doordat bij vervuilingbronnen zwaveluitstoot werd waargenomen. Maatregelen werden er weliswaar genomen, maar niet drastisch genoeg om verdere verontreiniging te voorkomen.

De milieuvervuiling is een verontrustende kwaal, die reeds tientallen jaren in verschillende landen is gekend, maar vandaag is het echter zo ver, dat

het een probleem is geworden dat toeslaat in alle landen waar een sterke industrie is gevestigd. Dit wil niet zeggen dat men in andere gebieden van smetteloos zuivere lucht kan genieten, want de windrichting speelt een belangrijke rol, waardoor vervuiling grotendeels ontstaat.

Waar zou men in ons land, een dichtbevolkt industrieland, nog ergens zuivere lucht vinden ? Mijnheer de Minister, wanneer specialisten vaststellen dat Vlaanderen nog redelijk gerangschikt is in vergelijking met andere gebieden in sommige buurlanden, denk ik toch aan de omgeving van het noorden van Antwerpen, met zijn enorme industriezones en waarvan je kilometers ver, onaangename dampen de lucht ziet kleuren.

Wanneer men zich verder begeeft naar Brussel toe, zijn de uitlaten van de fabrieken in Willebroek met hun grijsblauwe kleur, zeker geen sierschouwen voor frisse lucht. Dit fenomeen verschijnt men terug in Vilvoorde, alsook in Limburg, waar chemie en metalurgie een enorme bron van luchtverontreiniging zijn. Er is zeker gebrek aan zuurstof in Vlaanderen, vooral rond Gent en Z elzate en zelfs in Oostende, vakantieoord voor velen, is de lucht zwaar bezoedeld door zwaveldioxyde.

De eerste verschijnselen van ernstige luchtverontreiniging, wezen erop dat er met onze natuur en ons leefmilieu iets niet in orde was. Men begon zich ongerust te maken over de aantasting van sommige planten en bossen, waaraan men geen directe oorsprong kon geven.

Maar toen de eerste signalen, in 1981, uit Zweden en Amerika kwamen over de „zure neerslag” werd er wel alarm geslagen. Het probleem werd echter min of meer gerelativeerd. Thans is het echter zeer goed doorgedrongen dat de luchtvervuiling niet meer te onderschatten is.

Deze sluipende vijand is oorzaak van grote bossterfte en deze toestand werd op het einde van 1982 echt alarmerend toen in de Hoge Venen ontelbare bomen waren aangetast en moesten worden gekapt. Overal heerst er een enorme aantasting van bomen,

wat voor de bosbouw wel eens fataal zou kunnen worden, indien er niet drastisch en snel wordt ingegrepen.

U weet, mijnheer de Minister, dat er in ons land ongeveer 615.000 hectare bosbouw zijn, wat aan duizenden mensen werkgelegenheid biedt. Indien deze industrie tot sterven gedoemd wordt, betekent dit weeral veel meer werklozen, bij de reeds lange rij die wij nu reeds kennen.

Er is ook nog meer, monumenten en gebouwen in poreuze zandsteen lopen ernstig gevaar.

Ook schelpkalk en marmer verpulveren gewoonweg tot gruis. Beelden en monumenten die meer dan 500 jaar weer en wind hebben getrotseerd, vallen nu ten prooi aan een langzame afbrokkeling. Onze prachtige glas-inloodramen zullen niet aan de vernietiging ontsnappen, wanneer er niet snel iets gedaan wordt.

En hoever staat het met de voeding en de gezondheid van de bevolking ? Het is toch nog niet zo heel lang geleden dat de bewoners in de omgeving van Tessenderlo, werden aangemaand in beperkte mate groenten uit hun tuin te eten, omdat deze wel eens door kwik konden aangetast zijn.

En te Kortrijk, kwam een roestkleurige neerslag, chroomdioxyde, neerdoor een technisch defect bij een bedrijf Bomen en struiken waren beschadigd. Bloemen, vruchten en bladeren vielen op de grond. Groenten en gazon vertoonden een bruine kleur. De bewoners mochten hun tuinvruchten niet meer consumeren en geen regenwater gebruiken. Buiten de tuin, werd ook wasgoed vernietigd en het koetswerk van auto's aangetast.

Want het is niet alleen de „zure neerslag” die voor een langzame vergiftiging zorgt, maar ook de uitlaten van talrijke giftige stoffen, die met de rook van ontelbare fabrieksschouwen onze lucht verpesten.

— De heer J. Pede, Voonitter, treedt opnieuw als Voorzitter op.

Wat we zeer zeker niet mogen onderschatten is wel het meest rampzalige, het meest deprimerende, namelijk in hoever reeds de aantasting bij de

Lefebber

mens is gevorderd. De eerste slachtoffers zijn zeer zeker diegenen met zwakke longen en ademhalingsstoornissen en de kinderen. De klok slaat 5 voor 12.

Mijnheer de Minister, er moet een drastisch beleid gevoerd worden tegen de luchtverontreiniging.

De zwaveldioxyde, het stof, het lood en de stikstofoxyden zijn slechts enkelen van de hoogdringend te behandelen verontreinigingen ; dit betekent niet dat er geen aandacht dient geschonken te worden aan koolwaterstoffen, zware metalen en dergelijke. Emissiebeperingen, zouden gelijktijdig op alle fronten moeten toegepast worden, voor zowel huishoudelijke als industriële stookinstallaties, voor de landbouw en de verkeerssector, zowel voor nieuwe als voor bestaande installaties.

Het inbouwen in de wetgeving van meer en betere controlemaatregelen, zoals bijvoorbeeld het veralgemenen van de verplichting emissiemetingen in de industriële installaties uit te voeren met het oog op het vervolledigen van de emissie-inventaris.

Het verstrengen van de strafbepalingen en vooral het uitvoeren van de strafmaatregelen. Milieuovertredingen worden al te vaak geseponneerd. Daarom zou een aanpassing van de bezetting van rechtbanken en parketten enerzijds en/of anderzijds invoering van meer administratieve boetes met spoed moeten worden uitgevoerd.

Wat betreft de industriële installaties worden naast zwaveldioxyde, stikstofoxyden en stof, ook nog vele andere verontreinigingen geloosd, zoals koolwaterstoffen, zware metalen, en dergelijke. Hieraan zouden dringend grenzen moeten opgelegd worden.

De huidige toegelaten normen in verband met de luchtkwaliteit zouden zo snel mogelijk moeten worden aangepast.

Mijnheer de Minister, wat het verkeer betreft zullen wij volledig overgaan tot het gebruik van loodvrije benzine voor alle autovoertuigen. Een aanpas-

Op de PW-banken : de heren J. Bosmans, verslaggever over het begrotingsdeel media-beleid, tevens indiener van een voorstel van decreet m.b.t. coördinatie van de milieu-vergunningen en A. Denys (linksachter), die de begrotingsmateries economie en werkgelegenheid alsmede binnenlandse aangelegenheden voor zijn rekening nam

sing aan de meeste wagens zal moeten gebeuren, met bijvoorbeeld een katalysator of met een motor met zogenaamde arme verbranding.

Daar waar de aanpassing van de wagens al supplementaire kosten zal meebrengen, zou zeer zeker aandacht moeten besteed worden aan de verkoop van benzine.

De prijs van loodvrije benzine zou alszins niet hoger mogen zijn dan deze waaraan de superbenzine wordt verkocht.

De loodvrije benzine die thans op de markt is, kost minstens 1 frank duurder per liter dan de super.

Deze meeruitgave zal zeker de milieuvriendelijkheid niet in de hand werken en talrijke verbruikers zullen deze meeruitgave zeker niet doen vooraleer zij daartoe verplicht worden. Daarom zou naar eenzelfde bedrag van de verkoop voor 1 liter loodvrije benzine als voor de superbenzine moeten kunnen gestreefd worden.

Tot slot, mijnheer de Minister, nog enkele bedenkingen, die wij niet zo-

maar over het hoofd kunnen zien, namelijk : buiten de „zure neerslag”, wordt de lucht — zoals ik reeds heb aangehaald — ook nog aangetast door de gasuitwasemingen en de dampen uit talrijke fabrieksschouwen.

Er gebeuren dingen, die wij voor sommige van de grootindustriële bedrijven, beter nooit hadden geweten.

Wie van onze bevolking had er ooit gehoord van „uraniumhexafluoride” vóórdat de ramp met de Mont Louis gebeurde voor de Belgische kust ? Wie wist er dat dit uiterst gevaarlijk goedje wereldwijd verhandeld wordt zonder controle ? Wie van onze bevolking had ooit het woord „methylisocyanaat” gehoord, vóór de grootste industrieramp uit de geschiedenis plaatsgreep in Bhopal, waardoor meer dan 2.500 mensen de dood vonden en meer dan 200.000 mensen slachtoffers met vergiftigingsverschijnselen werden.

Snel werd medegedeeld dat dit produkt niet in België wordt gemaakt, maar heel spoedig kwam aan het licht dat dit gif wordt geproduceerd bij Bayer in Antwerpen.

Lefebber

Weer beweert men dat ongelukken uitgesloten zijn, maar niemand is onfeilbaar en aan gelijk welk materieel kan iets mislopen.

Ik maak me toch ongerust dat een dergelijke ramp zou kunnen gebeuren bij Bayer, een vestiging in de onmiddellijke omgeving van een stad, zoals Antwerpen, met een half miljoen inwoners en met alle gevolgen die daaruit zouden kunnen voortvloeien voor haar bevolking en deze van de omliggende gemeenten.

En of het allemaal nog niet genoeg is, wenst **Union Carbide** een opslagplaats voor gevaarlijk gif in de Kempen, in de gemeente Malle.

Mijnheer de Minister, wij stellen vast dat het aantal aantastingen van het milieu, dat de laatste tijd aan het daglicht wordt gebracht, angstwekkend toeneemt.

Een Milieu-Effect-Rapportering zou aan deze vele knelpunten een gemakkelijker oplossing kunnen geven en dit geldt niet alleen voor bepaalde vestigingen die de lucht verontreinigen of voor het opslagen van giftige stoffen, maar dit zou ook kunnen ingeroepen worden voor sommige stortplaatsen en andere problemen, zoals voor bepaalde bouwwerken en wegen, en hierbij denk ik aan de **havenwegzoomweg** in Stabroek-Antwerpen, waar ik te gepasten tijde nog zal op terugkomen.

Daarom verheugt het mij, mijnheer de Minister, — en de heer **Vanvelthoven** heeft er daarjuist voldoende op gewezen — dat u aan de agenda van de Commissie, die donderdag vergadert, het voorstel van decreet van collega Vanvelthoven, houdende de regeling van de Milieu-Effect-Rapportering, daterend van 1982, hebt geplaatst.

Ik hoop dat de bespreking op een serene wijze zal kunnen gebeuren en dat de leden van de Commissie unaniem tot een akkoord zullen komen om via dit decreet tot een wettelijke bepaling op en Milieu-Effect-Rapportering te kunnen **komen**.

Voldoende kredieten voor een snelle toepassing hiervan kunnen alleen

maar ten goede komen aan de gezondheid van onze bevolking en aan het milieu in het algemeen. (**Applaus bij de SP**)

De Voorzitter : De heer Cardoen heeft het woord.

De heer G. Cardoen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, prioritair in een Vlaams beleid is de drinkwatervoorziening, vitaal voor bevolking en economie. Deze woorden heeft de Minister uitgesproken als antwoord op mijn interpellatie van 6 maart 1984.

Voor de toekomst staat een sterke stijging van de behoeften van de behoeften inzake drinkwatervoorziening voor Vlaanderen vast. Ik heb zorgen omtrent de bevoorrading voor sommige streken. Probleemgebieden zijn het kustgebied, de regio Geraardsbergen en het Pajottenland.

Ik schets nu de toestand en mogelijke uitbreiding van de produktie per provincie.

Eerst handel ik over West-Vlaanderen. Studies en proeven hebben uitgezeten dat de grondwaterlaag en de kolenkalk ook op het grondgebied West-Vlaanderen kan worden aangeboord, onder andere in Spiere-Helkijn. De toelagen daartoe moeten prioritair worden verstrekt, evenals toelagen voor de bouw van een pomp- en zuiveringsgebied voor dit water op het grondgebied van West-Vlaanderen. Dit kan de belangrijkheid en afhankelijkheid van de Henegouwse winningen, Pecq-St.-Leger, verminderen.

De studie van Blankaart II is goed gevorderd. Het is nodig dat de nodige vergunningen en kredieten tijdig worden toegestaan.

Ten tweede handel ik over Oost-Vlaanderen.

De studie van Kluizen II is klaar. De nodige vergunningen en kredieten zouden vlug moeten worden toegekend. Ik weet dat het echter uiteindelijk een probleem is van prioriteiten.

De bevoorrading van Zuid-Oost-Vlaanderen en het Pajottenland blijft erg problematisch.

Zelfs een normale zomer zal voor het Pajottenland en Zuid-Oost-Vlaanderen problemen stellen. Een tekort aan drinkwater is te verwachten, met ernstige problemen voor de bevolking en ook zware gevolgen voor de bedrijfs-wereld, met mogelijke technische werkloosheid. Ik wil de Minister herinneren aan mijn interpellatie van 6 maart 1984. U hebt daar een oplossing voorgesteld, met name toevoer via de TMVW.

Tot op heden heb ik nog geen enkele verandering vastgesteld. Voor 1987 zal het waterverbruik in het Pajottenland met gemiddeld 3.000 m³ per dag aangroeien, een aangroei van 5 à 6 procent. Dit betekent een supplementaire waterbehoefte van ongeveer 16.000³ per dag tegen 1990.

Het water dat uit Henegouwen, Neufvilles wordt geleverd is onvoldoende. Het tekort zou worden gekocht bij de TMVW. Daar is de prijs weeral verhoogd tot 20,50 frank wat schril afsteekt tegen de produktieprijzen NMDW : 7 à 8 frank.

Worden hier maatregelen getroffen ? Zal dit aanzienlijk prijsverschil niet bijkomend ten laste worden gelegd van de verbruiker ?

Er werd een voorontwerp uitgewerkt van een grote toevoerleiding Maasmechelen-Ninove. Voor wanneer deze uitvoering ? Ik weet ook dat dit project zeer zware financiële implicaties inhoudt. U moet mij daarvan niet overtuigen. Een uitvoering in fases zou misschien een oplossing kunnen bieden voor deze probleemgebieden.

In Limburg zijn belangrijke hoeveelheden grondwater beschikbaar.

De toevoerleiding Maasmechelen-Ninove zou een oplossing kunnen betekenen voor probleemgebieden in Limburg, Vlaams-Brabant (Tienen, Hageland, Leuven, Pajottenland) en voor het zuidoosten van Oost-Vlaanderen, en een mogelijkheid bieden voor de Vlaamse gemeenten rond Brussel die in conflict zijn met de Brusselse Maatschappij, BIWM.

Langs deze leiding kunnen ook nog een aantal Vlaams-Brabantse winningen, waarvan de studie is beëindigd, worden aangesloten. Het geheel is

Cardoen

technisch en economisch verantwoord en vertrekt — en dat is **belangrijk** — van een uitstekende grondstof: grondwater. Het is nodig dat deze studie wordt uitgediept, vooral omdat het Markebekken niet als werk van nationaal belang werd erkend. Ik betreur dit, temeer daar in 1979 het bevoegd Ministercomité de hoogste prioriteit had toegekend aan de afvalwaterzuivering in de Markevallei. Het spaarbekken van de Marke kan nu nog slechts op zeer lange termijn in aanmerking komen.

In het kader van de bevoorrading van het Pajottenland zijn er proefboringen gepland in **Ternat**. Ook hier wachten wij op de nodige toelagen en ook aan deze proefboringen zou prioriteit moeten worden verleend.

Om de afhankelijkheid van de **Waals-Brabantse** winningen te verminderen zijn er boringen gepland in de **krijtlaag** rond Korbeek-Dijle. De nodige kredieten en vergunningen zouden moeten verleend worden. In die optiek kan met het Yse-bekken worden gewacht. Aldus zou men besparingen kunnen verwezenlijken.

Zoals ik reeds heb opgemerkt zijn in Limburg de bestaande grondwaterreserves erg belangrijk. Oppervlaktewaterwinning is daar niet nodig en er kan water worden geleverd aan Brabant en aan Oost-Vlaanderen.

Zo kom ik tot de structuur van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening. Zoals u weet is de wet tot ontbinding van de Nationale Maatschappij der Waterleidingen goedgekeurd, evenals het decreet tot oprichting van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening. Verschillende koninklijke besluiten ter zake zijn in voorbereiding.

In dit verband dient er vooral op te worden gewezen dat Vlaamse gemeenten met eigen geld, installaties hebben gefinancierd gelegen op Waals grondgebied. Dit is zo voor Oost-Vlaanderen, West-Vlaanderen, Brabant en Limburg. Het is absoluut nodig dat bij de onderhandelingen tussen de nationale overheid en de beide Gewesten bekomen wordt dat

die installaties eigendom blijven van de Vlaamse gemeenten en dat zij er ook het dagelijks beheer kunnen blijven over waarnemen via de nieuwe Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening. **Zoniet** zijn die Vlaamse gemeenten zwaar financieel benadeeld en zullen veel dingen in het honderd lopen vooral inzake dagelijks bevoorrading.

Ik wil van deze gelegenheid gebruik maken om de krachtlijnen van een optimaal Vlaams waterbeleid te onderstrepen.

Deze zijn :

1. onafhankelijkheid van Wallonië ;
2. diversificatie. Het zou onbezonnen zijn zich teveel te concentreren op het Maaswater dat bedreigd wordt door industriële en nucleaire vervuiling ;
3. eenvormig tarief ;
4. degelijke administratieve en technische structuur ;
5. zuiveren van het stroomgebied ;
6. geleidelijke afschaffing van regieën en kleine maatschappijen.

De strengere richtlijnen inzake de waterkwaliteit maken dit noodzakelijk.

Het is nodig dat de activiteiten en de prioriteiten van de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij en de Waterzuiveringsmaatschappij van het Kustbekken inzake de aanleg van collectoren en zuiveringsstations meer worden afgestemd op de noodwendigheden van oppervlaktewaterwinning, onder andere voor de gebieden Blankaart en Kluizen. Dit geldt ook voor de Maas en het Albertkanaal ten behoeve van Antwerpen. Het grote nadeel is echter dat het Vlaamse Gewest weinig impact heeft op de vervuiling van de Maas in Frankrijk en Wallonië.

Vandaar trouwens mijn waarschuwing om voor Vlaanderen niet te veel op de kaart Maaswater te zetten.

Ik wens de aandacht van de Minister te vragen voor de bescherming van het grondwater.

De bescherming van het grondwater is actueler dan ooit. Een aantal decreten zijn goedgekeurd en een aantal uitvoeringsbesluiten zijn verschenen. Ik ken de gevoeligheden van de Minister op dit gebied en feliciteer er

hem voor wat hij heeft ondernomen.

De dreiging van bezoedeling van het grondwater ligt in het opslaan van stookolietanks in de omgeving van waterwinningen. Ik denk aan het plaatsen van citernes met verplichting dit te doen op een redelijke afstand van de pijpleidingen. De dreiging ligt eveneens in het storten van industrieel en huishoudelijk afval in de omgeving van waterwinningen en ook nog de overbemesting, met een reëel gevaar voor nitraten in het grondwater. De Minister heeft er trouwens bij vorige gelegenheden vaak over gesproken. Ik denk hier als mogelijke oplossing aan het opslaan van mest, aan het overbrengen van het teveel aan mest naar Gewesten waar er een tekort is. De dreiging ligt vervolgens in industriële lozingen via putten in de ondergrond. Ik stel dit in mijn gemeente vast.

Aan de hand van de wetgeving moet actief worden opgetreden, moeten controles worden uitgeoefend en een aantal praktijken worden verboden. Dat vergt uiteraard politieke moed maar ik ben ervan overtuigd dat de Minister hiervoor de aangewezen man is.

Tot daar, mijnheer de Voorzitter, een aantal bedenkingen rond de watervoorziening en de bescherming van het grondwater. **(Applaus bij de CVP)**

De Voorzitter : De heer Capoen heeft het woord.

De heer M. Capoen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, sinds drie jaar is er ongetwijfeld een systematischer en meer samenhangende aanpak van de leefmilieuproblemen. Dit beter gecoördineerd optreden is gebaseerd op drie principes : de preventie, de inzet van de noodzakelijke middelen en de sensibilisering van de bevolking.

Alles staat of valt met het al dan niet ter beschikking zijn van de noodzakelijke middelen. Wij moeten jammer genoeg vaststellen dat de Vlaamse Regering, en dus ook de Minister van Leefmilieu en Waterbeleid, niet over de nodige middelen beschikt om een doeltreffend en aangepast beleid te voeren.

Dit gebrek aan middelen is niet zo-

Capoen

zeer te wijten aan de crisis maar vooral aan het feit dat de nationale Regering weigert de beloften na te komen die werden gedaan bij de bespreking van de staats Hervorming, namelijk het in vijf jaar laten aangroeien van de *ristorno's* tot het niveau van de dotaties. Deze belofte werd bijlange niet nagekomen. In het totaal van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap, dat nagenoeg 80 miljard frank bedraagt, zijn er slechts 7 miljard frank *ristornobijdragen* ingeschreven, of niet eens 9 procent. Precies het ontbreken van deze middelen ten belope van 40 à 50 miljard frank maakt de Vlaamse Regering voor een groot deel vluëgellam.

In zijn toelichtingsnota bij de begroting 1985 probeert de Minister de pil van de budgettaire afslanking te vergulden door te stellen dat daardoor de alternatieve milieutechnologie, die minder investeringen vergt, ongetwijfeld zal worden gestimuleerd. Voor een deel is dit natuurlijk waar maar dan ook maar voor slechts één deel, wat trouwens ook blijkt uit de genoemde toelichtingsnota.

Zo kunnen we onder meer lezen dat wat de studies en het onderzoek inzake de problematiek van de **afvalstoffen** betreft, gelet op de beperktheid van de financiële middelen enkel de lopende projecten worden voortgezet. Wij zien ook dat met betrekking tot de projecten van de **drinkwatermaatschappij** en, die voor zestig procent gesubsidieerd worden, ingevolge de reductie van de beschikbare **subsidieringskredieten** de initiatieven op dit vlak uiteraard beperkt worden en dat de vermindering met ongeveer dertig procent ten opzichte van vorig jaar van de investeringskredieten voor waterzuivering de nieuwe investeringen op basis van grotere selectiviteit worden vastgelegd.

Dat de beperktheid van de financiële middelen nadelige gevolgen heeft voor het milieubeleid, blijkt overduidelijk uit het besluit dat de raad van beheer van de **Waterzuiveringsmaatschappij** van het Kustbekken vorig jaar heeft genomen, namelijk het stopzetten van alle aanbestedingen zolang de financiering van deze **wer-**

ken door de overheid niet vaststaat. Deze beslissing is het rechtstreeks gevolg van het feit dat de overheid einde vorig jaar nog ruim 570 miljoen frank achterstallige toelagen moest betalen aan het WZK, achterstallige die deze moest goedmaken door leningen die per dag circa 189.000 frank aan rente kosten.

Het hoeft niet te worden gezegd dat dergelijke gang van zaken het waterzuiveringsprogramma van de WZK ernstig in het gedrang brengt. De logische gevolgtrekking is dat ook de werken van de andere maatschappijen, die lange tijd op hun toelagen moeten wachten, vertraging ondervinden.

Betreffende het afvalstoffenbeleid is er de jongste tijd heel wat te doen geweest. Er is vooreerst het feit dat de controle en het toezicht op de naleving van de uitvoeringsbesluiten met de dag operationeler en doeltreffender wordt, zodat thans de meeste stortplaatsen zijn gesaneerd en/of gesloten, en dat naar alle waarschijnlijkheid de meeste illegale stortplaatsen zijn ontdekt.

De gevolgen van het totaal ongecontroleerd storten in de voorbije jaren zijn tot op heden, alle verhoudingen in acht genomen, nog redelijk te noemen. Een „affaire” Lekkerkerk, what is in a name, is ons tot op vandaag bespaard gebleven. Laten wij maar hopen dat dit zo blijft, zowel vanuit milieu- als vanuit financieel standpunt gezien.

Deze begroting is in alle geval niet gewapend om desgevallend een grootscheepse saneringsoperatie mogelijk te maken.

Blijft natuurlijk naast de probleemafvalstoffen het reuzegrote probleem van de industriële afvalstoffen dat dringend moet worden opgelost wil men voorkomen dat het beleid ter zake hopeloos wordt gehypothekeerd. Het langer uitblijven van een doeltreffende oplossing zal onvermijdelijk ernstige gevolgen hebben voor het leefmilieu en voor de economie. De industrie moet op een economisch verantwoorde en milieuvriendelijke manier de geproduceerde afvalstoffen kunnen van de hand doen. Wanneer deze problematiek niet vlug en af-

doende geregeld zal worden, stevenen wij recht af op een conflict tussen ecologie en economie, conflict dat voor beide partij en alleen maar nadelig kan zijn.

In de voorbije weken en maanden is OVAM geregeld in de belangstelling gekomen, en dit niet altijd op een positieve manier.

De problemen in verband met de inplanting en inrichting van stortterreinen klasse 1 zijn ruimschoots aan bod gekomen in de media en niet in het minst toen OVAM zelf, naar aanleiding van de „affaire” met de Hooge Maey reageerde met de verklaring dat de maatschappij zich gesaboteerd voelt door de lokale besturen. Ten gronde zal daar wel iets van waar zijn, omdat niemand graag een stortplaats bij zijn deur krijgt, al is het dan nog een zogenaamd modelstort van OVAM.

In dit verband vragen wij ons af of OVAM zelf niet de grote schuldige is voor de negatieve reacties vanwege de lokale overheden. Met andere woorden, is het beleid van OVAM niet de rechtstreekse aanleiding tot deze ongunstige reacties? Wijkt OVAM niet meer en meer af van zijn oorspronkelijke doestellingen, namelijk coördinerend, controlerend, normerend en desgevallend aanvullend optreden? Gaat OVAM integendeel niet de weg op van een allesoverheersende en beheersende politiek die iedere vorm van privaat initiatief onmogelijk maakt en aldus een soepele en pragmatische aanpak belet?

De eindopdracht van OVAM is toch niet het verwerven van een monopolie in de afvalsector. Wij dringen dus aan op een terugkeer naar de oorspronkelijk ke doestellingen in het OVAM-beleid.

In verband met het storten van industrieel afval had ik u graag, mijnheer de Minister, een concrete vraag gesteld. Op vraag van enkele omwonenden van het stort in Langemark, heb ik vorig weekend dit stort bezocht. Ik heb vastgesteld dat de put daar nagenoeg volgestort is en dat men op een onorthodoxe manier deze put aan het uitbreiden is met meer dan een halve hectare. Aarde wordt zagezegd weg-

Capoen

geschept om het stort af te dekken, maar daarvoor maakt men een put die nu al 10 à 12 meter diep is. Deze ongecontroleerde vergroting betekent een ernstig probleem voor de omliggende landbouwbedrijven en landerijen en kan in de toekomst nog bijkomende problemen scheppen. Mijnheer de Minister, wil u deze gang van zaken door uw Administratie van nabij laten volgen ?

Minister J. Lenssens : Deze feiten zijn mij onbekend. Ik zal morgen aan OVAM instructies geven om ter plaatse te onderzoeken of uw bezorgdheid gegrond is.

De heer M. Capoen : Wil u mij dan informeren, mijnheer de Minister ?

Minister J. Lenssens : Dat zal gebeuren.

De heer M. Capoen : Wat het waterbeleid betreft, dringen wij aan op een volstrekte prioriteit inzake het streven naar een zo groot mogelijke autonomie op het stuk van de drinkwatervoorziening. Over de politieke noodzaak van dit streven kan niet de minste twijfel bestaan, gelet op de voorgestelde aanpak van deze materie in het Waalse landsgedeelte.

Onze afhankelijkheid inzake drinkwatervoorziening kan slechts afgebouwd worden mits een globale aanpak. Dit wil zeggen maximale bescherming van de oppervlaktewateren, inventarisatie en bescherming van de grondwatervoorraden en een samenhangend programma voor de grote waterbouwkundige werken.

Ongetwijfeld is de wil en de visie voor dergelijke globale aanpak aanwezig, iets wat jammer genoeg niet kan gezegd worden van de financiële middelen noodzakelijk voor de uitvoering van dit beleid.

Betreffende de herstructurering in de waterzuiveringssector zouden wij graag vernemen wat de huidige stand van zaken is in verband met de overname van de gemeentelijke zuiveringsinstallaties. Meer bepaald hadden wij graag vernomen of men reeds een totaal zicht heeft op de omvang van de schulden en lasten die hieraan

verbonden zijn.

Verder vernamen wij dat heel wat personeelsleden die tot op heden deze zuiveringsinstallaties bedienen, ingevolge een gunstiger financieel statuut opteren voor het behoud in hun gemeentelijk personeelskader. Beschikt men in deze omstandigheden over de nodige mankracht om desgevallend te kunnen inspringen en deze installaties operationeel te houden ?

Het is duidelijk dat de moderne economische activiteiten een steeds grotere invloed hebben en een steeds groter gevaar voor het leefmilieu inhouden. Jammer genoeg worden de meeste mensen zich daarvan slechts bewust naar aanleiding van een of andere milieuramp of wanneer ze plaatselijk een zekere hinder ervaren. Bhopal, zure regen, Mont-Louis en het recente smogalarm hebben uiteraard de sensibilisering van het publiek gevoelig aangescherpt.

In verband met het smogalarm, mijnheer de Minister, zou ik graag vernemen hoelang de alarmtoestand moet duren vooraleer men daadwerkelijk gaat ingrijpen en maatregelen nemen om de emissie van schadelijke stoffen te beperken.

Het milieubeleid moet van die aard zijn dat een optimaal evenwicht tot stand komt tussen economie en ecologie. De weg naar dergelijke consensus is lang en moeilijk en zal van beide kanten grote inspanningen vergen. Een pragmatische aanpak is ons inziens hierbij de aangewezen weg, hetgeen veronderstelt dat voortdurend overleg moet worden georganiseerd tussen de overheid en het bedrijfsleven.

Om het leefmilieubeleid doeltreffend te maken, moet men oog hebben voor de samenhang tussen de wetgeving en het nagestreefde beleid en moet men er over waken dat de wetgeving ter zake overzichtelijk blijft.

Mijnheer de Minister, bij het nationaal Ministerie van Middenstand werd een commissie opgericht die tot doel heeft een studie te maken om te komen tot vereenvoudiging van de formaliteiten ten dienste van de KMO's en de zelfstandigen. Wij vra-

gen u dan ook dat de wetgeving inzake leefmilieu niet de zoveelste papieren rompslomp zou worden waarmee onze kleinere bedrijven dagelijks worden geconfronteerd en waarbij zij grote moeilijkheden ondervinden.

Wanneer wij in de toelichtingsnota bij deze begroting lezen, mijnheer de Minister, dat alleen reeds in het kader van de uitvoering van het decreet betreffende het beheer van de afvalstoffen 43 koninklijke, executieve en ministeriële besluiten werden uitgevaardigd, vragen wij ook aan dit aspect aandacht te besteden en het leefmilieubeleid niet te laten verstikken onder een berg papier. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Matthys heeft het woord.

De heer P. Matthys (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, in mijn uiteenzetting zal ik mij beperken tot het hoofdstuk II van uw nota dat handelt over het waterbeleid.

Inzake de drinkwatervoorziening zou ik graag enige toelichting wensen.

Mijnheer de Minister, op bladzijde 16 van uw toelichting bij de begroting 1985 stelt u dat op de begroting 1984 het Ministerie van Volksgezondheid voor Vlaanderen 971 miljoen frank beschikbaar stelde voor uitvoering van grote waterbouwkundige werken.

Volgens onze informatie zal die 971 miljoen frank niet volledig kunnen worden vastgelegd.

Graag vernam ik wat er gebeurt met het niet vastgelegd gedeelte. Meer in het bijzonder wens ik te vernemen of het overschot overdraagbaar is ofwel of dit aandeel voor het Vlaamse Gewest verloren is.

Op bladzijde 17 van uw toelichting verwijst u dan naar de mogelijke aanleg van verbindingsleidingen tussen Antwerpen en de provincie Oost-Vlaanderen. Een dergelijke leiding zal zeer veel geld kosten.

Graag vernam ik wie dat zal betalen ? Zal dit project ook door middel van de kredieten van de grote waterbouwkundige werken worden betaald ?

Mijnheer de Minister, in uw „Richt-

Matthys

nota" op bladzijde 28, breekt u een lans voor een drinkwaterstructuur in Vlaanderen, georganiseerd rond een beperkt aantal middelgrote maatschappij en, namelijk NMW, AWW, IWVA, en TMVW, waarbij de gewestelijke regies dan geleidelijk kunnen aansluiten en u somt er de voorbeelden van op.

Kunt u ons mededelen of u nog steeds deze opvatting bent toegedaan en wat u gebeurlijk concreet reeds hebt gerealiseerd op dit vlak ?

Bij uw rubriek waterzuivering, in Vlaanderen, heb ik volgende opmerkingen.

Kunt u mij een overzicht geven van de waterlopen die op 1 januari 1982 „verontreinigd" waren en die nu dank zij uw „beleid" op 31 december 1984, zijnde 3 jaar later in belangrijke mate werden gesaneerd ?

Voor iedere waterloop had ik graag vernomen wat de saneringsmaatregelen inhouden : aanleggen van rioleringen en aansluiting van woningen en gebouwen op de riolering ; aanleggen van collectoren en aansluiting van de rioleringen op de collector ; bouw van rioolwaterzuiveringsinstallaties en aansluiting van de collectoren op de rioolwaterzuiveringsinstallaties langs de ene kant of met andere woorden saneringen door de „openbare sector" en anderzijds de zuiveringsmaatregelen genomen door bedrijven die zelf hun afvalwater behandelen.

Op bladzijde 19 meldt u dat aan een gespecialiseerd bureau opdracht gegeven werd om een functionele analyse te maken van de werking van alle bij de waterzuivering betrokken instanties en dat de resultaten van deze studie volgend jaar ingewacht worden. Welk bureau is dit ? Nochtans hebt u niet gewacht om uw zegen te geven over het voornemen van de VWZ een vijfde buitendienst op te richten te Hasselt. Wat zijn de objectieve behoeften van de VWZ om een vijfde buitendienst te Hasselt op te richten ? Heeft de Vlaamse Executieve zich in 1981 dan zo schromelijk vergist als ze de mening toegedaan was dat vier buitendiensten voldoen-

de waren ? Er doen halsstarrige geruchten de ronde dat de VWZ een loopje zou hebben genomen met haar eigen statuten om deze vijfde buitendienst er door te drukken. Met name zou de algemene vergadering van de VWZ van 27 november 1984 een niet-statutaire algemene vergadering zijn omdat de gewone algemene vergadering in 1984 plaats had op 26 juni en de aankondiging ervan te laat gebeurd is in het Belgisch Staatsblad. Wat is hiervan aan ?

U meldt dat de bouw van klassieke zuiveringsstations uitsluitend beperkt zal zijn tot de grote bevolkingscentra en dat vanaf 1985 de nieuwe projecten gestart worden met de eerste, dit wil zeggen de fysica-chemische zuiveringstrap.

Als leek in de techniek lijkt me dit een fundamentele verandering in de conceptie van een zuiveringsstation. Op welke technische onderzoeksrapporten en praktijkvoorbeelden is die verandering gesteund ? Is deze „programmatische" wel financieel en vooral zuiveringstechnisch voordeliger ? Worden de lasten niet verlegd van de investering naar de exploitatie ? Is deze nieuwe visie geen rookgordijn voor de sterke verlaging van de investeringskredieten ? Creëert deze techniek geen chemisch afvalslib in belangrijker mate dan een klassieke fysisch-biologische zuiveringsinrichting, waarvan de afzet veel problematischer is dan nu reeds het geval is met het slib van de fysisch-biologische stations ? Is deze optie wel voldoende doordacht om ze als zaligmakend naar voor te schuiven ?

In verband met de werkingskosten van de WZK en VWZ meldt u dat de inning van de bijdrage 1984 geraamd wordt op 320 miljoen frank. Welk bedrag heeft elke maatschappij nu effectief geïnd voor 1984 ? Is deze raming bevestigd geworden, met andere woorden hoeveel miljoen frank is niet inbaar gebleken en waarom ? Wat bedoelt u met „evaluatie en verwerking" in de begroting 1985 ? Gaat het hier om een doorschuiven van de tekorten ? Welke conclusie meent u te moeten trekken uit de operatie ?

Mijnheer de Minister, mag ik even te-

rugkomen op de toelichting bij de begroting 1984 en de bespreking ervan ?

U kondigde aan dat de aanbestedingsprocedure die in de toekomst door de WZK en de VWZ moet worden toegepast voor nieuwe investeringen in 1984 drastisch herwerkt zal worden. Wat is hiervan nu in huis gekomen ?

Tijdens de bespreking van uw begroting op 8 februari 1984 hebt u mij in uw antwoord verklaard dat eerlang een document zal worden voorgelegd omtrent de fusie van de Waterzuiveringsmaatschappij. Kan u hier eindelijk duidelijkheid geven over uw fusieplannen tussen de VWZ en de WZK ?

Tot besluit nog een paar vraagjes in verband met de collector langs het Albertkanaal.

Van welke bedrijven zal het „nijverheidsafvalwater" worden getransporteerd ? Met welke zuiveringstechnieken zal het worden behandeld, vooreerst het in de collector gaat ? Welke zuiveringstechnieken zal het ondergaan in het station Antwerpen-Noord ? Zal de lozing op de Schelde van het „nijverheidsafvalwater" geen belangrijke bij komende vervuiling van de Schelde meebrengen ? Zijn over dit laatste gegevens bekend ? Naar ik onlangs in de pers vernomen heb, is Nederland van plan om de kwaliteit van het Scheldewater te koppelen aan de onderhandelingen met België in verband met de baggerwerken in de Schelde. Zal deze lozing dan ook deze onderhandelingen niet hypothekeren ? Is het exact dat er binnenkort werken zullen worden uitgevoerd door het Ministerie van Openbare Werken ter hoogte van Wijnegem, waardoor de collector niet bruikbaar zou zijn ? Heeft het desgevallend dan ook zin om hem nu in gebruik te brengen voor een paar weken ? (**Applaus**)

Minister J. Lenssens : Mijnheer Matthys, op uw vraag over de werken aan de brug te Wijnegem kan ik onmiddellijk een antwoord geven.

Aan de brug te Wijnegem zijn werken uitgevoerd in opdracht van de Ministerie van Openbare Werken. Tussen de Minister van Openbare Werken en

Lenssens

de Vlaamse Executieve is er onenigheid gerezen – het geschil is intussen vrijwel opgelost – over wie de kosten zal dragen. Wij hebben nu de formele toezegging van Openbare Werken dat de kosten voor het verleggen van de collector in ieder geval door dit Ministerie zullen worden geprefinancierd. Nadien zal worden uitgemaakt of die kosten effectief zullen worden gedragen door de Vlaamse Gemeenschap – waartegen wij gekant zijn – of door de Belgische Staat, in casu het Ministerie van Openbare Werken.

Er werd ons de verzekering gegeven dat de onderbreking van de collector slechts zeer tijdelijk zal zijn. De verplaatsing van de collector is in het geheel van de werken opgenomen.

De heer P. Matthys : Ik dank u, mijnheer de Minister.

De Voorzitter : Mevrouw Demeester-De Meyer heeft het woord.

Mevrouw W. Demeester-De Meyer (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, dames en heren, collega's, ter gelegenheid van de bespreking van uw begroting, mijnheer de Minister, wil ik een korte uiteenzetting houden, dit naar aanleiding van het feit dat de laatste tijd nogal wat te doen is geweest over het al of niet behouden van de bedrijfsvergunning afgegeven aan **Union Carbide** te Malle. Niet alleen de Gemeenteraad van Zoersel heeft u gevraagd de bedrijfsvergunning in te trekken, ook een deel van de Gemeenteraad van Malle heeft een verzoek tot u gericht om op zijn minst beperkende maatregelen te treffen ten aanzien van de bedrijfsvergunning die op dit ogenblik aan **Union Carbide** is afgegeven. Verschillende verenigingen uit onze streek hebben u vrijdag jongstleden meer dan 4.000 handtekeningen overhandigd waarbij u wordt verzocht de bestaande bedrijfsvergunning in te trekken.

Wat het onmiddellijk probleem van de vestiging betreft, zou ik, mijnheer de Minister, willen vragen dit dossier zeer grondig te onderzoeken en een beslissing te treffen ten gunste van de bevolking van deze streek. Ik ben de

mening toegedaan dat, alle elementen in acht genomen, het wellicht beter zou zijn dat de bedrijfsvergunning wordt ingetrokken.

In deze korte uiteenzetting wil ik mij echter niet alleen beperken tot de situatie van **Union Carbide**, te meer daar ik mij bewust ben van het feit dat wanneer aan **Union Carbide** te Malle geen vergunning meer wordt verleend, het bedrijf zal zijn genooddakt een andere vestigingsplaats te zoeken. Het kan niet in onze bedoeling liggen vandaag te ijveren om de vestiging van dit bedrijf op de ene plaats te verbieden om het morgen in een andere streek terug te vinden, waar het probleem zich opnieuw kan stellen. Om deze reden wordt van u, mijnheer de Minister, verwacht dat u naar aanleiding van dit feit een globale leefmilieupolitiek zou voeren, die enerzijds het leefmilieu van de bevolking beveiligd en anderzijds de kansen van het bedrijfsleven, gekoppeld aan de tewerkstelling van onze bevolking, niet afremt.

In de motie die u door de gemeenteraad van Zoersel is toegezonden, wordt gewezen op het feit dat de opslagplaats van **Union Carbide** praktisch geen tewerkstelling met zich meebrengt – en dat is juist – dit gezien alleen naar de opslagplaats toe en niet gezien in de hele context van het bedrijf.

Ik blijf ten gronde bekommerd om de twee volgende aspecten : enerzijds, een economische ontwikkeling blijvend mogelijk maken en anderzijds de beveiliging van het leefmilieu. Wij kunnen ons niet veroorloven lasten te leggen op deze generatie die er nu woont en ook niet lasten te leggen op de generatie die er later zal wonen en die nu opgroeit en die zich minder en minder in deze streek veilig gaat voelen. Het is vanuit deze dubbele bekommernis, eensdeels de mogelijke ontwikkeling van het bedrijfsleven, anderdeels de echte beveiliging van het leefmilieu, dat ik naar aanleiding van deze feiten ook enkele algemene bedenkingen wil formuleren ten aanzien van het toekomstig leefmilieubeleid. Dit beleid moet naar mijn mening gebaseerd zijn op deze beide mogelijkheden : de verdere ontwikkeling

van de technologie en de optimale beveiliging van het milieu waarin onze bevolking woont en opgroeit.

De overheid – en dat bent u, mijnheer de Minister – moet reglementeren inzake veiligheid en leefmilieu. Ook op andere terreinen dient dit te gebeuren, maar vooral inzake veiligheid en leefmilieu moet zij ten volle reglementeren, zodat de bedrijven gedwongen worden om de problemen ter zake op innoverende wijze op te lossen. Dit is één van de mogelijk manieren om tegelijk innoverend te werken.

Uit een onderzoek, uitgevoerd op het einde van de zeventiger jaren, inzake innovatie, blijkt dat de acties, die de normale innovatiedruk op een bedrijf of een sector verhogen, door het invoeren van een beperkende reglementering, vaak een veel sterkere stimulans betekenen voor de innovatie dan een directe ingreep in de marktkrachten.

In dit geval is de industrie dubbel gemotiveerd om te innoveren ; bijvoorbeeld, de minimumstandaard voor uitlaatgassen van auto's, voorzieningen inzake benzineverbruik, innovatiestandaarden voor verwarmingstoestellen, hebben in het verleden bewezen dat de industrie verplicht werd nieuwe producten te maken. Landen die enigszins vooroplopen inzake reglementering, hebben op die manier hun bedrijven verplicht producten te maken die hen later in het buitenland een concurrentieel voordeel opleverden.

Het voorbeeld van leefmilieumaatregelen en het effect op het instrument industrie is hiervan een duidelijk voorbeeld. Uiteraard speelt de timing en de kwaliteit van de overheidsinnovatie hierbij een kritische rol. Tenzij de noodzakelijke infrastructuur – zoals getrainde ingenieurs of wetenschappelijk onderzoek – om te voldoen aan de reglementering, zouden er inderdaad conflicten kunnen ontstaan. Maar, de onrealistische reglementeringen kunnen zulk een hoge kosten, zulk een demotivatatie meebrengen, dat innovatie zou kunnen worden belet.

Mijnheer de Minister, het komt er dus

Demeester-De Meyer

op aan dat, u als overheid, een juist evenwicht weet te vinden tussen de verschillende stimulerende reglementeringen enerzijds en de onrealistische en demotiverende anderzijds.

Hoe dan ook, de reglementering werkt gunstig op de economische ontwikkeling. Het is daarom dat het zo belangrijk is dat u een strenge reglementering uitwerkt. Er zal dan inderdaad een dubbel doel worden bereikt : enerzijds de bescherming van het leefmilieu en, anderzijds de bevordering van de noodzakelijke economische ontwikkeling. De problemen die gerezen zijn met Union Carbide moeten op hun juiste waarde worden geschat, maar zij moeten tevens voor u een aanleiding zijn om een strikte reglementering en tegelijk een innovierend beleid te voeren.

Mocht u inderdaad een strikte en strenge reglementering invoeren, dan zou ik, als Minister van Leefmilieu, tegemoetkomen aan de eisen van de bevolking, maar tegelijkertijd ook, in het kader van de DIRV-actie, de Vlaamse Regering verplichten tot een betere en vluggere innovatie. Het is immers duidelijk bewezen dat, indien aan de bedrijven eisen worden gesteld – u kan dat en ik bedoel enkel die eisen die reglementerend werken voor het leefmilieu – zal u in eerste instantie reacties krijgen van de bedrijven. Inderdaad, de betrokken bedrijven zullen zeggen dat u hen op kosten jaagt ; maar wie zegt dat dit op kosten jagen, ter beveiliging van het leefmilieu, geen absolute noodzaak is ?

Op termijn zullen deze kosten heel belangrijk zijn want ze zullen met zich meebrengen dat we voor nieuwe innoverende producten leiders zullen worden voor de ons omringende landen in Europa en dat we ook naar andere landen toe betere producten zullen verkopen. **(Applaus bij de CVP)**

De Voorzitter : De heer Marchand heeft het woord.

De heer C. Marchand (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, waarde collega's, leefmilieu en waterbeleid zijn inderdaad gevoelige materies. Niemand kan ontken-

nen dat op dit stuk sedert het tot stand komen van de gewestvorming een lange weg werd afgelegd. Graag breng ik dan ook hulde aan Minister Lenssens voor het gevoerde beleid. Iedereen weet dat scheefgegroeide toestanden niet op één dag worden gesaneerd, vooral dan wanneer men rekening houdt met de beperkte middelen waarover men kan beschikken. Wij moeten uit deze middelen dan ook het maximum aan resultaten halen en in het licht daarvan wens ik een paar zaken naar voor te brengen.

Op 8 november 1983 werd bij koninklijk besluit een programma van grote waterbouwkundige werken goedgekeurd voor een bedrag van 2,725 miljard frank voor het Vlaamse Gewest, voor de uitvoering van een bepaald aantal werken die ons bekend zijn.

Ondertussen werd op 7 juli 1984 tussen de nationale Regering en de Vlaamse Executieve een protocol afgesloten dat de uitvoering van deze werken regelt.

Graag had ik van de Minister de preciese stand van zaken gekend wat deze geplande waterbouwkundige werken betreft en meer bepaald voor Blankaart II. Spaarbekken Blankaart II staat op dit programma. Voor zover mij bekend, is omtrent de inplanting nog geen beslissing genomen. Langs de pers vernam ik dat bepaalde vergaderingen in de streek van Diksmuide hieromtrent werden georganiseerd.

Onder meer zou ik de Minister volgende vragen willen stellen.

– Werd hier opdracht gegeven voor het opmaken van een studie inzake milieu. Wie maakt deze op en zijn er reeds resultaten gekend, en indien niet wanneer zullen deze bekend zijn en eventueel welke zijn de conclusies ?

– Werd of wordt bij de planning en uitbouw van Blankaart II rekening gehouden met het economisch facet ?

Waarom stel ik deze vraag ? Uit de verschillende documenten die sedert het ontstaan van de Vlaamse Executieve in verband met de drinkwatervoorziening verschenen, blijkt steeds de bekommernis om voor de eigen

drinkwatervoorziening te kunnen instaan en dientengevolge op dit stuk minder afhankelijk te worden van Wallonië.

Iedereen kan dit onderschrijven op voorwaarde dat het een economisch verantwoorde beslissing is. En ik mag het niet verhehlen, mijnheer de Minister, hier heb ik toch mijn twijfels.

Indien mijn inlichtingen 'juist zijn, kost een waterspaarbekken zoals Blankaart 1 ongeveer 1 miljard frank. De investeringslast alleen bedraagt hier dus 100 miljoen frank. De productie van het huidige spaarbekken belooft ongeveer 5.000.000 m³ per jaar. Dit betekent dus een kost van 20 frank per kubieke meter aan investeringslast alleen, zonder over behandeling en verdeling te spreken. Veel duurder dus dan de huidige prijs van het huidige Waalse water dat daarenboven van veel betere kwaliteit is.

Andere vraag is of er wel voldoende geschikt water ter plaatse voorhanden is om dit tweede spaarbekken te vullen. Men blijkt nu al niet in staat om het eerste spaarbekken vol te krijgen en op peil te houden. Wat dan met Blankaart II. Te meer dat iedereen weet dat het water uit de nabije IJzer slechts op bepaalde perioden bruikbaar is.

Vanuit deze overwegingen mijn vraag, mijnheer de Minister, moet, eer dergelijke grote investeringen gebeuren, het drinkwaterbeleid niet in een globale context bekeken en bestudeerd worden.

Inderdaad, er zijn :

– de proefboringen in het zuiden van West-Vlaanderen die zoals u zelf vermeldt in de door u opgemaakte toelichting bij deze begroting hoopvol zijn ;

– de studie van de verbinding tussen Antwerpen en Oost-Vlaanderen waardoor de TMVW over een grotere voorraad zou kunnen beschikken ;

– er is het bestaande contract tussen de TMVW en de Brusselse Watermaatschappij.

Over dit laatste zou ik graag van u ver-

Marchand

nemen, mijnheer de Minister, of dit contract inderdaad lopende is tot in het begin van de jaren 2.000, dus nog ongeveer 20 jaar. Is het eveneens juist dat de TMVW de hoeveelheid water waartoe zij zich verbonden heeft niet kan opnemen; en dus dient te betalen voor water dat zij niet kan verbruiken, en over welke hoeveelheid gaat dit.

Mijnheer de Minister, deze vragen worden door mij gesteld, omdat ik meen dat het, in ons kleine Vlaamse Gewest moet mogelijk zijn, de drinkwatervoorziening in zijn geheel te overschouwen en met de beschikbare middelen het meest economisch gunstige beleid uit te stippelen. Beleid dat tot doel moet hebben zoals door u gesteld: voldoende drinkwater van onberispelijke kwaliteit tegen een zo voordelig mogelijke prijs ter beschikking van de bevolking te stellen.

Een tweede bekommernis betreft de drinkwatervoorziening aan de kust. Andermaal voel ik mij verplicht op dezelfde nagel te blijven kloppen. Het wordt bijna een traditie. Ik moet hier niet herhalen dat de watervoorziening voor de kust en het hiermee gepaard gaande toerisme van levensbelang is. Het is de bijzonderste vorm van werkgelegenheid in een streek die zeer weinig andere mogelijkheden heeft.

Er werd beslist de bestaande drinkwatermaatschappijen onderling te verbinden, en de nodige sommen werden voorzien in het pakket waarover ik daarnet heb gesproken. Graag dank ik de Minister voor de steun die hij aan dit project heeft voorbehouden en voor de aandacht die wij hebben mogen ondervinden.

Zorgen maak ik mij evenwel over de traagheid waarmee dit project opschiet. De nodige gelden werden dus voorzien in het koninklijk besluit van november 1983. Op 7 juli 1984 werd het protocol afgesloten tussen de nationale Regering en de Vlaamse Executieve. In de toelichtingsnota van de heer Minister bij deze begroting staat uitdrukkelijk vermeld „De intercommunale TMVW uit Gent en IWVA uit Veurne tenslotte kregen de opdracht de verbindingsleidingen tussen Middelerke en Oostduinkerke te realise-

ren”.

Welnu, mijnheer de Minister, ik kan u zeggen dat tot op vandaag de IWVA bijvoorbeeld nog steeds niet over de onderhandse overeenkomst beschikt die haar moet machtigen om van start te gaan, dit niettegenstaande, de besprekingen, het aandringen en de vele briefwisseling die de intercommunale in dit verband én met de betrokken kabinetten én met de administratieve diensten heeft gevoerd.

Ik hoop dat u hier nog een flink steuntje zult geven, want beide intercommunales vragen niet beter dan onmiddellijk aan de slag te gaan. **(Applaus bij de CVP)**

De Voorzitter : Mevrouw Smet heeft het woord.

Mevrouw M. Smet (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, het ligt in mijn bedoeling dieper in te gaan op een specifiek punt van het milieubeleid, met name de controle. Deze week verscheen in het Staatsblad een besluit van de Vlaamse Executieve tot aanwijzing voor het Vlaamse Gewest van ambtenaren bevoegd voor het opsporen en vaststellen van inbreuken op de regelen ter bestrijding van de geluidshinder.

Als mogelijke ambtenaren die daarvoor in aanmerking zouden komen, nadat zij daartoe een aangepaste vorming hebben gekregen, worden vermeld de ambtenaren van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, de technische ambtenaren van de Provincie en de gemeenten, alsmede de agenten van de gemeentelijke politie die ook in het bezit zijn van een bekwaamheidsbewijs.

In dit besluit zijn twee categorieën van ambtenaren voorzien: enerzijds, de centrale ambtenaren en anderzijds, de lokale ambtenaren.

Ik houd dit pleidooi om de idee die in dit besluit vervat zit en beperkt is tot geluidshinder, uit te breiden tot controle op het lokale vlak die veel verder reikt dan alleen de geluidshinder. Aanleiding hiervoor was de zaak van de methylisocyanatproductie bij Bayer op Linkeroever. Na gesprekken met de daar aanwezige lokale milieu-

ambtenaar heb ik voor het eerst beseft dat de bevoegdheid van de ambtenaar zeer beperkt is. Zo heeft hij bij voorbeeld geen enkele opsporingsbevoegdheid, met als gevolg dat op het ogenblik dat men vermoedt dat er strafbare feiten gebeuren, de man eigenlijk niet op eigen initiatief naar het bedrijf kan gaan, een proces-verbaal opstellen en dit opsturen naar de bevoegde ambtenaren die hierover een oordeel zouden kunnen geven.

Wat dit besluit betreft zou deze bevoegdheid er komen inzake de geluidshinder. Voor alles wat buiten geluidshinder valt is dit dus niet het geval. Ik pleit er dus voor om dit uit te breiden.

Wat zijn de voordelen om op het lokale vlak opsporingsambtenaren – zou men ze kunnen noemen – te hebben?

Ten eerste, door de kans op meer frequente controle zouden de bedrijven meer op de vingers gekeken worden en dit ook als dusdanig aanvoelen. Daar waar er nu reeds een lokale milieudienst is, zou deze omwille van zijn opsporingsbevoegdheid meer au sérieux genomen worden.

Ten tweede, naar aanleiding van de methylisocyanat-zaak werd aangevoerd dat men op het lokale vlak uit ervaring – bij voorbeeld als gevolg van klachten van inwoners – veel beter de nonchalante bedrijven kent. Aldus kan men sneller de probleemsituatie vaststellen en nagaan wat er moet gedaan worden. Op het lokale vlak weet men veel beter waar zich de knelpunten situeren.

Ten derde, men zou kunnen stellen dat dit weer via politieke beïnvloeding van de lokale overheid teniet zou gedaan worden, wanneer men het zo dicht bij de lokale overheid situeert. In het voorstel waarvoor ik pleit zou de lokale overheid zelf de overtredingen niet beoordelen, omdat ze doorgestuurd moeten worden met een analyseverslag naar OVAM, de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij of naar de Administratie voor de Ruimtelijke Ordening en het Leefmilieu naargelang het geval. Daardoor wordt politieke beïnvloeding vanuit de lokale overheid vermeden.

Smet

Ten vierde, zulke lokale ambtenaren moeten uiteraard opgeleid worden. Men zou van hen kunnen eisen in het bezit te zijn van een diploma dat hen de mogelijkheid geeft en de technische bevoegdheid verleent deze taak uit te oefenen. Gelet op deze geëiste opleiding zouden de vaststellingen en de monsternames op veel deskundiger wijze gebeuren dan nu het geval is.

— **Mevrouw G. Devos, Eerste-Ondervoorzitter, treedt als Voorzitter op.**

Vele door de politie gedane vaststellingen moeten achteraf worden geseponereerd omwille van de niet volgens de procedure genomen monsters, soms ingevolge gebrek aan materiaal, soms ingevolge een bepaalde onkunde. De politieagenten staan ook niet te springen om die opdrachten nog bij hun reeds zwaar takenpakket te voegen.

Vijfde punt, de bevoegde instanties blijven hun bevoegdheid tot beoordeling van de overtredingen behouden, zo bij voorbeeld AROL voor de ingedeelde inrichtingen, wat betreft luchtverontreiniging, geluidshinder en landschapszorg, de Waterzuiveringsmaatschappij voor het afvalwater en OVAM voor de vaste afval. Op dit vlak zijn er dus geen moeilijkheden.

Een bijkomend aspect, maar zeer belangrijk is dat er een beetje tewerkstelling wordt gecreëerd in een nieuwe sector die nood heeft aan opgeleide en bevoegde enthousiaste jonge mensen die zich tenvolle willen engageren. **(Applaus bij de CVP)**

De Voonitter : De heer Vervaeft heeft het woord om zijn interpellatie uiteen te zetten.

De heer D. Vervaeft (op de tribune) : Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de Minister, waarde collega's, sinds 1981 stemde de Vlaamse Raad het decreet betreffende het beheer van afvalstoffen. Een jaar later werd er een soort milieupolitie opgericht. De Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij OVAM werd geboren.

Sinds haar oprichting tracht OVAM, overheid en bedrijfsleven ervan te

overtuigen dat er minimum één modelstort voor industrieel afval per provincie nodig is. Op 12 december 1984 verbrak ingenieur Frank Parent, directeur-generaal van OVAM, zijn zwijgplicht als ambtenaar omdat we ons in een noodsituatie bevinden. Vlaanderen dreigt te stikken in het miljoen ton industrieel afval dat het jaarlijks produceert. Ik heb het frustrerend gevoel steeds opnieuw gechanteerd te worden. Ik kan gevaarlijke stortplaatsen niet sluiten omdat er geen alternatieven voorhanden zijn maar moet intussen, toch de milieuklachten inkasseren als er iets fout loopt".

Inderdaad, Vlaanderen kan zijn miljoen tonnen sterk vervuild afval slechts kwijt op de Hooge Maey te Antwerpen, bij REMO te Houthalen of bij Van Coppenholle te Langemark. Het is ook zo dat de respectieve openbare besturen van de bestaande stortplaatsen of de vooropgestelde nieuwe stortplaatsen, met name Rumst, Bilzen en Evergem, de „zaak" enigszins tegenwerken. Maar hebben deze besturen, met name de Minister zelf, niet het recht de problematiek van de stortplaatsen eerst nauwkeurig en met ecologisch bewustzijn te onderzoeken om vervolgens een beslissing te nemen die verantwoord is.

Naar mijn bescheiden mening is deze problematiek rond de stortplaatsen te herleiden tot één fundamentele gedachte. Onze welvaartsstaat produceert inderdaad veel afvalstoffen, maar de bevoegde openbare besturen kennen blijkbaar maar één oplossing die kan gesteld worden tegenover de afvalstoffen : meer bepaald storten en nog eens storten ! Alternatieven voor het storten, die op lange termijn en goedkoper en gezonder zijn, lijken in hoofde van de openbare besturen niet te bestaan. Ik denk persoonlijk aan verbranding waarbij de vrijgekomen energie nuttig wordt aangewend en de verbrandingsresten gerecycleerd worden.

Mijn vraag aan de Minister is dan ook of OVAM of enige andere dienst van uw departement rekening houdt met en kennis heeft van alternatieven inzake afvalverwerking.

Wanneer we de afvalverwerking in Brussel-Halle-Vilvoorde nader be-

schouwen, zien we het tegenover elkaar staan van vier visies ; meer bepaald de Intercommunale HAVILAND, Openbare Afvalstoffenmaatschappij (OVAM), GOM Vlaams-Brabant en het Anti-Breekwerfcomité van Pepingen.

Uitgaande van een korte bespreking van deze vier opinies kunnen we een aantal vragen desbetreffende formuleren.

Algemeen gesteld heeft de crisis geen vat op HAVILAND, nochtans is er één probleem voor deze Intercommunale. Inzake huisvuilverwerking opteert men voor het systeem van breken, uitgisten en storten op de breekwerven van Meise en Nossegem om nadien de afval naar het stortterrein van Vilvoorde te voeren. Volgens HAVILAND heeft men dringend nood aan de oprichting van een breekwerf te Pepingen om de stijgende huisvuil„produktie" te kunnen blijven verwerken.

OVAM daarentegen wenst de breekwerven Meise en Nossegem, op relatief korte termijn, 1990, omgevormd te zien tot stortplaats en het huisvuil te verwerken in een, nog te bouwen, verbrandingsoven voor het Brussels Gewest.

De belangrijkste adviesverlener na OVAM, namelijk GOM Vlaams-Brabant wenst geen breekwerf, maar een groot stort voor ongebroken huisvuil tussen Pepingen en Beert, meer bepaald in het gehucht Termeren.

Zoals we vaststellen, is de verwarring in de zaak van de huisvuilverwerking in Vlaams-Brabant groot, maar, zijn er dan echt geen alternatieven ?

Reeds meerdere malen heb ik in deze problematiek parlementaire vragen gesteld aan de respectieve bevoegde Ministers.

Nogmaals wens ik de Gemeenschapsminister Lenssens de vraag te stellen of de door het Anti-Breekwerfcomité Pepingen, voorgestelde alternatieven reeds onderzocht zijn.

Bovendien acht ik het ook noodzakelijk enkel vragen te stellen inzake het recentste voorstel over de oprichting van een stort in het gehucht Terme-

In zijn betoog vestigde CVP-lid T. Kelchtermans eveneens de aandacht op zijn voorstel van decreet i.v.m. geluidshinder

ren.

1. Is het zo dat deze stortplaats gekozen werd op basis van een studie uitgevoerd door GOM Vlaams-Brabant ?
2. Waaruit bestaat die studie ? Op basis van welke criteria werd dit terrein uitgekozen als stort ?
3. Werd er bij de keuze van dit terrein rekening gehouden met wat volgt ?
 - De geringe afstand tot de dorpskern van Beert (300 m) ?
 - De geringe afstand tot de dorpskern van Pepingen : nog geen kilometer ?
 - Het aanpalen van een park ?
 - De onbestaande toegangswegen ?
4. Waarom wenst men een stortplaats op grond die uitermate geschikt is voor landbouw ?

De Voorzitter : De heer Vanhorenbeek heeft het woord in aansluiting met deze interpellatie.

De heer L. Vanhorenbeek (op de tribune) : Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's,

aansluitend bij het betoog van collega Vervaet zou ik de aandacht van de Minister willen vragen voor de problematiek van de huisvuilverwerking in het arrondissement Leuven, meer speciaal in het oostelijk deel van deze streek, het Hageland.

Momenteel stellen wij een groeiend verzet vast tegen de geplande stortplaats te Boutersem (Kerkom). De aankondiging door de Intercommunale Interleuven, dat overwogen wordt een nieuwe stortplaats voor huishoudelijk afval in te richten in een **uitgezavelde** zandgroef te Boutersem, bracht nog maar eens aan het licht hoe gevoelig deze materie wel ligt. Zo gevoelig, dat geen gemeente nog een stortplaats op zijn grondgebied wil.

De inwoners van Boutersem werden verontrust toen zij eind 1984 vernamen dat Interleuven beslist had een onteigeningsplan op te stellen voor een **zandput** gelegen ter hoogte van de Kuntichsestraat en bereikbaar via de Molenweg.

Interleuven motiveerde haar beslissing door te wijzen op de noodzaak van nieuwe stortmogelijkheden, aangezien de stortplaats van **Binkom** volgestort geraakt.

De Intercommunale onderzocht een aantal mogelijkheden in nauwe samenwerking met de diensten van OVAM en de NM Waterleiding. Volgens het verslag van de vergadering van de Raad van Beheer van 28 november 1984 „bestonden er vanwege deze diensten geen principiële bezwaren voor 5 bezochte zandputten”, gelegen te Tielt-Winge, Lubbeek, Boutersem en Pellenberg, allen Gemeenten gelegen in het Hageland.

Daarop besliste de Raad van Beheer een onteigeningsplan op te stellen voor elk van de 4 zandgroeven. Toen de beslissing van de Intercommunale bekend geraakte stond men even perplex van de onverwachte, en hevige reactie van de inwoners in de gemeente Boutersem.

Vrijwel onmiddellijk reageerde het Schepencollege van de Gemeente Boutersem met een motie waarin het zich formeel verzet tegen de inplanting van een stortplaats op het grond-

gebied van hun gemeente. Ook de Gemeenteraad hechtte zijn unanieme goedkeuring aan een gelijkwaardige motie. Tijdens een druk bijgewoonde en geladen volksvergadering op 25 januari 1985 spraken alle partijen, verenigingen én de milieuraad zich uit tegen de oprichting van een stortplaats op hun grondgebied. De bijzondere hevige reactie roept vragen op. De bevolking is zich bewust geworden van de omvang van de huisvuilproblematiek. Dat gaat zover dat straks in geen enkele Vlaamse Gemeente nog een stortplaats voor huisvuil zal worden geduld.

Op te merken valt dat de zandgroef in Boutersem niet opgenomen was in het voorontwerpplan opgesteld door OVAM. Daarom zou ik aan de Minister willen vragen hoe het mogelijk was dat de Intercommunale Interleuven de onteigeningsprocedure kon inzetten.

Tevens zouden wij de Minister willen verzoeken nauwlettend toe te zien op de acties van gemeenten en intercommunales bij het plannen van een stortplaats. In dat opzicht ware het wellicht passend dat de initiatiefnemers de meldingsplicht zou worden opgelegd tegenover de Minister van Leefmilieu, opdat dergelijke initiatieven in de toekomst geen kans op slagen meer zouden hebben.

De Voorzitter : De heer Meyntjens heeft het woord om zijn interpellatie uiteen te zetten.

De heer O. Meyntjens (op de tribune) : Mevrouw de Voorzitter, ik wil in de eerste plaats van deze gelegenheid gebruik maken om mij aan te sluiten bij het standpunt en het voorstel van collega mevrouw Smet en wel om volgende reden. Er bevinden zich reeds gedurende enkele maanden op het bedrijf van Bayer, gevestigd op de Linkeroever op het grondgebied van Kal-10, 15 ton methyloxyanaat opgeslagen in vaten van 200 liter. Deze bevinden zich in open lucht en worden niet bewaakt. Ik heb dit vier weken geleden mondeling medegedeeld aan de Minister van Binnenlandse Zaken in een privé-gesprek omdat ik daarover geen mondelinge vraag wilde stellen in de openbare vergadering. De Minister heeft daarop nog niet gere-

Meyntjens

geerd. Die vaten bevinden zich nog steeds op dat terrein en worden nog steeds niet bewaakt. Men zal u waarschijnlijk zeggen dat er bewaking is, maar het is overdreven te spreken van bewaking want in die bedrijven betekent bewaking enkel, dat om de drie à vier uur iemand rondwandelt. Individuen met kwaad opzet hebben dus niet de minste moeite om daar hun slag te slaan. ik hoop, mijnheer de Minister, dat u daar uw bevoegdheid zal laten gelden om een einde te maken aan deze situatie.

Minister J. Lenssens : U had er beter aan gedaan mij daarvan in kennis te stellen in plaats van de Minister van Binnenlandse Zaken. U moet toch weten dat het hier gaat om één van de specifieke bevoegdheden van de Gemeenschappen namelijk de politie of de ingedeelde inrichtingen. Het verwondert mij dat ik niet op de hoogte ben van de feiten die u aanhaalt. Professor Heyndrickx die vier weken de vestiging van Bayer heeft bezocht met het Centrum voor Lucht- en Waterverontreiniging van Antwerpen, dat hij voorziet, heeft mij immers telefonisch medegedeeld dat op enkele details bij de overtapping na, het productieproces conform de uitbatingsvergunning verloopt. Het verwondert mij dat hij niets heeft gezegd over die voorraden. Ik zal dit echter onmiddellijk laten controleren en niet nalaten de nodige maatregelen te treffen.

De heer O. Meyntjens : Mijnheer de Minister, gelieve mij te verontschuldigen dat ik dit aan de Minister van Binnenlandse Zaken heb medegedeeld en niet aan u. De Minister had mij nochtans beloofd dat hij zich met u in verbinding zou stellen. Dit is blijkbaar niet gebeurd.

Minister J. Lenssens : Bij mijn weten heeft hij dat niet gedaan. Dit neemt echter niet weg dat hij voor deze materie niet bevoegd is. Als lid van een Vlaams nationalistische partij had u er toch beter aan gedaan dit probleem voor te leggen aan de Vlaamse Executieve en niet aan de nationale Regering.

De heer O. Meyntjens : Mijnheer de Minister, dit is wellicht te wijten aan

het feit dat de bevoegdheidsverdeling tussen de centrale Regering en de Executieven niet altijd even duidelijk is. U zou dit, voor alle duidelijkheid eens op een briefje moeten zetten.

Minister J. Lenssens : In dit geval is geen betwisting mogelijk. De bevoegdheid inzake politie op ingedeelde inrichtingen wordt expliciet vermeld in artikel 6 van de bijzondere wet op de Staatshervorming van 8 augustus 1980.

De heer O. Meyntjens : Mijnheer de Minister, ik hoop dan maar dat u mij voor de vragen die ik nu zal stellen niet zult verwijzen naar de Minister van Binnenlandse Zaken.

Minister J. Lenssens : Dat zal afhangen van de problematiek die u aansnijdt.

De heer O. Meyntjens : De haven van Antwerpen ligt in één van de dichtst bevolkte en tevens meest geïndustrialiseerde regio's van ons land. Deze concentratie van bevolking en industrie rond de haven van Antwerpen leidt onvermijdelijk tot milieuproblemen. De milieubelasting van deze regio wordt nog verzaamd door het feit dat de haven van Antwerpen fungeert als draaischijf voor de industriële expansie in Vlaanderen en Wallonië.

De overheid is zich blijkbaar niet bewust van deze specifieke milieu-economische situatie van de Antwerpse regio en het aanpalende Waasland. Een overzicht van de projecten die in 1984 werden ter sprake gebracht met betrekking tot deze regio zal de geachte collega's hiervan onmiddellijk overtuigen.

Bij het sluiten van het Frans-Belgisch nucleair akkoord werd de mogelijkheid geopperd van de bouw van een vijfde kerncentrale te Doel. Louter economische overwegingen kregen hier weerom de bovenhand.

Zou men er niet beter aan doen eerst een ernstig rampenplan te ontwerpen voor de vier bestaande kerncentrales vooraleer dit atoompark uit te breiden met een nieuwe kerncentrale ?

De afvalproblematiek in de Antwerpse regio is een erg acuut probleem. Onlangs bespraken we hier nog uit-

voerig de problemen rond de Hooge Maey. Ik hoef hier niet meer uitvoerig op terug te komen maar toch wil ik deze vaststelling maken : OVAM voorziet in de inplanting van een afvalverwerkingsinstallatie in de Antwerpse regio.

De Antwerpse regio zal bijgevolg niet alleen instaan voor de gewone afvalproducten, maar zal bovendien de verwerking van probleemafval op zich moeten nemen. Wij zijn voorstander van het oprichten van „INDAVER” maar ook deze gevaarlijke en giftige stoffen zullen over de Antwerpse wegen getransporteerd worden met alle gevaren vandien.

Uitsluitend rekening houdend met de gevaren die het transport van deze afvalproducten met zich meebrengen, is het voor ons onbegrijpelijk dat de Minister van Verkeerswezen niet wil weten van een afzonderlijke spoorwegkoker in de geplande Liefkenshoek-tunnel. Nochtans, het is bewezen dat giftige afvalproducten en andere gevaarlijke industriële producten veiliger kunnen getransporteerd worden per spoor dan over de openbare weg.

Uit dit overzicht van 1984 blijkt dat de grenzen van de milieubelasting steeds verder worden verlegd. U zal begrijpen, geachte collega's, dat de Antwerpse bevolking deze evolutie terecht met heel wat wantrouwen tegemoetziet.

Ik weet, mijnheer de Minister, dat de economische expansie, in deze periode van laag-conjunctuur alle kansen moet krijgen.

Dit neemt echter niet weg dat de nevenaspecten van deze economische expansie, zoals de milieuhinder en de veiligheid van de bevolking, niet mogen worden verwaarloosd.

Integendeel, de gasrampen in Bhopal en in Zweden hebben op de meest schrijnende manier aangetoond hoe belangrijk het is een gezond evenwicht na te streven tussen economie en milieu waarin het preventiebeleid ter bescherming van de bevolking centraal staat.

Welnu, mijnheer de Minister, ik zou nogmaals willen aandringen op de uitbouw van een preventiebeleid ter be-

Meyntjens

scherming van de bevolking en van de werknemers uit de Antwerpse regio. De petrochemische bedrijven uit de Antwerpse industriezone vormen een permanente bedreiging voor de bevolking en de werknemers. Ik vermeld slechts enkele gegevens uit het **VIBNA**-dossier om de Minister ervan te overtuigen dat noodzakelijke veiligheidsmaatregelen dienen te worden genomen.

Essochem : 45 ton samengedrukt ethyleengas aan maximum 2000 tot 3000 bar ligt in dit bedrijf op de Linkebeekweg gestockeerd.

Wanneer u weet dat een kubieke meter samengedrukt ethyleengas zich bij een ontploffing uitzet tot 700 kubieke meter, begrijpt u best het gevaar.

-De heer J. Pede, Voorzitter, treedt op nieuw als Voorzitter op.

BP-Chemicals : het vroegere **Union Carbide**. Het ethyleen-oxide, waarvan zowat 360 ton is opgeslagen, is niet giftig maar werkt wel bedwelmend zodat men bij gebrek aan zuurstof kan sterven.

Polysar : Dat 10.000 ton LPG een groot ontploffingsgevaar inhoudt, hoef ik u niet uit te leggen. Bovendien liggen in dit bedrijf grote hoeveelheden methyleenchloride, ammoniak, chloor en broom.

3M : 160 ton zeer giftig fluorwaterstof en dit vlakbij het woongebied.

Ook hier een beperkt overzicht van enkele produkten die in het **VIBNA**-dossier zijn opgenomen. Deze lijst is zeer uitgebreid. Het beperkt overzicht geeft echter voldoende aan welke risico's de petrochemische bedrijven voor de bevolking en de werknemers inhouden.

Toch wil ik nog één aanvulling geven. Na het ongeval in Bhopal werd bekendgemaakt dat Bayer eveneens hetzelfde produkt produceert dat in India een vreselijke ramp veroorzaakte. Naar verluidt zou Bayer een ander productieproces gebruiken, zodat een ongeval „totaal” uitgesloten is.

Wie kan hiervoor echter een **water-**

dichte garantie geven ? Wie is er zo onfeilbaar te beweren dat een ongeval met dit produkt bij ons gewoon uitgesloten is ? Is het geloof in een perfect beveiligingssysteem van het productieproces een reden om af te zien van beschermingsmaatregelen voor de bevolking in de onmiddellijke omgeving van dit bedrijf? Tot de onmiddellijke omgeving van dit bedrijf behoort de stad Antwerpen met zowat een half miljoen inwoners, en het Waasland.

Het opstellen van een ernstig rampenplan voor de petrochemische bedrijven en de kerncentrales van Doel waarvan de bevolking kennis heeft, is onze eerste eis.

Wat nu de bescherming van de bevolking en de werknemers betreft in de verschillende petrochemische bedrijven moeten volgens artikel 52 van het Algemeen Reglement van de Arbeidsbescherming minstens eenmaal per jaar ontruimingsoefeningen gedaan worden. De notulen die aangaande deze oefeningen gemaakt moeten worden liggen ter inzage van de autoriteiten. Efficiënte controle is dus mogelijk, maar het gebeurt niet. Evenmin de ontruimingsoefeningen. Sporadisch is er hier en daar een bedrijf dat aan deze verplichting voldoet.

Individuele evacuatie-oefeningen voor de petrochemische bedrijven van Antwerp en zijn nuttig, maar ruim onvoldoende. Een ernstig ongeval in één van de petrochemische bedrijven kan een kettingreactie veroorzaken. De noodzaak aan gezamenlijke evacuatie-oefeningen, in coördinatie met de verschillende overheidsdiensten, dringt zich daarom in deze industriezone op.

Door een gebrek aan coördinatie tussen het Ministerie van Binnenlandse Zaken, het Ministerie van Leefmilieu, de Civiele Bescherming en de bedrijven staat alles zowat op losse schroeven. Vooral wanneer de plaatselijke gemeentelijke overheid er niet bij betrokken wordt. Ik verzeker het u, mijnheer de Minister, bij een ernstig ongeval in realiteit, zal men elkaar voor de voeten lopen.

Daarom stellen wij dan ook als tweede eis : gezamenlijke evacuatieoefeningen

in coördinatie met de verschillende overheidsdiensten, voorop.

Tenslotte, rampenplannen en evacuatie-oefeningen hebben slechts kans op slagen wanneer de toegankelijkheid van het getroffen industriegebied gewaarborgd blijft. Voor wat de petrochemische bedrijven op het grondgebied van de gemeente Zwijndrecht betreft, is die toegankelijkheid zeker niet gewaarborgd. De enige toegangsweg tot deze bedrijven, namelijk de Canadastraat, moet in het geval van een ramp als vluchtweg dienst doen. Deze straat loopt tussen de bedrijven door zodat deze straat bij een ontploffing of gasuitwaseming volledig onbruikbaar wordt hetzij voor een evacuatie, hetzij voor de toegang van de hulpdiensten. Al de omliggende bedrijven zullen hierdoor volledig ingesloten worden, wat rekening houdend met het ontploffingsgevaar van de verschillende produkten die praktisch naast elkaar gestockeerd zijn, een onvoorstelbare ramp zou kunnen veroorzaken.

Dit is slechts één voorbeeld. Het zou de moeite lonen eens een grondig onderzoek in te stellen naar de toegankelijkheid van de petrochemische bedrijven in de Antwerpse regio. Wij vermoeden immers dat de situatie in de gemeente Zwijndrecht geen alleenstaand geval is.

Ter bescherming van de werknemers in de petrochemische bedrijven stellen wij als derde eis dat de toegankelijkheid van de petrochemische industriezone op punt zou gesteld worden.

Voor de verwezenlijking van dit eisenpakket, bent u, als Minister van Leefmilieu, uiteraard niet alleen verantwoordelijk. De Minister van Binnenlandse Zaken beloofde mij reeds de geschetste problemen te onderzoeken en zo snel mogelijk het nodige te doen ter beveiliging van de bevolking en de werknemers uit de Antwerpse regio. De beveiliging van de bevolking kan echter slechts gegarandeerd worden wanneer iedereen zijn verantwoordelijkheid opneemt.

Het opstellen van een gezamenlijk evacuatieplan is een zaak van coördinatie tussen de bevoegde overheidsdiensten, de verschillende bedrijven en de plaatselijke gemeentebesturen.

Meyntjens

De Minister van Leefmilieu heeft in de opstelling van zo'n evacuatieplan een sleutelpositie langs de controle op de uitbatingsvergunningen van de bedrijven. Is de Minister van Leefmilieu op de hoogte — of zou het althans moeten zijn — van de chemische producten die vervaardigd worden en opgeslagen liggen in de petrochemische bedrijven van de Antwerpse regio. Aan de hand van een lijst van deze chemische stoffen kan onderzocht worden welke gevaren en risico's er bestaan voor mens en milieu en op welke manier de bestrijding dient te gebeuren bij een mogelijk ongeval. Deze gegevens zijn zowat het basismateriaal waarop men zich kan baseren bij de uitwerking van een rampen- en evacuatieplan.

Ik zou er daarom willen op aandringen, mijnheer de Minister, dat u samen met de Minister van Binnenlandse Zaken werk zou willen maken van de opstelling van deze plannen. Dat de bedrijven zelf hierbij betrokken zijn is vanzelfsprekend, maar dat de plaatselijke gemeentebesturen zoals die van Zwijndrecht erbij betrokken zijn is even noodzakelijk.

Voor wat de toegankelijkheid van de industriezone betreft, stelden we reeds dat een grondig onderzoek hier gewenst zou zijn. De aanpak van dit probleem lijkt mij niet zodanig moeilijk. De kosten voor de verbetering van de infrastructuur in de industriezone kunnen, anderzijds, beperkt worden. Voortvloeiend uit het algemeen aanvaard principe „De vervuiler betaalt” moet men ook durven stellen : „De risicoschepper betaalt voor de risicodraging”. Bijgevolg zou men ertoe moeten kunnen komen dat de kosten voor de aanpassing van de infrastructuur, geheel of gedeeltelijk, te laten dragen door de petrochemische bedrijven zelf. Dat dit geen theoretisch model hoeft te zijn, bewijst de Vlaamse Regering met de oprichting van INDAVER. Dit project wordt immers realiseerbaar dankzij een aanzienlijke kapitaalinjectie door de privé-sector die uiteraard belang heeft in een gunstige oplossing voor de afvalverwerking. De samenwerking tussen overheid en privé-sector moet ook

haalbaar zijn voor de verbetering van de infrastructuur, aangezien beide partij en de verantwoordelijkheid dragen voor de bescherming en beveiliging van de bevolking en de werknemers.

Het ontwerp van decreet op de milieuvergunningen zal in belangrijke mate kunnen bijdragen tot het herstel van het evenwicht tussen de economische productie en de bescherming van het leefmilieu. Dit decreet zal echter voornamelijk betrekking hebben op nieuwe inrichtingen of ondernemingen.

De exploitatievergunningen van de verschillende petrochemische bedrijven, verleend in een periode waarin de aandacht voor het milieu nauwelijks bestond, worden echter ongemoeid gelaten. Ik ben ervan overtuigd, collega's, dat een grondig onderzoek van deze exploitatievergunningen heel wat gebreken aan het licht kan brengen op het vlak van de bescherming van het milieu en de bevolking van de Antwerpse regio en het Waasland.

Ik zou dan ook willen vragen om bijkomende exploitatievoorwaarden op te leggen aan deze petrochemische bedrijven wanneer uit een onderzoek van de exploitatievergunningen zou blijken dat de veiligheid en de bescherming van mens en milieu niet gewaarborgd is.

Ik hoop ten slotte, mijnheer de Minister, dat u al het mogelijke zal doen om de bevolking en de werknemers uit de Antwerpse regio en het Waasland op afdoende manier te beschermen.

Zou u mij tot slot een antwoord kunnen geven op volgende vragen ?

1. Op welke wijze gebeurt de controle op de verplichte evacuatieoefeningen ?
2. Worden de veiligheidsvoorschriften beschreven in de exploitatievergunning, voldoende opgevolgd door de petrochemische bedrijven ? Hoe verloopt op dit vlak de controle ?
3. Beschikt u over een lijst van alle producten die in de petrochemische bedrijven worden geproduceerd en die een gevaar inhouden voor mens en milieu en is deze lijst volledig ?

4. Hoever staat het met de coördinatie tussen de bedrijven en de verschillende gemeente- en overheidsdiensten ?

Ik wil me om te eindigen aansluiten bij wat mevrouw Demeester-De Meyer heeft gezegd en het even hebben over het stockeren van de producten van Union Carbide in de gemeente Malle. Verschillende omliggende Gemeentebesturen hebben hiertegen via moties gestemd in de Gemeenteraden, geprotesteerd. Ook milieugroeperingen en de hele bevolking sloten zich hierbij aan. Bewijze hiervan de petitielijsten die u werden afgegeven, mijnheer de Minister.

Union Carbide, overgenomen door BP Chemicals heeft in Antwerpen inplantingen, zowel op de linker- als op de rechter-Scheldeoever. Op het grondgebied van de Gemeente Zwijndrecht heeft dit bedrijf verschillende hectaren grond in reserve liggen. Gezien de ligging van het bedrijf kunnen deze grondreserves gemakkelijk worden aangesproken voor het stockeren van hun producten. Zoniet dreigt het gebied Malle-Zoersel, nog een mooi recreatiegebied, verpest te worden door giftige stoffen. U ziet, mijnheer de Minister, wij geven u een oplossing in de hand.

Het is niet omdat Union Carbide tegen een zacht prijsje een gebouw en gronden heeft kunnen verwerven, dat aan dit bedrijf de toelating moet worden gegeven om giftige producten op te slaan. Wij weten dat deze bedrijven zagezegd bezorgd zijn voor milieu en veiligheid, maar de realiteit leert ons dat bij deze multinationals, het financiële aspect de doorslag geeft. De tweede vluchtweg waarover mijn interpellatie handelt, bewijst dit. Waren de petrochemische bedrijven inderdaad zo begaan met de veiligheid van hun eigen personeel, dan was die weg reeds lang gerealiseerd. Maar dit kost geld en u zult, mijnheer de Minister, deze bedrijven ertoe moeten dwingen deze vluchtweg aan te leggen.

Wij hopen dat u in de kwestie van Malle de Gemeente, en de bevolking zult volgen en uw vergunning zult intrekken. **(Applaus)**

Minister J. Lenssens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte colle-

Lenssens

ga's, vooraf zou ik de verslaggever, mevrouw Boeraeve-Derycke, willen danken voor haar uitstekend verslag en haar, mede in uw naam, een spoedig herstel toewensen.

Als tweede voorafgaande bemerking wens ik erop te wijzen dat gedurende de jaren dat de begroting van leefmilieu in deze Raad wordt besproken, het aantal sprekers steeds stijgt. Dit betekent dat er niet alleen een groeiende belangstelling is voor deze materie, waarover ik mij ten zeerste verheug, maar ook een toenemende bezorgdheid omtrent de diverse aspecten van het leefmilieu. Mochten de kredieten waarover ik beschik in dezelfde mate stijgen als het aantal sprekers in dit begrotingsdebat, dan zou ik mij, samen met u allen, gelukkig prijzen want wij zouden dan een nog beter milieubeleid kunnen voeren.

Alle toespraken waren waardevol. De problemen werden met deskundigheid benaderd. Er werden heel wat suggesties gedaan en bemerkingen gemaakt. Ik zal een globaal antwoord geven maar ook trachten de belangrijkste aspecten van elk betoog concreet te benaderen.

In zijn antwoord heb ik minstens twee primeurs in verband met een paar beslissingen die ik niet eerder bekend heb gemaakt omdat ik ze, wetend dat de desbetreffende problematiek tijdens dit debat aan bod zou komen, pas nu wenste mee te delen.

Een aantal collega's, zoals de heren Somers, Bosmans, Theo Kelchtermans, mevrouw Smet, mevrouw Demeester-De Meyer en de heer Meyntjens tijdens het houden van zijn interpellatie, hebben verschillende bemerkingen en beschouwingen omtrent het leefmilieubeleid ten beste gegeven waarop ik bondig zal trachten te repliceren.

De heer Somers zegde dat er een dimensie ontbreekt, met name deze van de inspraak van de bevolking, hetgeen tot uiting komt via de milieubeweging die, lokaal en ook landelijk, in Vlaanderen vrij goed gestructureerd is.

Mijnheer Somers, ik denk dat u iets te

streng is geweest in uw oordeel.

Ten eerste, de Vlaamse Raad voor het Leefmilieu, die op het vlak van de Vlaamse Gemeenschap nu toch reeds een goed jaar werkt, waardoor niet alle inspraakproblemen zijn opgelost, heeft zijn nut op het algemeen vlak al bewezen, maar hij moet nog voortgroeien naar volwassenheid.

Ten tweede, op het vlak van de Gemeenten stel ik met u vast dat vele Gemeenten in hun College van Burgemeester en Schepenen een speciaal ambt hebben ingesteld voor het leefmilieu en dat steeds meer gemeenten lokale adviesraden voor het leefmilieu in het leven roepen. Aldus kan de milieubeweging op plaatselijk vlak haar dialog voeren met de lokale beleidsverantwoordelijk ken.

Ten derde, ik kan u de verzekering geven dat telkens wanneer een subregionale of een overkoepelende organisatie, met name de Bond Beter Leefmilieu mij om een afspraak vraagt zij die bekomen, ongeacht het feit dat ik niet steeds persoonlijk kan aanwezig zijn.

Collega Somers, ik geef u deze elementen om aan te duiden dat ook wij bekommerd zijn de dialoog met de bevolking, die een exponent is van het milieugevoelig Vlaanderen, op elk niveau in stand te houden. Naar mijn mening zijn zij niet de zwakke partners in het beleid, zoals u het wellicht niet hebt bedoeld, maar toch hebt aangestipt.

Mevrouw Smet heeft een vrij origineel voorstel in het midden gegooid, inzake lokale opsporingsinspecteurs. Dat zijn beampten die zouden optreden naar analogie met wat wij kennen voor de geluidsreglementering en voor hinderlijke sectoren, water-, bodem- en luchtvervuiling. Dat lijkt mij een oorspronkelijk voorstel dat het overwegen waard is. Natuurlijk zijn hierbij een paar bedenkingen te maken. Een eerste daarvan is, dat wij een reeks geëigende wetten en decreten hebben die elk hun eigen toezicht en controlemechanismen inhouden. Dus, is het mogelijk dat het voor sommige materies niet gaat en dat er een wets- of decreetswijziging noodzakelijk is. Ik zeg niet dat dit onmogelijk is, maar dit verdaagt dan wel de mogelijk-

ke toepassing van de ideeën.

Er stelt zich een andere vraag, met name de technische competentie. Kan en wel in elke Gemeente een specialist inzake luchtbezoedeling of emissieproblemen of eventueel watervervuiling, bodemmonstername, enzovoort aanstellen? Ik verwijs mevrouw Smet naar het ontwerp-decreet inzake de milieuvergunning, dat deze week op de agenda van de Commissie werd geplaatst. Ook hier doen wij een belangrijke stap in de richting van een decentralisering en van een grotere toezichtsverantwoordelijkheid van de lokale autoriteit, zijnde de Burgemeester. Het is een belangrijke suggestie. Ik zal die idee ook te berde brengen bij de OVAM, bij de Waterzuiveringsmaatschappij en bij de Administratie voor Ruimtelijke Ordening en het Leefmilieu. De idee moet onderzocht worden op haar haalbaarheid. In ieder geval vind ik het een aantrekkelijke innovatie met veel mogelijkheden.

Mevrouw Demeester, hierin bijgevalen door de heer Meyntjens, heeft lovenswaardige ideeën geopperd omtrent het spanningsveld ecologie-economie, met andere woorden, milieu-versus tewerkstelling naar aanleiding van de problematiek rond Union Carbide te Bhopal, maar ook te Malle. Ik ben het globaal eens met wat zowel mevrouw Demeester-De Meyer als de heer Meyntjens in dit verband hebben gezegd. Ik heb hier vroeger al eens gezegd dat het mijn diepe overtuiging is dat het spanningsveld tussen economie en ecologie eigenlijk onbestaande is in de mate dat wij de instrumenten hebben en gebruiken om een waarachtige preventiepolitiek te voeren. Het is echter moeilijk wanneer door historische omstandigheden sanerend moet worden opgetreden. Ik heb vele voorbeelden gegeven van hinderlijke vestigingen in Vlaanderen waar men — niet te kwader trouw, maar men wist tien, twintig, vijftig of honderd jaar geleden niet beter — polluerende bedrijven heeft ingeplant, waar zij beter niet zouden gevestigd zijn.

Ik kan ook voorbeelden geven waar wij, overheid in het algemeen, nadat het bedrijf zich had gevestigd, woon-

Lenssens

wij ken hebben aangebouwd, wat fout is. De schuldvraag echter is hier niet zo dienend. Inderdaad, indien men snerend moet optreden, kan een spanningsveld tussen tewerkstelling en milieu ontstaan.

Ik kan mij integraal aansluiten bij de redenering van mevrouw Demeester-De Meyer, waar zij zegt dat een preventieve politiek ook een verfijnde reglementering impliceert. Hieraan trachten wij in de DIRV-sectoren te werken. In de mate dat men reglementeringen aan het bedrijfsleven oplegt, heeft zulks ook bepaalde bijkomende investeringen tot gevolg. Door het prijsmechanisme worden deze investeringskosten, die bij komend zijn, doorgerekend in de prijs van het uiteindelijk produkt van het bedrijf. Op die manier kan men inderdaad stellen dat een strengere reglementering een stimulans kan zijn om tot milieuvriendelijkere procédés over te gaan. Ikzelf geloof sterk in deze redenering. Hieruit kan voortvloeien dat zich een eigen economische milieugoederensector kan ontwikkelen. Op dat vlak kennen wij in Vlaanderen enkele sectoren die innoverend hebben gewerkt; ik denk hierbij aan de know-how inzake waterzuivering en afvalverwerking volgens diverse procédés en aan de recuperatie van warmte door de verbranding van afvalstoffen.

De technologische ontwikkeling — en ook hier volg ik mevrouw Demeester-De Meyer — in de Derde Industriële Revolutie, die wij vandaag wellicht in haar beginfase meemaken, moet een troef zijn in de preventieve milieuproblematiek. Ik ben ervan overtuigd dat door technologische vernieuwing, verfijning en ontwikkeling, nieuwe instrumenten zullen ontstaan om preventief vervuilende bedrijven maatregelen te doen treffen. Naast de sociale tragedie die de eerste en de tweede industriële revolutie met zich hebben meegebracht en die verloederend waren voor het milieu, kom ik tot het besluit dat wij kunnen en moeten hopen — en de overheid heeft daarin een rol te vervullen — dat de Derde Industriële Revolutie een troefkaart is in de strijd tegen de milieuvervuiling. Inderdaad, de overheid moet reglemen-

terend optreden. Dit moet in dialoog met het bedrijfsleven gebeuren.

Geachte collega's, wij leven in een vrije markteconomie en ik ben er voorstander van. Ik ben ook voorstander van overleg met de diverse belangengroepen in de samenleving, op voorwaarde dat het bij overleg blijft dat niet remmend werkt op het tijdschema dat de overheid zich moet stellen en dat dit overleg niet beslissend is. De overheid moet zelf haar verantwoordelijkheid nemen.

Aan mevrouw Demeester-De Meyer en aan de heer Meyntjens kan ik bevestigen dat, inzake de uitbatingvergunning van Union Carbide te Malle, ik in de eerstvolgende dagen een beslissing zal nemen, uiteraard rekening houdend met alle milieuhygiënische aspecten die mij door milieubewegingen maar ook door mijn Administratie zijn overgemaakt. Ik zal inzake dit dossier niet langer dan nodig wachten om een objectieve beslissing te nemen.

Thans ga ik in op de interpellatie van collega Meyntjens; ik kan ter zake vrij bondig zijn.

Voorerst, collega Meyntjens, wil ik u zeggen dat het vanzelfsprekend is dat elke industriële activiteit, waarbij gevaarlijke stoffen gemoeid zijn, aanleiding tot risico's kan geven. Dat is duidelijk. Een risico kan gaan van een geïsoleerd klein ongeval in een bedrijf tot een kleine of grote ramp, met een impact op de omgeving. Het is duidelijk dat er geen enkel stelsel voorhanden is waarbij elke menselijke fout kan worden uitgesloten. Ik vrees dat ook geen enkel systeem van vergunningen ooit technische fouten voor honderd procent kan voorkomen. Over dat gegeven kunnen wij het eens zijn. Het is de opdracht van de bevoegde overheid te oordelen of de risicofactor voldoende klein is om de uitbating van een bedrijf van een bepaald type, op een bepaalde plaats, toe te laten. Dat is de redenering die ik volg voor de 250 te behandelen beroepen per jaar voor het toekennen van een exploitatievergunning. Dit afwegen van het risico gebeurt in de praktijk door de bevoegde instanties: de Bestendige Deputatie van de Provinciale Raad of de Executieve, die de

vergunning tot uitbating moet afgeven.

Collega Meyntjens, u hebt het aspect van de veiligheid van de werknemer aangehaald. Dit behoort uitdrukkelijk tot de nationale bevoegdheid, zoals voorzien in de bijzondere wet. U kent de reglementering inzake de veiligheid en de gezondheid van de werknemers, tevens in toepassing van de Algemene Reglementering van de Arbeidsbescherming (ARAB), titel II. De daar voorziene maatregelen zijn onbetwistbaar bekend.

Inzake het toezicht op de naleving van deze reglementering hebben wij geen enkele bevoegdheid. Men kan betreuren wat er in de bedrijven inzake veiligheidsvoorschriften ten aanzien van de werknemers gebeurt; het betreft een andere inspectie en het behoort tot een andere bevoegdheid dan datgene wat op de omgeving een effect heeft. Dat is het gevolg van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

De heer O. Meyntjens : Het betreft voornamelijk de aanleg van de tweede vluchtweg bij de petrochemische bedrijven op het grondgebied van Zwijndrecht. Deze tweede vluchtweg was voorzien in de uitbatingvergunning voor de petrochemische bedrijven en moest reeds jaren gerealiseerd zijn. Dit is nog steeds niet het geval. Mocht u bij gelegenheid ter plaatse komen, dan zal u kunnen vaststellen dat dit met een minimum aan kosten kan worden gerealiseerd. Het gaat hier niet alleen om de veiligheid van de werknemers maar ook om de veiligheid van de inwoners van Zwijndrecht.

De heer J. Lenssens : De belangen lopen meestal tesamen.

De organisatie van een bevolkings-evacuatieplan in het kader van het rampenplan valt ook buiten onze bevoegdheid. Het is de Minister van Binnenlandse Zaken die de coördinatie tussen het bedrijf, de gemeentelijke brandweer, de lokale Burgemeester, de Provinciegouverneur en de civiele bescherming onder zijn bevoegdheid heeft. Onlangs nog heb ik, tot nog toe zonder resultaat evenwel, bij de Minister van Binnenlandse Zaken aangedrongen opdat de Adminis-

Lenssens

tratie voor Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu, van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap daarbij zou worden betrokken. Ik noteer dat u die zorg deelt en zal dus opnieuw bij de Minister aandringen.

Ten einde het risico van de ondernemingen met gevaarlijke **productiepro**cédés beter te kunnen controleren heb ik aan de Administratie opdracht gegeven om de bestaande doch onvolledige inventaris van de gebruikte en opgeslagen gevaarlijke stoffen in een milieudatabank samen te vatten. De ambachtelijke manier waarop wij in dit land, ook in de Vlaamse Gemeenschap, een beleid dienen te voeren op het vlak van zo risicohoudende activiteiten als scheikundige en petrochemische bedrijven is werkelijk ongehoord. Voor de fameuze ramp te **Bhopal** in Indië, en voor bekend werd dat ook in **Vlaanderen** een bedrijf **methylisocynaat** vervaardigt en opslaat waren wij hiermee reeds bezig maar dit ongeval heeft onze werking op dat vlak versneld. Ik heb aangedrongen om de oppuntstelling van die databank inzake gevaarlijke stoffen te versnellen. Op dit ogenblik is men bij het Centrum voor Overheidsinformatica in samenwerking met onze Administratie daartoe overgegaan. Er werden ook contacten gelegd met het **Brandweerinformatiecentrum** van Geel dat een enorm aantal gevaarlijke stoffen heeft geïnventariseerd in een computer, Centrum waar er samenwerking mogelijk moet zijn teneinde **overlapping** te vermijden.

De heer L. Vanvelthoven : Mijnheer de Minister, vergis ik mij wanneer ik zeg dat de kredieten voor het opzetten van de databank in de begroting 1985 fel zijn verminderd en dat amper 5 miljoen frank is voorzien ? Na een amendement is er sprake van een vermindering van 25 naar 5 miljoen frank. Volgens mij bestaat er hier een tegenstrijdigheid.

De heer J. Lenssens : Toch niet, het gaat ook over **AROL**. Wij hebben daarvoor niet noodzakelijk de OVAM-kredieten nodig. Er is ook een ander artikel waarin kredieten voorkomen die we kunnen aanwenden. Het gaat echter ook over **productie**

stoffen die vervaardigd of gebruikt worden. Methylisocynaat is toch geen afvalstof maar een produkt dat vervaardigd wordt in een aantal bedrijven en dat opnieuw als grondstof dient elders, zodanig dat terecht niet alleen de OVAM hierbij betrokken is.

Mijnheer Vanvelthoven, naar aanleiding van de ramp is Bhopal hebben de in mijn Administratie tewerkgestelde personen manueel aan de hand van de exploitatievergunningen moeten nagaan of er methylisocynaat in Vlaanderen aanwezig is of vervaardigd wordt. Ik vind dit ongehoord. Ik doe wat ik kan om daaraan binnen de kortste termijn verandering te brengen.

Mijnheer Meyntjens, wat de naleving van de veiligheidsvoorschriften betreft is het onbetwistbaar zo, u zal dat beamen, dat de ondernemingen zelf er alle belang bij hebben de veiligheidsvoorschriften maximaal te volgen en toe te passen al was het maar voor hun eigen veiligheid en voor die van hun personeel, en ook, en dat is positief, door de sterke gevoeligheid van het bedrijfsleven, wat merkbaar stijgend is de jongste jaren, zullen zij beducht zijn om door milieuproblemen in het nieuws te komen. Geen enkele onderneming die zichzelf respecteert stelt daar prijs op. Ik vind dat een goede evolutie omdat dit de incentive inzet betekent tot een meer preventief beleid in het bedrijf.

De heer O. Meyntjens : Mijnheer de Minister, wij hebben toch vastgesteld dat bij de petrochemische bedrijven van de Linkeroever, sinds het begin van hun bestaan tot op heden, er tweemaal een evacuatieoefening heeft plaatsgehad en dit enkel in hun eigen bedrijf, daar waar jaarlijks een evacuatieoefening moet doorgaan in ieder van die bedrijven. Dit bewijst toch dat men er in de bedrijven zelf niet de nodige aandacht aan besteedt.

Minister J. Lenssens : Indien het onder de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap zou vallen, dan was waarschijnlijk mijn collega voor Binnenlandse Aangelegenheden ter zake het bevoegde lid van de Executieve. Er moet inderdaad een coördinator zijn en in elke hypothese moeten er verscheidene instanties zijn die in een rampenplan samenwerken. Dit is nog

niet het geval. Het is dus nog steeds de Minister van Binnenlandse Zaken. Ik zal hem mijn verzoek tot associatie van de Vlaamse Administratie in dit ramp enplan herinneren omdat het ook op die manier gemakkelijker is om de link te leggen naar de betrokken Gemeentelijke diensten en Autoriteiten. Dit is terecht één van uw zorgen.

Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik kom thans aan de sector van de afvalstoffenverwerking. Hierover hebben onder meer de heren Bosmans, Vanvelthoven, Theo Kelchtermans, Capoen en Meyntjens het woord gevoerd. De heer Vervaeke heeft een interpellatie gehouden waarbij de heer Vanhorenbeek zich voor de lokale situatie in de gemeente Boutersem heeft aangesloten. Ik zal eerst antwoorden op de interpellatie.

De voorstellen van het Anti-Breekwerfcomité, waarop u alludeerde, werden inderdaad door de OVAM ernstig onderzocht. De eventuele haalbare onderdelen ervan worden thans besproken tussen de OVAM en de intercommunale HAVILAND. Ook Interleuven is daarbij betrokken.

Wat nu de exploitatievergunning betreft, en dat is nieuw voor de breekwerf te Pepingen, heb ik gisteren een ministerieel besluit ondertekend waarbij de beslissing van de B estendige Deputatie van de Provincie Brabant van 6 december 1984, die een weigering inhield, bevestigd werd.

Daarmee valt dan het doek over een twaalfjarige, zoniet oudere geschiedenis van al dan niet een breekwerf Pepingen.

Dan kom ik tot de meer specifieke vragen. Het onderzoek naar een mogelijke stortplaats werd uitgevoerd door de GOM van Vlaams Brabant, samen met de OVAM. Deze studie bestaat uit een inventarisatie van een aantal mogelijke stortplaatsen in het Zuid-Westen van Vlaams-Brabant. Voor al de mogelijke inplantingsplaatsen werden zowel voor- als nadelen onderzocht. Aldus heeft men een milieueffectrapport gemaakt, zonder dat het die naam draagt.

Daarbij werden volgende criteria ge-

Lenssens

hanteerd :

— de aanwezigheid van natuurlijke beschermingslagen in de bodem, tegen grondwaterverontreiniging ;

— de ligging ten aanzien van de Gemeenten en de bebouwde kernen en ten aanzien van de afvalproducenten om op die manier de transportkosten te minimaliseren, maar naar de bevolking toe de verkeers hinder maximaal te voorkomen ;

— mogelijke integratie in het omliggend open gebied in de hypothese van een op hoging.

De concrete voorgestelde inplanting van **Termeren** werd vooropgesteld als de keuze waar deze criteria de meeste milieuwaarborgen boden in vergelijking met de andere mogelijke stortplaatsen.

Dit betekent echter nog niet dat op de plaats **Termeren** een stortplaats zal komen. Dit zal pas mogelijk zijn nadat de vergunningverlenende overheid, de Bestendige Deputatie in eerste aanleg, daarover zal hebben geoordeeld.

Wat de dorpskern Beert betreft is het juist dat deze op vrij geringe afstand gelegen is en dat er mogelijke problemen kunnen ontstaan inzake **aanvoeren**. De andere onderzochte **mogelijke** inplantingsplaatsen vertoonden echter nog meer nadelen.

Daarnaast zal men in dat gebied wellicht steeds te maken hebben met vrij goede landbouwgrond. Bovendien zijn in het gewestplan van **Halle-Vilvoorde** geen terreinen als stortzone voorzien. Indien men ervan uitgaat dat moet gestort worden in een put of lager gelegen grond, dan zal men automatisch in een landbouwzone terecht komen. In elke hypothese met het oog op een oplossing voor de streek van Halle-Vilvoorde inzake het probleem van huishoudelijk afval, zal er een stortcapaciteit nodig zijn.

Als alternatief heeft OVAM voorgesteld een compacteer- of **overslagstation** te bouwen op een perceel gelegen in een industriezone te **Lot-St.-Peters-Leeuw** of te Halle in een strook

gelegen tussen de Rijksweg Brussel-Bergen en de kanaalzone Brussel-Charleroi. Hierdoor worden de transportkosten voor het vervoer van huisvuil vanaf de gemeenten naar de centralisatieplaats geminimaliseerd. Met deze oplossing krijgen we veel mogelijkheden inzake verwerkingsplaatsen en techniek. Hieraan kan ook een centraal containerpark worden gekoppeld. Het huisvuil kan worden vervoerd ofwel naar de stortplaatsen buiten het Arrondissement Halle-Vilvoorde, ofwel naar een eventueel op te richten vierde verbrandingsoven te Brussel — ik citeer enkel de mogelijkheden — ofwel naar een uit te bouwen RDF-lijn te Meise, ofwel naar een te bouwen verbrandingsoven voor de Intercommunale HAVILAND alleen, of in samenwerking met de Intercommunale Interleuven. Ik kan collega Vanhorenbeek geruststellen want OVAM heeft de opdracht gekregen om op korte termijn een bijzondere werkgroep op te richten samen met de twee betrokken intercommunales HAVILAND en Interleuven. Samen moeten zij zoeken naar de meest geschikte structurele oplossing voor het huishoudelijk afval van heel Vlaams-Brabant. Dit moet zowel de Intercommunale HAVILAND als de Intercommunale Interleuven toelaten middels hun statutaire organen de nodige principiële beslissingen te nemen. Ik heb gevraagd dat deze werkgroep mij tijdig voorstellen zou mededelen en zal u dan zonder verwijl informeren. Ik meen, collega Vanhorenbeek, dat in deze mededeling ook de oplossing kan besloten liggen voor het probleem van Boutersem. Voor het overige is het niet mogelijk daarover nog meer uitleg te verschaffen aangezien het hier gaat om een initiatief van de Intercommunale zelf waarvoor zelfs nog geen vergunning werd aangevraagd bij de Bestendige Deputatie van de Provinciale Raad van Brabant. Er werd dus zeker nog geen beroepdossier aanhangig gemaakt bij OVAM. Gelet op al die elementen is het mij niet mogelijk meer inlichtingen te verstrekken. U begrijpt in welke richting ik wens dat er wordt gewerkt. Dit kan uitmonden in een oplossing voor de twee betrokken gebieden van Vlaams Brabant of voor twee alternatieve oplossingen voor elk van de gebieden. Dat dient te wor-

den afgewacht.

Collega's Bosmans en Vanvelthoven hebben vooral de problemen inzake het industriële afval sterk onderstreept, de ene al iets vriendelijker dan de andere, maar dat hoort zo. Ik wil deze collega's verwijzen naar het verslag van mevrouw Boeraeve-Derycke waarin de problematiek vrij uitvoerig wordt behandeld, onder meer wat betreft de black-points. Ik wens te bevestigen — ook de heer Capoen heeft daarop de aandacht getrokken — dat hoewel de begroting van de Vlaamse Gemeenschap ogenschijnlijk te weinig kredieten bevat om de nodige saneringswerken uit te voeren, men zich toch niet mag vergissen.

Ik heb uitdrukkelijk in de Commissie verklaard — en ik bevestig dit hier op de tribune — dat, wanneer in de loop van dit begrotingsjaar zou blijken dat er op milieuhygiënische gronden hoogstnodige saneringswerken moeten worden uitgevoerd in een of ander gebied waar vroeger een industriële stortplaats was, dit ten alle tijde bij raadslaging van de Vlaamse Executieve kan gebeuren. Ik verbind mij ertoe dat, naar de mate dit het geval zou zijn, dit ook aan de Vlaamse Executieve voor te leggen.

Geachte collega's, het is gewoon onmogelijk om exact of bij benadering — dit wil zeggen op honderden miljoen frank na —, gelet op de stand van het onderzoek van de ongeveer 15 black-points waar wij vermoeden dat er problemen zouden zijn, een raming te maken van wat een sanering zou kosten. Het is uiteraard ook niet mogelijk prioriteiten te leggen want als wij morgen, door de aan gang zijnde onderzoeken door de OVAM, de monsternamen en de analyses kennis hebben van wat zich waar in de ondergrond aan vervuilende componenten bevindt, dan moeten wij nog nagaan wat de relatie naar de drinkwatervoorziening toe is, om op die manier prioriteiten vast te stellen. Een voorbeeld is de sanering van de ondergrond van de Hooge Maey. De studie van de VUB moet mij, zoals u weet, eind van dit jaar toekomen. Pas op dat ogenblik zal het mogelijk zijn te beslissen of vast te stellen welke sanering noodzakelijk is en wat de kostprijs daarvan zal zijn.

Lenssens

Geachte collega's, zo kom ik tot een ander aspect van de industriële afvalproblematiek. Voor zover nodig bevestig ik opnieuw de vaste wil om de beleidsoptie die vroeger door de Vlaamse Regering werd genomen om per Provincie één stort voor industriële afval — door de OVAM uit te baten — te voorzien, te handhaven.

Inzake de vraag van collega Vanvelthoven waarbij hij stelt dat er maar 40 miljoen frank is voorzien voor de aankoop en 60 miljoen frank voor de uitrusting, moet ik zeggen dat in de vroeger genomen beslissingen van de Vlaamse Executieve voor de 2 stortsites, voor Antwerpen en Limburg, de vastlegging voor de nodige kredieten is gebeurd. De 40 en de 60 miljoen frank die in de begroting van 1985 voorkomen, zullen waarschijnlijk worden besteed aan een initiatief in Oost-Vlaanderen en/of bij komend in West-Vlaanderen. Overigens wijs ik erop dat de OVAM niet noodzakelijk de eigenaar moet zijn van een stortput die zij in uitbating zou nemen. Er is een mogelijkheid om dat bij concessie te doen, om een bepaalde stortsite te huren. Ik geef u dit maar ter overweging.

Vervolgens heeft de heer Vanvelthoven terecht de klemtoon gelegd op voorkoming van afval en herwinning of recyclage.

Dames en heren, u gaat met mij akkoord dat voorkoming en recyclage een proces is dat vanuit de overheid op maximale manier moet worden gestimuleerd. Men mag niet verwachten — dit zou illusoir en utopisch zijn — dat op enkele jaren tijd daardoor een belangrijk deel van het volume van afval kan worden voorkomen. Ik geloof daarin op termijn, vooral omdat het een mentaliteit en sfeer kan creëren tot voorkoming van afval, naar de produktie toe. Ik ben er evenwel van overtuigd dat wij ter zake een lang volgehouden inspanning zullen moeten leveren.

Hoe gebeurt dit? Op dit ogenblik heb ik lijst niet bij — is de OVAM betrokken in een tiental studies samen met, enerzijds, het SCK van Mol en, anderzijds, één van de Vlaamse uni-

versitaire instellingen, betreffende recyclageproblemen. Ik citeer het probleem van het fosforgips dat vervaardigd wordt in de Rupelstreek in Antwerpen en in de Gentse kanaalzone. Daar zijn concrete onderzoeksprojecten ingezet van toegepast wetenschappelijk onderzoek waarin OVAM een actieve rol speelt en waar wij ook financieel participeren.

Wat de industriële stortplaatsen betreft, kan ik u zeggen dat, naast de Hooge Maey en REMO in Houthalen, op dit ogenblik voor Oost-Vlaanderen geen enkele beslissing is genomen. Er is wel een onderzoek aan de gang in de kanaalzone. In West-Vlaanderen, naast Langemark dat toch nog voor enkele tijd capaciteit biedt, zullen wij ook in de loop van dit jaar een uitbating hebben door IMOG, namelijk in de Gemeente Moen.

Verder heeft een particuliere maatschappij een aanvraag ingediend om een industriële stortplaats in Zonnebeke in te richten. Die aanvraag is hangende bij de Bestendige Deputatie van West-Vlaanderen. Dat alles maakt de toestand iets minder acuut voor dat gebied.

Dit alles belet niet dat OVAM ook daar blijft uitkijken naar een geschikte gelegenheid om een eigen stortplaats in te richten en uit te baten.

De heer L. Vanvelthoven : Is er al een beslissing in verband met Bilzen, mijnheer de Minister?

Minister J. Lenssens : De beslissing is genomen. Zolang er geen alternatief is in het gebied van midden-Limburg moeten wij helaas blijven bij de inplantingsplaats die is voorgesteld. Ik moet u niet zeggen dat de behoefte daar bestaat.

De onderhandelingen hierover met de Dienst van de Scheepvaart verlopen gunstig, in tegenstelling met de aanvankelijke gesprekken, zoals u wel weet.

Verscheidende collega's, zoals de heren Bosmans en Vanvelthoven, hebben vragen gesteld over het probleem van de NV INDAVER. Ik bevestig wat wij ook in het verslag terugvinden. Nieuw is dat nu door de studievennootschap een officiële aanvraag bij

de Stad Antwerpen is ingediend om dit bedrijf voor verwerking van probleemafvalstoffen in te planten op het domein van De Hooge Maey. Tot nu toe is er nog geen officieel antwoord vanwege de stedelijke overheid van Antwerpen.

Collega Vanvelthoven, ook ik betreurt dat een aantal maanden zijn verloren moeten gaan voor de stichting van de vennootschap. Ondernemingen uit de particuliere sector wensen echter te stellen dat de inplantingsplaats gekend is, opdat ook de economische doenbaarheidsstudie die daarop moet worden afgestemd, in alle aspecten, zou kunnen worden uitgewerkt. Zo lang de inplantingsplaats niet definitief vastlag — nu is de keuze gemaakt — was het niet mogelijk die studie af te werken en ook niet om de definitieve vennootschap op te richten.

Als de administratieve afwerking van de verwerving van het terrein vlot kan verlopen hoop ik nog altijd dat wij nog dit voorjaar de officiële stichting zullen meemaken. Men heeft dan een vertraging van zes à zeven maanden opgelopen. In het licht van de eeuwigheid bekeken is dat natuurlijk heel weinig, maar gezien de dringendheid van de problematiek vind ik dat wij moeten trachten elke verdere vertraging te vermijden.

Ik wijs u erop dat het hier gaat om een naamloze vennootschap, weliswaar met inbreng van kapitaal uit de GIMV en de OVAM. Die vennootschap leidt een eigen leven. Wij kunnen alleen via OVAM druk uitoefenen om de nodige spoed aan de dag te laten leggen.

De heer Vanvelthoven vroeg de juiste lijst van de privé-ondernemingen die meewerken. Ik zal hem de lijst van die ondernemingen bezorgen, en die hier niet aflezen. Ik vermeld evenwel dat bij de oorspronkelijke vijftien scheidkundige bedrijven alle grote bedrijven in Vlaanderen figureren. Onder tussen zijn er nog bijgekomen : Janssens Pharmaceutica te Beerse, Amoco Chemicals te Geel, Polysar te Zwijndrecht en Agfa-Gevaert te Mortsel.

Er wordt nog onderhandeld met UCB in Brussel en Canica in Geel. Indien deze ook nog toetreden wordt de participatie van de privé-sector opgetrokken

Lenssens

ken tot 20 ondernemingen. Dit is verheugend, te meer omdat de **kapitaal**-inbreng aanzienlijk is. De privé-sector onderschrijft namelijk 170 miljoen frank op een kapitaal van 580 miljoen frank. In de Duitse Bondsrepubliek moet de overheid meer dan 90 procent van het kapitaal van een **gelijk**-aardig bedrijf financieren.

De heer Vanvelthoven heeft ook nog vragen gesteld in verband met de Hooge Maey, meer bepaald over de voorlopige hechtenis van bepaalde personen. Door de scheiding van de machten kan ik daarover niets mededelen aangezien wij daarover niet bevoegd zijn. Voor het overige kan ik u mededelen dat uit het recentste inspectierapport van OVAM blijkt dat de Stad Antwerpen de voorwaarden die haar werden opgelegd stipt naleeft en het opgelegd tijdschema eerbiedigt. Belangrijk hierbij is dat de **solidificatie** eenheid voor het steekvast maken van bepaalde industriële afvalstoffen binnen enkele weken operationeel zal zijn. De **aanbestedings** procedure werd versneld door de logistieke steun van OVAM. Ik hoop dat binnen enkele weken de problemen waarmede bepaalde ondernemingen nu opgescheept zitten inzake de opslag van vloeibare afvalstoffen, zullen opgelost zijn.

Op uw vraag in verband met de sanering heb ik reeds geantwoord. In verband met **REMO** kan ik u mededelen dat ik sinds december 1984 geen nieuws meer ontvangen heb. Ik wacht nu op de uitslag van de analyse inzake het arsenicumgehalte van de gestorte pyrietassen. Over het probleem van de luchtverontreiniging werd gesproken door mevrouw Lefeber en de heer Capoen terwijl de heren **Kelchtermans** en Vanvelthoven concrete vragen hebben gesteld met betrekking tot de Provincie Limburg. Ik kan u ter zake een politiek belangrijk antwoord geven.

Ik veronderstel dat u van mij niet verwacht dat ik gedetailleerd ga antwoorden op uw vragen in verband met de zure regen, mevrouw Lefeber. Dit is inderdaad één van de grootste problemen voor het milieu op wereldvlak. Deze problematiek heeft uiteraard bij

uitstek een internationaal karakter, wat ons echter niet mag beletten ter zake een eigen beleid te ontwikkelen. Het Belgisch grondgebied is zeer klein en over deze beperkte oppervlakte zijn wij niet eens volledig bevoegd. Aangelegenheden die te maken hebben met verkeerswezen en ook de eventuele verplichting loodvrije benzine te gebruiken zijn nog steeds nationale materies.

Ik herhaal en bevestig het internationaal karakter van dit belangrijk probleem. Internationale aanpak blijft noodzakelijk.

U kent de „miserie” — als ik mij zo mag uitdrukken — die de Europese Gemeenschap heeft bij de behandeling van het voorontwerp van richtlijn ter zake, vooral inzake het uitstoten van zwaveldioxyde door olieraffinaderijen en elektrische centrales. De Vlaamse Gemeenschap kan niet op een Europese beslissing wachten.

Ik kondig nu aan dat ik heel binnenkort een richtnota inzake zure neerslag voor het Vlaamse Gewest op tafel zal leggen. Zij is bijna klaar. Ik toets alleen de economische aspecten van het strenger maken van de normen — mevrouw Lefeber en de heer Capoen hebben gelijk : wij moeten er iets aan doen — aan alle raakvlakproblematiek en aan de energieaspecten van het hele land.

U begrijpt dat ik helemaal niet in de kaart van een bepaalde sector wens te spelen. Dat is niet zo gemakkelijk in dit dossier.

Binnenkort zal een richtplan op tafel worden gelegd dat zal worden uitgevoerd.

Wij zijn wel gebonden aan de nationaal te bepalen minimumnormen, maar volgens het advies van de Raad van State is het toegelaten om binnen onze bevoegdheid strengere normen te hanteren. Ik ben dat in ieder geval van plan.

Uiteraard moet ik enig tijdschema respecteren. U weet dat in de energie-sector niet op een dag wordt beslist dat een elektrische centrale of een thermische centrale zal worden gebouwd die op steenkool zal werken. U weet dat er dan nog jaren overheen

gaan voor een dergelijke centrale operationeel wordt. Men moet rekening houden met een zeker tijdschema maar de beslissing is erg belangrijk.

In de marge hebben mevrouw Lefeber en de heer Capoen vragen gesteld over het recente smogalarm.

Het koninklijk besluit van 16 maart 1983 bepaalt dat de concentratie van zwaveldioxide en zwevende deeltjes in de lucht bepaalde grenswaarden niet mogen overschrijden. Bij verhoogde luchtverontreiniging is bepaald dat een gemiddelde, over 24 uur gemeten, van 350 microgram zwaveldioxide per kubieke meter lucht niet gedurende meer dan drie opeenvolgende dagen mag worden overschreden. Is dit wel het geval, dan moeten er maatregelen worden genomen.

Een tweede koninklijk besluit, gedateerd 8 augustus 1975, in uitvoering van de wet op de luchtverontreiniging, bepaalt dat wanneer door industriële verbrandingsinstallaties met een capaciteit van meer dan 100 miljoen kg cal/u — wat het meest voorkomt bij elektriciteitscentrales en olieraffinaderijen — de uitbaters van deze ondernemingen moeten overschakelen op zwavelarme brandstof wanneer de gemiddelde concentratie over 24 uur van zwaveldioxide in de omgevingslucht meer dan 500 microgram/m³ bedraagt. Op 15 januari jongstleden stelden wij een algemene stijging van de concentratie van zwaveldioxide in de omgevingslucht vast. De oorzaak is gekend : de ongunstige meteorologische omstandigheid, met name een temperatuurinversie op 700 meter waarbij de normale verspreiding van de polluerende belemmerd wordt.

Op 16 en 17 januari vond een geleidelijke accumulatie plaats van verontreinigde stoffen in de lucht. Als vervuilde stoffen niet weg kunnen wegens inversie, verhoogt de concentratie bestendig. De grenswaarden, vermeld in de twee besluiten die ik zoeven heb geciteerd, werd overschreden in verscheidene meetstations van het automatische meetnet waarover wij beschikken in Antwerpen, Gent en Vilvoorde. Men heeft hoge waarden opgetekend. Ik zal de lijst nu niet lezen. Op donderdag 17 januari heb ik

Lenssens

beslist aan de elektriciteitscentrales en de olieraffinaderij en in Vlaanderen op te leggen over te schakelen op de zwavelarme brandstof, die ze volgens de wettelijke reglementering in voorraad moeten hebben. Dit heeft geduurd tot en met zondag 20 januari. Slechts op maandag 21 januari kon ingevolge de gewijzigde weersomstandigheden deze verplichting worden opgeheven.

Ik maak van deze gelegenheid gebruik om hulde te brengen aan de ambtenaren van het Instituut voor Hygiëne en Epidemiologie die van uur tot uur, ook tijdens het weekeinde en 's avonds, de meetresultaten hebben opgevolgd en contact hebben gehouden met mijn medewerkers en mijzelf zodat wij op elk moment de nodige maatregelen konden nemen.

Ik kom zo tot de vervuiling door zware metalen in Noord-Limburg. Dat probleem werd aangesneden door de heren Vanvelthoven en Kelchtermans. Ik weet dat dit een typisch voorbeeld is van wat ik een historische vervuiling zou willen noemen. U kent het

probleem. Wij hebben in openbare vergadering daarover reeds gesproken. Ik verwijs naar de verslagen van de besprekingen in de Commissie voor Leefmilieu en Waterbeleid betreffende de begrotingen 1982 tot en met 1985. In elk van die gesprekken omtrent de begrotingen is daarover van gedachten gewisseld.

Ik kan de aanpak van dit probleem bevestigen. In januari 1983 heb ik aan de Provinciegouverneur van Limburg opdracht gegeven een multidisciplinaire werkgroep voor onderzoek van die bodempollutie op te richten die met verscheidene subgroepen heeft gewerkt. Dat werk gaat nog door. Het Lisec speelt daarin een belangrijke rol.

Ik breng hulde aan de Provinciegouverneur en aan al degenen die van die werkgroep deel uitmaken en die een bijdrage hebben geleverd die kan leiden tot het oplossen van de problematiek.

Op mijn verzoek heeft de Bestendige Deputatie van de Provinciale Raad van Antwerpen op 1 september 1983 aan de NV Vieille Montagne te Balen

en de Bestendige Deputatie van de Provincie Limburg op 29 september 1983 aan de Métallurgie Hoboken-Overpelt bij komende exploitatievoorwaarden opgelegd. Dit moet via de Bestendige Deputatie gebeuren omdat het die instantie is die aan die beide bedrijven de uitbatingsvergunning heeft afgegeven. De Minister kan niets wijzigen aan de exploitatievoorwaarden van een vergunning die hijzelf niet heeft afgegeven.

Op mijn initiatief is dan, aan de hand van de gegevens van de werkgroep van de Provinciegouverneur, een saneringsprogramma uitgewerkt dat aan de bedrijven is medegedeeld. Ik kan u nu mededelen — en dat is een nieuw gegeven — dat de beide ondernemingen samen in de komende drie jaar, voor eind 1987, zeer belangrijke milieu-investeringen zullen uitvoeren, dit om aan de zorg van, ondermeer de heer Vanvelthoven tegemoet te komen, dat deze bedrijven nog verder zouden verontreinigen. Het bleek immers dat dit niet langer kon.

De Métallurgie Hoboken te Overpelt zal overeenkomstig een 14 punten tellend programma 419,5 miljoen frank investeren. De brief ter bevestiging, met de bijhorende timing die ik had gevraagd, dateert van 4 februari laatstleden. Ik kan later aan de leden van de Raad de inhoud van het schema van uitvoering mededelen. Dat lijkt mij belangrijk.

Ik moet hierover geen details geven. Dit kan zowel betrekking hebben op het voorkomen van de emissies als op de sanering via beplanting. De commissie „Bodemverontreiniging Limburg”, onder leiding van de Gouverneur, kwam tot de slotsom dat voor een belangrijk gedeelte van het groot bevuilde gebied aanplantingen een oplossing kunnen bieden, omdat op die manier opwaaiende vervuilende componenten beperkt worden. Voor Vieille Montagne in Balen wordt voor het milieu in een investeringspakket van ongeveer 100 miljoen frank voorzien. Bovendien komt er in Vieille Montagne een nieuwe roostinstallatie en een nieuwe zwavelzuurfabriek voor een totaal bedrag van 1,6 miljard frank. Dit is een economische investering die moet toelaten op een voor het milieu verantwoorde manier te pro-

In een Vlaams milieubeleid achtte de heer G. Cardoen (CVP) de drinkwatervoorziening en de grondwaterbescherming prioritair. Links : de heer F. Vanderborcht (CVP)

Lenssens duceren.

Een vierde belangrijke mededeling. Beide ondernemingen weigeren de studiekosten voor het onderzoek van de tuinen te dragen. Ik zeg dit zonder omwegen. Waarom weigeren ze dat? Omdat ze daarin een juridisch precedent zien dat later als de **saneringskosten** ter sprake komen, tegen hen zou kunnen worden uitgespeeld. Ik kan van die weigering alleen maar akte nemen. Ik beschik over geen enkel juridisch middel om deze ondernemingen te dwingen deze 3,5 miljoen frank te besteden aan onderzoek in de tuinen. Ik heb dan beslist die kosten zelf te dragen en vind dat dit tot en met gewettigd is. De discussie over wie moet betalen, hoeft niet langer te duren en de overheid, in casu de Vlaamse Gemeenschap, moet haar verantwoordelijkheid opnemen. In 3.500 private **hovingen**, verspreid over een gebied van meer dan 68 km² — en het verontreinigd gebied is nog uitgestrekter — zal ik op een wetenschappelijke manier monsters laten nemen. In de kortst mogelijke tijd zullen wij dan een idee hebben over de graad van vervuiling in elke **hoving** zodat eigenaars en bewoners zullen kunnen worden geadviseerd omtrent wat kan en moet. Zo zal ook de overheid een zicht krijgen op de saneringsmaatregelen.

Collega's, het debat omtrent „de vervuiler betaalt” is een uiterst moeilijke aangelegenheid. Wij kunnen alleen maar steunen op het Burgerlijk Wetboek en u weet dat ook verjaringstermijnen een rol kunnen spelen. Overigens stel ik vast dat in Nederland waar ook vaak sanerend moet worden opgetreden, zonder veel discussie, de overheid steeds de saneringsprogramma's betaalt.

Een langdurig debat op het stuk van de historische vervuiling schaaft alleen maar de mensen die er het slachtoffer van zijn. Ik vind dat wij tot taak en tot plicht hebben onze eigen verantwoordelijkheid maximaal op te nemen.

Wat de laatste twee punten betreft van de vier die ik heb aangehaald, bevestig ik nogmaals dat zij tot op dit ogenblik alleen door mij zelf en mijn

medewerkers uit de Administratie gekend waren omdat ik uitdrukkelijk wenste er vandaag als eerste mededeling van te doen in deze Raad.

Wat de afvalstoffen betreft, wil ik nog even stellen dat het ontwerp van decreet inzake de milieueffingen in zijn eindfase getreden is. Normaal wordt het over een paar weken in zijn definitieve versie aan de Executieve voorgelegd, zodat het daarna in deze Vlaamse Raad nog vóór Pasen kan besproken worden.

Aan de heer Vanvelthoven, die zegde dat wij de industrie sparen, wens ik mee te delen dat wij voorlopig, op jaarbasis, aan een opbrengstcijfer komen van ongeveer 320 miljoen frank door de vergunninghouders een heffing op te leggen per ton afvalstoffen die zij verwerken of verwijderen. Hetgeen de industrie gaat betalen zal rond de 87 procent liggen. Dat is toch wel een belangrijk gegeven. Dus ook langs de heffing via de vergunninghouders betaalt het bedrijfsleven een belangrijk deel. Ik meen dat het goed is dit even te stellen. Voor het overige verwijs ik naar onze vroegere stellingname ter zake.

De heren Theo Kelchtermans en Vanvelthoven hebben ook nog gewezen op het probleem van het drijfmest.

In dit verband wil ik erop wijzen dat wij beschikken over het decreet inzake de bescherming van het grondwater waarvan reeds een reeks uitvoeringsbesluiten verschenen zijn. Een aantal andere zijn voor advies bij de Raad van State, met name deze welke door de Executieve in eerste lezing werden aangenomen. Ik vind dit belangrijk als gegeven. De drijfmestproblematiek is daarmee echter nog niet helemaal opgelost.

Naar Nederlands voorbeeld is er een mogelijk initiatief inzake een mestbank.

Mijnheer Vanvelthoven, ik hoef er niet beschaamd over te zijn dat ik ter zake met de Belgische Boerenbond contacten heb. Het is volkomen normaal dat organisaties met gespecialiseerde diensten te zake op het gepaste ogenblik worden geraadpleegd.

Ik heb ook contacten met de Staatsse-

cretaris van Landbouw in de nationale Regering, die uiteraard ook moet betrokken worden bij de oprichting van een mestbank. Wij zullen dit initiatief samen onderzoeken, om na te gaan of het financieel haalbaar is en eventueel self-supporting kan worden, zullen andere oplossingen moeten gezocht worden.

Dat is de belangrijkste vraag. Ik geef echter toe dat het niet zo eenvoudig is, omdat de spreiding van de gebieden, waar van overbesteding sprake kan zijn, erg heterogeen is.

Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik kom thans tot de laatste drie sectoren die hier werden aangehaald.

Over de drinkwatersector werden door de heren Cardoen, Capoen en Matthys uiteenzettingen gehouden.

Ik kan de heer Cardoen verzekeren dat ik de optie voor een grotere zelfstandigheid van Vlaanderen op het vlak van de drinkwatervoorziening verder blijf voorstellen als een van de krachtlijnen van het drinkwaterbeleid in Vlaanderen. Dit is een zeer belangrijk aangelegenheid. Thans levert Wallonië 26 procent van ons drinkwater, dit wil zeggen dat ongeveer 250.000 m³ drinkwater per dag uit Wallonië komt.

De heer Cardoen heeft vooral gewezen op de problematiek van de drinkwatervoorziening in het Pajottenland.

Hij heeft gepleit voor een spaarbekken op de Marke maar is zich ervan bewust dat dit project niet op korte termijn kan worden gerealiseerd omdat het nog niet erkend is als groot waterbouwkundig werk van nationaal belang. Trouwens, ook uit ecologisch oogpunt stellen zich problemen mocht dit project ooit moeten worden uitgevoerd. Voor al deze problemen is nog geen oplossing gevonden. Daarom bevestig ik wat ik hier al heb gezegd als antwoord op een vraag van de heer Cardoen dat de moeilijkheden met de watervoorziening in het Pajottenland moeten worden opgelost door waterleveringen door het TMVW. Daar kleefte wel het nadeel aan van een hogere kostprijs. Maar het kan nu eenmaal niet anders. De nodige infrastructuurwerken voor de verbindings-

Lenssens

leidingen met de TMVW kunnen integraal ten laste worden genomen van de Vlaamse Gemeenschap.

De heer Cardoen heeft nog een aantal concrete vragen gesteld. Hij sprak over een mogelijke verbinding tusschen Maasmechelen en Ninove vanuit een grondwaterwinning te Maasmechelen, als oplossing voor de drinkwaterproblemen in het Pajotteland. Dit plan is nog maar in de fase van de voorontwerpstudie. Het gaat eigenlijk nog maar om een idee die bestaat bij de Nationale Maatschappij voor de Waterleidingen waarover ik nog geen enkel dossier heb ontvangen.

Het is een idee in ontwikkeling waarvan sommigen veel verwachten en dat zijn kans moet krijgen door zorgvuldig onderzoek ; op korte termijn echter kan geen uitsluitsel hieromtrent worden gegeven.

De heer Cardoen vroeg ook inlichtingen in verband met de proefboringen in Ternat en Korbeek-Dijle. Deze proefboringen verdienen een absolute prioriteit. Ter zake zal ik aan de betrokken maatschappij instructies geven. Dit ligt trouwens volkomen in de lijn van een algemene opdracht tot zorgvuldig prospectieboren van de ondergrond in Vlaanderen, opdracht die ik reeds in 1983 aan de Nationale Maatschappij voor Waterleidingen heb gegeven.

De heer Cardoen heeft ook een vraag gesteld in verband met het grondwater. Ik meen op deze vraag reeds te hebben geantwoord. Hij sprak eveneens over de Vlaamse Maatschappij voor Drinkwatervoorziening. Hij stelde de eis dat bij de splitsing van het patrimonium van de NMVW, voor waterwingebieden gelegen in Wallonië, maar gefinancierd door Vlaamse gemeenten een gunstige regeling moet bedongen worden. Principieel onderschrijf ik deze stelling. Ik vrees echter dat het in de praktijk moeilijker wordt wanneer morgen de nationale Regering met het Waalse Gewest zal moeten onderhandelen over het eigendomsrecht van deze waterwingebieden. Indien zich echter in dit verband problemen zouden stellen, zal

dit een stimulans te meer zijn om te streven naar een eigen Vlaamse waterbevoorrading.

De heer Matthys heeft een vraag gesteld in verband met genaamd de Walem-Elst verbinding tusschen Antwerpen en Oost-Vlaanderen. Hij oppert dat zulks veel geld zal kosten. Inderdaad, dit zal niet goedkoop zijn. De huidige ramingen bedragen grosso modo 6 tot 8 miljard frank. Ik wijs erop dat de beslissing om deze verbinding tusschen aan te leggen slechts in het begin van de negentiger jaren moet worden getroffen omdat de TMVW tot het jaar 2001 verbonden is door een leveringscontract met de Brusselse Intercommunale voor Watervoorziening voor de levering van ongeveer 80.000 m³ per dag. Uiteraard kan dit contract niet worden opgezegd tenzij met enorme risico's voor grote schadeloosstelling. Zolang dit contract loopt is er eigenlijk geen probleem.

In verband met de leiding „Walem-Elst heb ik door de AWW en de TMVW een studie laten maken omtrent de technische en economische aspecten van zulk een verbinding tusschen ; het is dus een „doenbaarheidsstudie“, waarvan de resultaten in april zullen beschikbaar zijn.

De heer Matthys vraagt wie de aanleg van de leiding zal betalen ; uiteraard zal dit de Vlaamse Gemeenschap zijn. In de huidige situatie zie ik niet in dat de Waalse Gewestexecutieve ooit zal instemmen dat dit project erkend wordt als waterbouwkundig werk van nationaal belang, omdat aldus Vlaanderen minder water uit Wallonië zal moeten aanvoeren.

De heer Marchand stelde vragen omtrent de Blankaart II.

Collega, ik geloof dat, zonder in detail te treden, moet bevestigd worden dat er zich in West-Vlaanderen over enkele jaren structurele problemen zullen voordoen. Het is dus nodig, een tweede spaarbekken in de Blankaart te construeren, vermits de oplossing met het kanaal Kortrijk-Bossuyt niet voor morgen is.

U zegt dat de investeringskost vrij hoog ligt. Dat is juist ; hij wordt echter

gereduceerd door het feit dat de installaties voor waterzuivering van het complex Blankaart 1, reeds voorzien zijn, op een capaciteit die een tweede spaarbekken zal toelaten.

U vraagt of het pompen van drinkwater in de carboonkalklaag geen oplossing kan bieden. Het antwoord is neen. Inderdaad, zelfs al boren wij in West-Vlaanderen die grondwaterlaag aan, dan zal de hoeveelheid water, die in West-Vlaanderen opgepompt wordt, moeten gecompenseerd worden door een gelijkmatige afname in Wallonië. De betrokken waterlaag wordt immers nu reeds te intensief geëxploiteerd.

U vraagt of de Walem-Elst-verbinding geen oplossing kan brengen. Ik moet herhalen dat het hier om een project op lange termijn gaat, dat wellicht te laat zal komen aan de structurele problemen van West-Vlaanderen een oplossing te bieden. Trouwens, dit project is ook slechts een alternatief voor de waterlevering van de Brusselse watermaatschappij van de TMVW. U weet dat wij een milieueffectrapport hebben laten opstellen over de inplantingsplaats van een tweede spaarbekken in De Blankaart door de WITAB, de Westvlaamse Intercommunale voor Technisch Advies en Bijstand. U weet tevens dat enkele weken geleden een hoorzitting plaatsvond, georganiseerd door onze diensten, nadat de Gemeentebesturen er de voorkeur aan gaven dit zelf niet te moeten inrichten.

Ik wacht nu op een definitief advies, alvorens aan de Executieve een beslissing voor de inplanting voor te leggen.

Mijnheer Marchand, u stelde ook vragen omtrent de kuststreek. U kent uiteraard voldoende de beslissingen die genomen zijn in het kader van de verbinding tusschen. Ik heb genoteerd dat u bezorgd is om het uitvoeringsschema. Zoals u weet ressorteert dit niet onder mijn bevoegdheid. Ik zal ter zake bij mijn collega de Staatssecretaris voor Volksgezondheid aandringen om die uitvoering soepeler en spoediger te laten verlopen, zodat het voorziene tijdschema kan worden gehandhaafd.

De heer C. Marchand : Mijnheer de Minister, ik zou u willen vragen dat men te Diksmuide geen nieuwe bak in beton zou plaatsen zoals er zich momenteel reeds een bevindt van 60 hectare, dat daar zeker niet op zijn plaats is. Volgens mij is dit esthetisch niet te verantwoorden.

De heer J. Lenssens : Mijnheer Marchand, bij de eindbeslissing dient er zeker rekening gehouden met het onesthetisch en landschappelijk aspect en moet alles in het werk worden gesteld om geen tweede kuip bovengronds te laten construeren in dat gebied.

Collega Kelchtermans heeft een **belangrij** ke uiteenzetting gehouden inzake geluidshinder. Hij heeft echter zelf het probleem van de bevoegdheid naar voren gebracht. Ook hier is het zo dat alles wat verkeerswezen aangaat onder nationale bevoegdheid valt en dat derhalve het voorstel van decreet van de heer Kelchtermans, dat voor advies naar de Raad van State is gestuurd, wellicht maar kan behandeld worden en eventueel goedgekeurd in de mate dat de Vlaamse overheid bevoegd is. Hier moeten wij dus het advies van de Raad van State afwachten.

De andere vragen van de heer **Kelchtermans** zal ik schriftelijk beantwoorden. Wel wil ik even citeren dat ik in verband met de problematiek van de militaire vliegterreinen in Limburg herhaaldelijk bij collega Vreven van Landsverdediging heb aangedrongen om hiervoor een oplossing te zoeken. De Minister van Landsverdediging heeft mij onlangs nog meegedeeld dat er besprekingen tussen de lokale autoriteiten van de betrokken Gemeentebesturen en de militaire overheid aan de gang zijn waarbij naar een **gentleman's agreement**, een *modus vivendi* wordt gestreefd.

De Minister van Landsverdediging stipt aan dat, uit militaire noodzaak, er helaas niet kan worden afgezien van de hinderlijke militaire **oefenvluchten**. Die vluchten werden de jongste jaren weliswaar beperkt, echter niet zozeer omwille van **milieuredenen** maar uit budgettaire overwegingen. Dit is de realiteit.

Als besluit kan ik zeggen dat het ad-

vies van de Raad van State over het voorstel van decreet van de heer Theo Kelchtermans uitsluitend zal moeten geven, voor een belangrijk deel althans, omtrent onze reële mogelijkheid om decretaal in dit probleem op te treden.

Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik kom thans tot de laatste sector waarvoor onder meer de heren Bosmans, Capoen en voornamelijk de heer Matthys het woord hebben gevoerd. De heer Matthys, die zich heeft verontschuldigd, heeft mij ontslagen van een gedetailleerd antwoord dat ik overigens niet helemaal vanop deze tribune zou kunnen geven. Ik zal hem te gelegener tijd een antwoord bezorgen. Ik wens wel, want dit is politiek niet onbelangrijk, hier te bevestigen dat de langdurige voorbereidingen om de collector van het Albertkanaal vooralsnog te gebruiken hun eindfase naderen. Het zijn uiteraard de industriële bedrijven uit Tessenderlo die in aanmerking komen voor het lozen van hun afvalwaters in de collector die op een „gravitaire” wijze deze afvalwaters tot in Antwerpen zal brengen. Daar zullen deze waters in het aanwezige zuiveringsstation worden gezuiverd alvorens in de Schelde te worden geloosd.

De voorziene datum voor de ingebruikname op proef voor één jaar is 30 april 1985. Dat is de streefdatum, maar het is altijd mogelijk dat onvoorziene omstandigheden ons verplichten deze datum te wijzigen en te verschuiven naar later.

Mocht dit alles slagen dan zou een belangrijke hypotheek op het vlak van de waterzuivering kunnen gelicht worden, omdat elk van ons toch met een investering van vijf miljard frank in de maag zit die tot op heden helemaal niet gebruikt wordt.

Ten aanzien van de lozing worden alle voorzorgen getroffen, ook wat de mogelijke verontreiniging betreft van het waterwinningsgebied van de Pidpa in geval van lekken in de collector.

De heer Capoen heeft gevraagd naar de stand van zaken met betrekking tot de overname van het personeel van de Gemeenten door de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij en hoe het

gesteld is met de lasten die de VWZ moet overnemen. In verband met de overname van het personeel werd met de Staatssecretaris van het Openbaar Ambt een principieel akkoord bereikt en heeft men de instemming bekomen van de drie syndicale organisaties van de openbare diensten. Ik ben thans in gesprek met de Minister van Binnenlandse Zaken die ook voor het Openbaar Ambt de titularis is. Betuigt hij zijn instemming, dan kan op zeer korte termijn de Executieve het ontwerpbesluit dat ik klaar heb, goedkeuren, zodat op een maximale manier de rechten van de betrokken personeelsleden nu in dienst van Gemeenten of van Intercommunales, beveiligd zullen worden.

Aangaande de overname van de rechten en plichten verwijst ik naar het besluit van de Executieve dat verschenen is in het Belgisch Staatsblad van vrijdag 1 februari 1985. Daarin is gedetailleerd weergegeven welke rechten en plichten in het decreet bedoeld worden dat door deze Raad in april 1984 werd goedgekeurd. Het gaat in totaal over een som van 350 miljoen frank die de Gemeenten hebben gedragen als exploitatiekosten of als inrestlasten die moeten terugbetaald worden aan de Gemeentebesturen. De VWZ heeft in de reglementering daarover vijf jaar de tijd, zodat dit helemaal geen problemen kan vormen. De VWZ zal weldra een begroting van meer dan één miljard frank hebben. Het bedrag van 40 miljoen frank per jaar dat aan de Gemeenten moet worden betaald, is relatief niet zo belangrijk voor de VWZ.

Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik heb gepoogd om misschien zeer onvolledig te antwoorden op de concreet vragen die mij werden gesteld. Dit begrotingsdebat was alleszins het laatste voor deze legislatuur. Ik wens bij deze gelegenheid al de collega's te bedanken die in dit vierde debat over het leefmilieu hun bekommernis ter zake hebben geuit en, ongeacht de politieke fractie waartoe zij behoren, mij hun steun hebben toegezegd.

Ik bevestig dat ik in de resterende maanden van deze legislatuur het globaal geïntegreerd milieubeleid zal voortzetten met de klemtoon op een

Lenssens

absolute preventiepolitiek : voorkomen dat de Vlaamse leefomgeving nog verder wordt verloederd. Ik vind — iemand heeft het hier gezegd — dat wij dit verplicht zijn aan de huidige en meer nog aan de komende generaties. Ik zal dus in de komende maanden al mijn krachten inspannen om dit beleid voort te zetten. **(Applaus)**

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen dinsdag 19, woensdag 20 en donderdag 21 februari telkens om 10 en 14 uur opnieuw bijeen om het begrotingsdebat voort te zetten en te besluiten met de hoofdelijke stemmingen.

Is de Raad het daarmee eens ? **(In-**

stemming)

Dan is aldus besloten.

De vergadering wordt gesloten.

— De vergadering wordt gesloten om 19.20 uur.
